

BÆRUM KOMMUNE

Uttrykket vedlegg nr. 4
(tilgjengelig på internett)

Tilleggsinformasjon om Bærums-samfunnet

(Vedlegg til høringsdokument for
kommuneplanens samfunnsdel 2006-2012)

INNHOLDSFORTEGNELSE

- A. Bærum kommune i nasjonal og regional sammenheng.**
- Regional tilhørighet, Vestregionen, Osloregionen, m.m.
 - Bærums forhold til nabokommunene.
 - Nye utfordringer.
- B. Langsiktig areal- og transportplanlegging.**
- Kommunens utbyggingsretninger.
 - Samordnet areal og transport.
 - Utviklingstrekk for transportsituasjonen.
- C. Sammenhenger mellom fremtidig boligutbygging og store samferdselsprosjekter.**
- Bakgrunnsinformasjon.
 - Nye utbyggingsområder.
 - Nye vei- og kollektivprosjekter
 - Mulige fremtidsbilder for arealutnyttelsen.
- D. Boligutbyggingen og bosettingsmønsteret.**
- Bygeområdene.
 - Boligtyper, boligstørrelser og husstandsstørrelser
 - Generasjonsskifte i boligmassen, flyttemønster og flyttekjeder.
 - Trender og utfordringer.
- E. Bærums befolkning.**
- befolkningsutviklingen, prognoser. Befolkningens inn- og utflytting.
 - Sosiale forhold, levekår (innbyggerundersøkelsen) Husstandsstørrelser i skolekretser
 - Innvandreres levekår (bolig, integrering, oppfølging).
- F. Næringsutvikling, sysselsetting og pendlingsmønster.**
- Bedrifter og bransjer, omfang og lokalisering.
 - Arbeidskraftbehovet til privat og off. sektor og pendlingsvirksomheten. (Arbeidskraft hentes regionalt, eller det iverksettes tiltak for å arbeide og bo i kommunen?)
- G. Kommunaløkonomiske konsekvenser av utbyggingspolitikk og demografisk utvikling.**
Informasjon kan hentes fra kommunens nettsider: www.baerum.kommune.no
På menylinjene finner du opplysninger om kommunens økonomiske tilstand under linken "Resultater"
- H. Naturmessige og miljømessige forhold.**
Informasjon kan hentes fra kommunens nettsider: www.baerum.kommune.no
På menylinjene finner du faktaopplysninger om kommunen under linken "Om Bærum"
Hva som foregår, tilbys, er planlagt eller planlegges finner du under linken "Tjenester"
- I. Kommunale tjenester.**
Informasjon kan hentes fra kommunens nettsider: www.baerum.kommune.no
På menylinjene finner du opplysninger under linken "Tjenester" og "Tjenestesteder"
- J. Fornebu-utbyggingens betydning for kommunens utvikling.**
Informasjon kan hentes fra kommunens nettsider: www.baerum.kommune.no
På menylinjene finner du opplysninger om rammebetingelser for utbyggingen, planer, aktiviteter og utviklingen under linken "Fornebu"
-

A. Bærum kommune i nasjonal og regional sammenheng.

Vestregionen

Noen fakta om Vestregionen

Vestregionen ledes mellom de årlige generalforsamlingene av den politiske styringsgruppen, som består av de 13 ordførerne og 2 fylkesordførerne. Inneværende to-års styringsperiode ledes av Bærum kommunes ordfører Odd Reinsfelt.

Startet 1992

Bærum, Asker, Lier, Drammen, Røyen, Hurum + de 2 fylkeskommunene Akershus og Buskerud

Utvidet i 2004

- til 13 kommuner og 2 fylkeskommuner (samtidig inn som aktiv del av samarbeidsalliansen Osloregionen)

Omfatter

- 355.000 innbyggere - Norges største ”enkelt”region (samarbeidsalliansen Osloregionen omfatter 1.530.000 innbyggere)

Styringsorganer

- øverste organ: generalforsamlingen (alle formannskapene)
- politisk ledelse/vedtaksfatter: styringsgruppen (samtlige ordførere m/bisittere)
- forbereder og iverksetter: rådmannsgruppen

Politisk ledelse

- ledes av medlemskommunene i 2-års sykluser (”på omgang”)
- ordfører/rådmann i den aktuelle kommunen leder styrings- hhv rådmannsgruppen

Politisk samarbeidsplattform

Regionalt samarbeid ”utenfor” de formelle forvaltningsnivåene er spennende prosesser, der enighet om perspektiver og satsingsområder er helt avgjørende. Vestregionen har samlet seg om følgende politiske plattform, vedtatt på generalforsamlingen i 2001 og justert/videreutviklet i 2005.

Visjon

”Gjennom et frivillig samarbeid basert på kommunenes egenart og et levende lokaldemokrati, å utnytte medlemmenes samlede ressurser (med følgende):

Overordnede mål

- en økt verdiskaping i et samspill mellom offentlig og privat virksomhet
 - et tilstrekkelig antall boliger for regionens samlede behov
 - en optimal tjenesteproduksjon innenfor alle sektorer i regionen
 - en infrastruktur med tilstrekkelig fremkommelighet og kapasitet
-

Følgende strategier

- gjør det mulig å nå disse overordnede målene:
- 1. Forankre i kommunen – både politisk og administrativt – en strategi for et samarbeid som på lang sikt er til fordel for utviklingen i regionen.
- 2. Utarbeide en felles strategisk plan for verdiskapingen i regionen.
- 3. Etablere en fleksibel organisasjon som raskt kan tilpasses nye utfordringer og situasjoner.
- 4. Utarbeide retningslinjer for ulike regionale organer som sikrer effektiv og demokratisk saksbehandling.
- 5. Etablere nødvendig kontakt om kommuneplanleggingen.
- 6. Samarbeide med eksterne aktører – både nasjonale og internasjonale – som det i den enkelte sak er naturlig å samarbeide med.
- 7. Utvikle og utnytte optimalt den samlede kompetanse i hele regionen”

”Hva må ellers til...”:

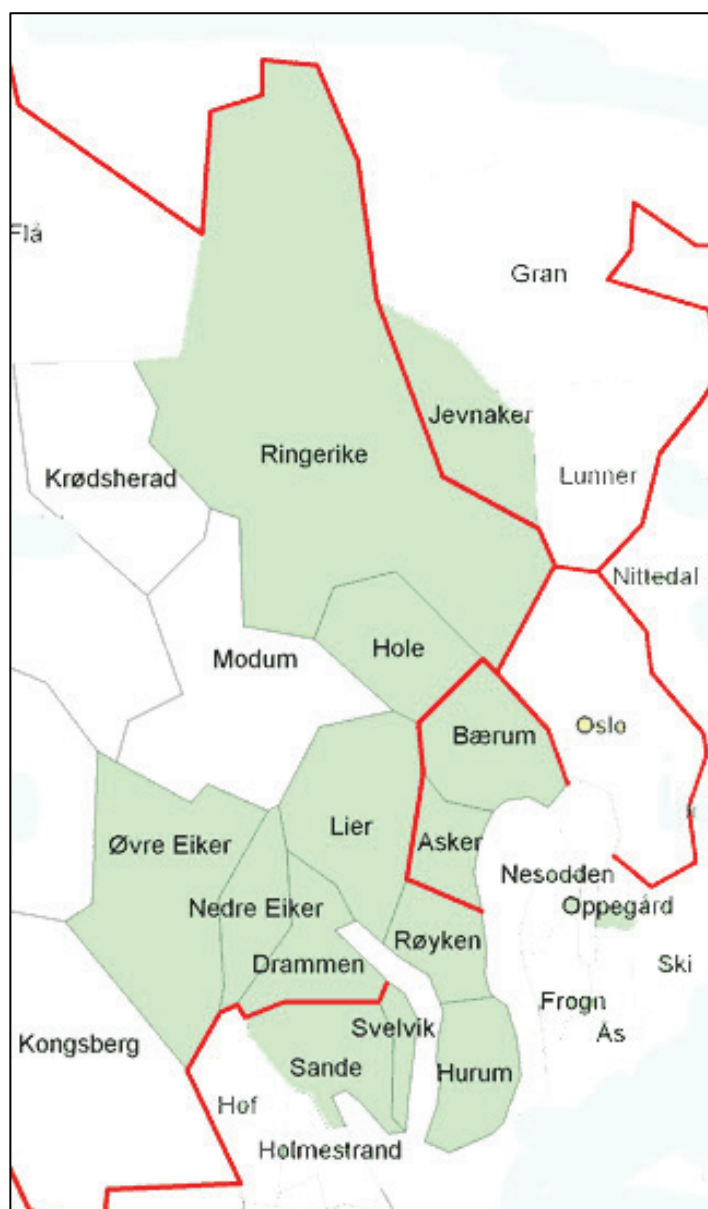
- en handlekraftig organisasjon med god forankring mellom medlemmene og mellom disse og de enkelte medarbeidere i kommunene og fylkeskommunen.

Generalforsamlingen videreutviklet denne plattformen i 2005 slik – vedtak om ny strategisk plan

- det utarbeides Ny Strategisk Plan for Vestregionen, denne vedtas på generalforsamlingen 2006
- parallelt med og som del av dette arbeidet utarbeides forbedrede rutiner for politisk forankring i medlemskommunene

Føringer og forutsetninger for arbeidet med planen

- strategisk plan skal inneholde årlige handlingsplaner samt årsrapport som så skal behandles i medlemskommunene
- det bygges opp egen internett-/hjemmeside for regionsamarbeidet og alle referater fra alle møter fremsendes kommunenes politiske organer
- kultursamarbeidet videreføres og prioriteres
- arbeidet med areal/plan, bolig, samferdsel og kommunikasjoner videreføres og forsterkes og ses samtidig i et bredere Oslo-regionperspektiv
- arbeid med kompetanse- og næringsutvikling blir en del av strategisk plan og mulige samordningsgevinster gjennom et større regionalt samarbeid skal utredes
- arbeidet inn i og mot Osloregionen prioriteres

Samarbeidsalliansen Osloregionen

Mål

Arbeidet med å utvikle samarbeidet i Osloregionen tar utgangspunkt i følgende målsetting:

Å styrke Osloregionen som en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa.

Samarbeidsplattformen ble godkjent på stiftelsesmøte for Osloregionen 17.12.04.

Hvorfor samarbeide i Osloregionen?

Osloregionen omfatter i dag 57 kommuner og 5 fylker (i tillegg til Oslo) med over 1.5 millioner innbyggere. Sammen med Oslo, danner en indre ring av nabokommuner et sammenhengende byområde, og en ytre ring av kommuner er sterkt integrert i regionen som felles bo-, arbeids- og serviceområde. Med høy innpendling mot Oslo hører også Drammen, Askim og Moss med sine omland til i dette bildet. Sammen med sentra som Sandvika, Lillestrøm, Jessheim og Ski utgjør dette en struktur der byregionene delvis overlapper hverandre.

Regionen har hatt sterk befolkningsvekst. En rekke trender peker mot ytterligere sentralisering og konsentrasjon til regionen i fremtiden. Dette skaper utfordringer og muligheter, som det fra flere hold er påpekt, må møtes gjennom et mer strukturert og målrettet regionalt samarbeid. En fellesnevner for det som er tatt opp er at kommunene i regionen må komme sterkere med enn hva som er tilfellet i dag.

Det utvidede samarbeidet i regionen skal være basert på frivillighet og være rettet mot de oppgavene som det anses hensiktsmessig å samarbeide om. Det er allerede etablert en rekke samarbeidsarenaer på ulike nivåer. Samarbeidet skal rettes inn mot utforming av strategier der samordning av deltakernes innsats vil være viktig, enten fordi oppgavene ikke kan ivaretas alene eller fordi det i dag ikke er arenaer som ivaretar oppgavene tilstrekkelig godt.

Osloregionen er landets viktigste innfallport for det internasjonale samfunn og næringsliv. I denne sammenheng er det bekymringsfullt at regionen er i ferd med å tape kampen om skandinaviske hovedkontor for internasjonale selskaper.

Samarbeidet er dermed begrunnet i en situasjon der Osloregionen både skal møte utfordringen fra nasjonale sentraliseringstendenser og internasjonalt fra stadig sterkere, europeiske storbyregioner. Mer konkret er utfordringene knyttet til utvikling av utbyggingsmønstre, samferdsel og kommunikasjon, styrking av kompetanse og verdiskaping, styrking av felles profilering, nasjonalt og internasjonalt, samt utvikling av samarbeid om sosial infrastruktur.

Generelt vil det være viktig å utvikle et interessefellesskap, som kan gi grunnlag for samordnet opptreden i de saker som til enhver tid anses som viktige for regionen.

Slik ønsker vi å samarbeide i Osloregionen!

I regionen er det allerede etablert en rekke samarbeids- og kontaktarenaer. Svakheten er at ingen nåværende samarbeidskonstellasjoner dekker det som her er definert som Osloregionen og denne regionens utviklingsdynamikk. Det anses viktig å få til et bedre strukturert og målrettet samarbeid enn det som eksisterer i dag.

Samarbeidet i Osloregionen skal formaliseres ved etablering av en strategisk allianse. Dette betyr at det etableres et tillitsbasert partnerskap og en prosess for å videreutvikle samarbeidet på viktige og strategiske områder. Alliansen opprettes som et operativt støtteorgan med ansvar for å utrede og fremme forslag til nye samarbeidsordninger. Etableringen av alliansen betyr at deltakerne velger tilhørighet ved å inngå i dette formaliserte samarbeidet. For å utvikle og fremme forslag til nye samarbeidsløsninger vil det være behov for et felles organ med et konkret mandat fra folkevalgte organer. Det regionale organet forutsettes imidlertid ikke å ha beslutningsmyndighet. Den politiske og administrative organisering vil bli vurdert nærmere.

Samarbeidet skal sikre en best mulig utveksling av overordnet informasjon og ideer mellom partene. Dette skal imidlertid ikke være til hinder for utvikling av tosidig kontakt og samarbeid mellom bestemte parter på avgrensede områder.

Dette skal vi samarbeide om i Osloregionen!

Det kan pekes på en lang rekke strategier som kan bidra til å styrke Osloregionens posisjon i forhold til andre europeiske regioner. Som grunnlag for å innlede et formalisert samarbeid i regionen er det likevel enkelte strategier som i større grad både kan forene aktørene og realisere regionens potensial for utvikling. Disse strategiene danner grunnlaget for den samarbeidsplattform Osloregionen skal forenes over.

Følgende strategier anbefales som premissgivende for en samarbeidsplattform for Osloregionen:

Utvikle utbyggingsmønster, samferdsel og kommunikasjon

- utvikle en felles, overordnet areal- og transportstrategi for regionen

Styrke kompetanse og verdiskaping

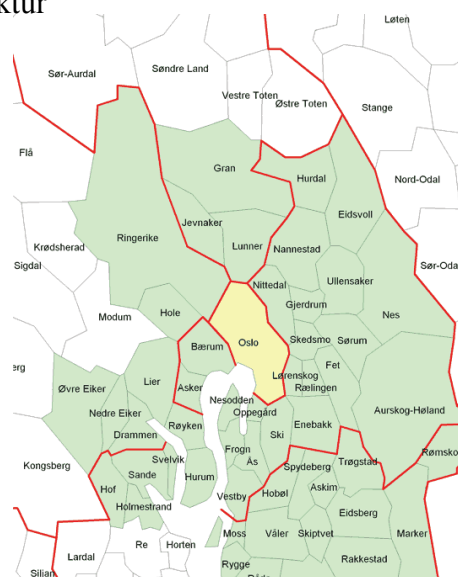
- etablere utvidet samarbeid om innovasjon og utvikling av internasjonalt konkurransedyktig næringsliv i regionen

Styrke felles profilering, nasjonalt og internasjonalt

- etablere utvidet samarbeid om internasjonal markedsføring av Osloregionen som en konkurransedyktig næringsregion og et attraktivt besøksmål

Utvikle samarbeid om sosial infrastruktur

- utvikle felles utnyttelse av investeringer i sosial infrastruktur

B. Langsiktig areal- og transportplanlegging.

Formannskapet fattet den 04.12.02 følgende vedtak:

”Samordnet areal- og transportstrategi for Vestregionen, vedtatt av Vestregionens Generalforsamling, inngår i grunnlaget for ny kommuneplan”

I Bærum forutsetter den samordnede strategien for Vestregionen at nytt dobbeltspor Skøyen-Asker, baneløsning til Fornebu og ny E18 med tverrforbindelser blir prioritert i Nasjonal Transportplan (NTP). Nytt dobbeltspor Skøyen – Asker er etablert og arbeidet med strekningen Sandvika-Lysaker forventes ferdigstilt innen 2011. Fornehubanen er ferdig regulert og banen forventes ferdigstilt i 2010. Strategi for samordning av areal og transportplaner foregår i et regionalt samarbeid i regi av Vestregionen.

Kolsåsbanen skal oppgraderes til Metrostandard frem til Kolsås supplert med bybane frem til Bekkestua. Anleggene kan stå ferdig høsten 2009 hvis finansieringsplan og fremdrift blir fulgt etter forutsetningene. Formannskapet har gitt uttalelse til Akershus fylkeskommune om å igangsette planarbeidet for forlengelse av Kolsåsbanen til Rykkinn.

Planer for ny E18 og ny E16 følges opp i egne prosesser. Det forventes at E16 og E18, med tilførselsveier, gjennom/ under Sandvika kan finansieres gjennom Oslopakke 3, med en mulig anleggstart i 2009/ 2010. Planer for ny E16 fra Bjørum til Skaret i Hole kommune er under utarbeidelse for å kunne fremlegges som et prioritert prosjekt ved neste revisjon av NTP.

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i kommunestyret 4. juni 2003. Kommunedelplan for grøntstruktur ble innarbeidet i planen. Kommunestyret vedtok at *”Bærum kommunes boligbygging skal primært konsentreres om Fornebu, aksene Sandvika-Vøyenenga og på sikt Avtjerna”*. På Fornebu forventes en utbygging på ca. 6300 boliger og arbeidsplasser for ca. 15000 personer. I Sandvika-området kan forventes en utbygging på ca. 2000 boliger i kommuneplanperioden. Påfølgende disse to prioriterte utbyggingsområdene følger utbyggingen av Avtjerna med ca. 5000 boliger.

Kommuneplanens arealdel er inndelt i tre boligkategorier. Dette medfører at småhusområdene blir skjermet for uønsket fortetting, mens utnyttelsen av områder rundt tettstedene blir avklart gjennom reguleringsplaner. Arealer med krav til grøntstruktur søker å sikre grønne lunger og tilgjengelighet mellom marka og stranda ved innregulering av turdrag.

C. Sammenhenger mellom fremtidig boligutbygging og store samferdselsprosjekter

1. Bakgrunn

Formål med notatet

Formålet med notatet er å vise sammenhenger mellom planlagt boligutbygging i Bærum og planlagt utbygging av transportsystemet. For noen av kommunens utbyggingsområder er det i gjeldende planer stillet krav om samtidig utbygging av det tilhørende transportsystemet. Avtjerna og Fornebu er eksempler på dette. For de fleste av utbyggingsområdene er imidlertid kravet om en sammenheng mellom boligutbygging og utbygging av transportsystemet kun gitt gjennom de generelle bestemmelsene i kommuneplanens arealdel (§ 7), der det blant annet heter at ”nødvendige tekniske anlegg” skal være ”etablert eller sikret” før utbygging kan finne sted.

Rikspolitiske retningslinjer

Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging inneholder bl.a følgende retningslinjer:

”Planlegging av utbyggingsmønsteret og transportsystemet bør samordnes slik at det legges til rette for en mest mulig effektiv, trygg og miljøvennlig transport, og slik at transportbehovet kan begrenses. Det bør legges vekt på å få til løsninger som kan gi korte avstander i forhold til daglige gjøremål og effektiv samordning mellom ulike transportmåter.

I regioner eller områder der befolkningstettheten kan gi grunnlag for kollektivbetjening som et miljøvennlig og effektivt transportalternativ, skal det ved utformingen av utbyggingsmønsteret og transportsystemet legges vekt på å tilrettelegge for kollektive transportformer.”

Fylkesplan for Akershus 2004-07

I fylkesplanens arealstrategier er hovedmålet at arealbruk og transportsystemet i hovedstadsområdet skal utvikles slik at det fremmer en samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, miljømessige gode løsninger, trygge lokalsamfunn og bomiljøer, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling for befolkning og næringsliv, i en bærekraftig retning.

Når det gjelder boligbygging sier arealstrategien at Oslo kommune bør i de neste 10-15 årene ta en større del av den samlede veksten i Oslo og Akershus enn i den foregående perioden. Boligbyggingen i Akershus bør primært skje som fortetting, innfylling eller transformasjon innenfor byggesonen i den sammenhengende by- og forstadsbebyggelsen som går i 3 retninger ut fra Oslo. Boligbyggingen bør skje i tilknytning til regionsentre, kommunesentre og andre viktige knutepunkter på det eksisterende kollektivnettet.

Når det gjelder kontorarbeidsplasser og publikumsrettet service, sier strategien at slike funksjoner bør fortrinnsvis lokaliseres innenfor gangavstand fra viktige stasjoner på jernbanenettet eller andre større kollektivknutepunkter, subsidiert nært andre sentrale områder for kollektivbetjening. Utenfor slike områder skal lokalisering av nye kontorarbeidsplasser

unnåst. Arealkrevende og godstransportkrevende næringer skal lokaliseres nært hovedtransportnett (veg/bane).

Kommuneplanen

Bærums kommuneplan har fastlagt to hovedutbyggingsretninger, Fornebu og aksene Sandvika – Vøyenenga. Avtjerna er også en hovedutbyggingsretning, men området skal ikke bygges ut før etter at Fornebu er ferdig utbygget. I tillegg finnes en rekke nye, mindre utbyggingsområder spredt rundt i kommunens byggesone.

Kommuneplanen har en klart definert senterstruktur, der sentrene er definert og avgrenset på plankartet. I alt 11 sentre er definert. I tillegg kommer det nye lokalsenteret på Fornebu.

Eksisterende boligområder er delt inn i 3 kategorier, sett i forhold til tetthet/hustype. Kategori 1 er områder med konsentrert boligbebyggelse, kategori 2 er områder med frittliggende småhusbebyggelse, kategori 3 er øvrige eksisterende boligområder der både småhus og konsentrert bebyggelse kan vurderes. For å være i tråd med kommuneplanen, må nye boliger i et område samsvare med den aktuelle områdekategorien.

I kommuneplanens bestemmelser § 7 er det et generelt vilkår at områder avsatt til ”byggeområder,” ikke kan bygges ut før nødvendige tekniske anlegg og samfunnstjeneste er etablert eller sikret. Videre stilles det i bestemmelsene krav til tilstrekkelig transportkapasitet på kommunikasjonsnett, før utvidelse eller utbygging av næringsvirksomhet eller annen virksomhet som er særlig trafikkskapende, kan tillates.

Før utbygging av Avtjerna kan finne sted må en samlet transportløsning for området, inkludert etablering av en effektiv kollektivløsning, herunder baneløsning, være sikret og finansiert før utbygging godkjennes. Transportløsningen skal være etablert når boligområdet tas i bruk.

NTP og OP3

Store samferdselsprosjekter finansieres av Staten gjennom de årlige statsbudsjetter og/eller av brukerne gjennom bompenger. De årlige statsbudsjetter tar utgangspunkt i de føringer som er gitt i Nasjonal transportplan for perioden 2006-15, vedtatt i juni 2004. Arbeidet med NTP 2010-19 er nylig startet opp, og et planforslag vil bli fremlagt årsskifte 2007/08 med behandling av stortingsmelding våren 2009.

Brukerfinansiering har siden 1990 vært en viktig finansieringskilde for utbygging av hovedveisystemet og kollektivtrafikktiltak i Oslo-regionen. Oslopakke 1 omfatter samferdselstiltak finansiert av inntektene fra bomringen rundt Oslo i perioden 1990-2007. Oslopakke 2 omfatter kollektivprosjekter som finansieres med et prispåslag på bomplasseringer og kollektivbilletter i perioden 2002-07. En Oslopakke 3 (OP3) er i mai 2006 foreslått av en tverrpolitisk styringsgruppe fra Oslo og Akershus Fylkeskommuner. OP3 omfatter samferdselsprosjekter som ønskes brukerfinansiert fra 2008 til 2027. OP3 forventes å bli fremmet som stortingsproposisjon våren 2007 og må godkjennes av Stortinget.

Kommunen påvirker nevnte prosesser primært gjennom å avgi høringsuttalelser til Akershus fylkeskommune og gjennom deltakelse i Vestregionsamarbeidet.

2. Nye utbyggingsområder

Fornebu

Området er planlagt utbygget med ca 6.300 boliger. Denne utbyggingen er nettopp startet opp, og første fase på vel 2.500 boliger kan forventes ferdigstilt i løpet av 8-10 år. Fase 2, som omfatter resten av utbyggingen, er knyttet opp til krav fra Statens vegvesen om at ny E18 forbi Lysaker inkl. tilhørende kryss først må være ferdigstilt. Statens vegvesens utgangspunkt er at før ny E18 står ferdig, skal trafikken fra Fornebu ikke skal være større enn på det tidspunkt flyplassen ble nedlagt. En annen begrensning er at Snarøyveien, som eneste veiatkomst til området, bare har kapasitet til fase 1.

Avtjerna

Avtjerna er planlagt utbygget med ca 5000 boliger. Utbygging er ikke planlagt igangsatt før etter at Fornebu er ferdig utbygget, dvs. rundt 2018-2020.

Kommuneplanens krav om en samlet transportløsning for området betyr at Avtjerna må betjenes av en ny firefelts E16, samt få en god kollektivbetjening. Sannsynligvis vil ca halvparten av boligene kunne bygges ut med utgangspunkt i en ny firefelts E16 fra Sandvika til Bjørum sag. Utbygging av de resterende boligene fordrer videreføring av ny firefelts E16 fra Bjørum sag til Sollihøgda.

Franzefoss

Steinbruddet på Franzefoss er avsatt til nytt utbyggingsområde i kommuneplanen og inngår i hovedutbyggingsretningen Sandvika-Vøyenenga. Det er ikke fastlagt konkrete rammer og rekkefølgekrav til utbyggingen av Franzefoss, utover kommuneplanens generelle bestemmelser.

Kommunen har godkjent Franzefoss' forslag til planprogram for regulering og konsekvensutredning (november 2005). Foreløpig opererer Franzefoss med to utbyggingsalternativer; A) 125000m² boligareal/20000m² næring, og B) 100000-120000m² boligareal/70000m² næring.

I forbindelse med behandling av planprogrammet har kommunen bedt om at man i det videre utredningsarbeidet ser på muligheter for en skinnegående metroløsning eller lignende, som kan knytte planområdet til Sandvika og Kolsås.

Fossum

Bærum kommune har i forbindelse med helhetsplan for Fossum (august 2005) vedtatt at området helt eller delvis kan omdisponeres fra industri- til boligformål. Omdisponeringen skal innpasses i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel.

Forhold som antall boliger, plassering av evt. ny skole, lokalisering av utfartsparkering, trafikkregulering, tur- og gangveisystem, friområder samt tiltak for å bedre trafikksikkerheten for myke trafikanter i området, og tilgjengeligheten til kollektive transportmidler og skole avklares gjennom reguleringsplan/er. En etablering av tunnel under Røa, som foreslått i OP3, vil bedre forholdene vesentlig for oslorettet biltrafikk i østre Bærum, herunder trafikk til/fra Fossum.

Lommedalen

Størstedelen av de regulerte boligområdene i Lommedalen er enten ferdig utbygget eller under utbygging. I kommuneplanen er det avsatt noen mindre utbyggingsområder som ennå ikke er ferdig regulert. Gjeldende planer tilrettelegger for ca 250-300 nye boliger i Lommedalen.

Sandvika

Større boligprosjekter i Sandvika som nærmer seg igangsetting er først og fremst Kinoveien 1 (Victoriagården) med ca 200 boliger. I tillegg skal reguleringsplan for Kjørbo magasinleir sluttbehandles i kommunen høsten 2006. Her forventes ytterligere 200 boliger.

I forbindelse med pågående planarbeid vurderes boligbygging flere steder i Sandvika, herunder Sandvika sentrum, Kjørbo, Hamangsletta og Industriveien. Et samlet boligantall er ikke ennå fastlagt. Boligbygging i deler av områdene Hamangsletta og Industriveien fordrer ny løsning for E16 (tunnel under Hamangsletta).

3. Nye veiprosjekter

E16 Wøyen – Bjørum

Anleggsarbeidene, som ble startet i juni 2005, forventes ferdigstilt 2008/2009. Parsellen er kostnadsberegnet til ca. 1.000 millioner kr og finansiering er sikret gjennom Oslopakke 1 og statlig finansiering. Prosjektet omfatter ny 4-felts E16, men den ekstra kapasitet dette innebærer vil man først få nytte av når strekningen Sandvika - Wøyen får 4 kjørefelt.

E16 Sandvika – Wøyen

Det foreligger planer for ny 4-felts E16 i tunnel mellom Sandvika og Bærumsveien. Planene danner grunnlag for kommunedelplan og konsekvensutredning, som forventes å bli politisk behandlet høst 06 – vår 07. Strekningen er prioritert i NTP 2006-15. I forslag til Oslopakke 3 er prosjektet foreslått gjennomført i perioden 2010-13. Når prosjektet står ferdig vil E16 ha god kapasitetsreserve for fremtidig boligutbygging. Samtidig vil prosjektet fjerne dagens køer på E16 Hamangtunnelen og avlaste lokalveinettet i Sandvika for gjennomfartstrafikk.

E16 over Sollihøgda

Det arbeides med konsekvensutredning for 4 felt fra Bjørum sag og videre over Sollihøgda. Utredningen forventes til politisk behandling høst 06 – vår 07. Prosjektet er ikke prioritert i NTP eller i OP3, men gjennom et samarbeide mellom Ringerike, Hole og Bærum kommuner arbeides det med å få prosjektet prioritert ved revisjonen av NTP for perioden 2010 – 2019. Den søndre delen av dette prosjektet vil være viktig for å gi tilstrekkelig veikapasitet for Avtjerna-utbyggingen.

E18 m/tverrforbindelser

Det foreligger vedtatt kommunedelplan for strekningen Lysaker – Ramstadsletta. For strekningen Ramstadsletta – Slepden foreligger det planer for ny 4-6 felts E18 i alt vesentlig i tunnel. Planene danner grunnlag for kommunedelplan, som forventes å bli politisk behandlet høst 06 – vår 07. Strekningen er ikke prioritert i NTP 2006-15, men i forslag til Oslopakke 3 er prosjektet foreslått gjennomført i perioden 2014-17. Prosjektet vil bl.a gi noe økt veikapasitet samt bedre fremkommelighet for bussene. Sammen med ny E16 vil prosjektet gi gode utviklingsmuligheter for Sandvika.

Nye tverrforbindelser til E18, strekningene Bekkestua – Stabekk – Fornebu og Kirkeveien – Ramstadsletta er under planlegging. Disse vil gi god biltilgjengelighet på tvers av E18 og samtidig redusere miljøulempene langs eksisterende veier.

Løkkåstunnelen

Prosjektet er i Statens vegvesens handlingsprogram foreslått gjennomført i 2008, og reguleringsplan er under utarbeidelse. Tunnelen inngår som et viktig ledd i Sandvika-ringen, og vil gi bedre tilgjengelig både for biler og busser i og til Sandvika.

Andre veiprojekter

Griniveien/Sørkedalsveien er en viktig innfartsvei, som i dag har lange køer i rushtiden pga. kapasitetsproblemer i Røa-krysset. Det foreligger planer for å legge veien i tunnel under dette krysset. I OP3 er dette prosjektet foreslått i perioden 2014-17. Nye boligfelter i Bærum, f.eks på Fossum vil kunne ha nytte av prosjektet.

Krysset Lommedalsveien x Gml. Ringeriksvei er en flaskehals for beboerne i Lommedalen. Ny vei-atkomst eller ombygging av krysset med bussprioritering vil kunne åpne for nye boligfelter. Selv om fremkommeligheten er dårlig, har ikke Statens vegvesen prioritert vegsystemet for en oppgradering. Det foreligger heller ingen innsigelse eller varsel om innsigelse til videre utbygging i Lommedalen grunnet utilstrekkelig kapasitet på dette vegsystemet.

4. Nye kollektivprosjekter

Nytt dobbeltspor Lysaker – Sandvika

Reguleringsforslag for strekningen Lysaker – Sandvika forventes vedtatt høsten 2006. Prosjektet er høyt prioritert i NTP 2006-15 og er planlagt ferdigstilt i 2011. Sammen med strekningen Sandvika – Asker, som ble åpnet for trafikk i august 2005, vil det nye dobbeltsporet gi økt kapasitet, kortere reisetid og bedret regularitet. Det er planlagt hyppigere avganger langs eksisterende spor, bedre overgangsmuligheter buss-jernbane, flere park&ride-plasser og bedre forhold for syklister. Dette vil gi et betydelig forbedret kollektivtilbud både for eksisterende og nye boligområder.

Ringeriksbanen

Dette prosjektet er ikke prioritert verken i NTP eller i OP3. Prosjektet vil gi reisende mellom Ringerike/Hole og Sandvika/Oslo et godt kollektivtilbud og kan føre til lavere bilbruk på berørte strekninger, noe også Bærum kommune vil ha nytte av. I kommuneplanen er traseen for Ringeriksbanen vist med stasjon helt sør i Avtjernaområdet. Ved en videre utredning av traseen under Avtjerna, vil en mer sentral plassering av en stasjon bli vurdert.

Fornebubanen

Et miljøvennlig kollektivsystem har vært en viktig forutsetning for den omfattende bolig- og næringsutvikling som er planlagt på Fornebu. Reguleringsplan for en automatbane mellom Lysaker og Norske Skog på Fornebu er vedtatt. Prosjektet er planlagt å stå ferdig i 2010 og skal finansieres av grunneierne (500 mill.kr) og Staten (600 mill.kr). Prosjektet vil gi god kollektivtilgjengelighet.

Kolsåsbanen

Det er vedtatt å oppgradere Kolsåsbanen til Metro mellom Oslo og Kolsås, mens det fortsatt blir bybane mellom Skøyen og Bekkestua. I Oslo starter anleggsarbeidet med oppgraderingen høsten 2006, mens i Bærum er reguleringsarbeidet nylig igangsatt. Prosjektet i Bærum er foreslått prioritert i OP3 med oppstart i 2008/09. Prosjektet åpner for høyere kapasitet, kortere reisetid og bedre frekvens og vil kunne betjene et betydelig antall boliger langs banen.

Andre baneforbindelser

Forlengelse av Kolsåsbanen til Rykkinn er ikke foreslått prioritert i OP3. Prosjektet inngår i gjeldende kommuneplan. Deler av trasèen er regulert, og det er nylig utredet alternative løsninger for en trasè for en bybane. Prosjektet vil ved siden av å betjene Rykkinn kunne gi god kollektivbetjening for nye boligfelt i nærheten.

Forlengelse av Østeråsbanen til Bekkestua inngår i gjeldende kommuneplan. Deler av trasèen er regulert, men videre planarbeid har de siste 20 årene ikke blitt prioritert. Prosjektet vil gi bedre kollektive tverrforbindelser i Bærum og vil kunne gi god kollektivbetjening for eksisterende og nye boligfelt i nærheten.

Forlengelse av bane fra Bekkestua/Kolsås til Sandvika er ikke utredet, men vil kunne gi kollektivbetjening til bl.a Bærum Sykehus, Rud-Hauger-området og fremtidig utbygging på Franzefoss. En mulighetsstudie for en bybaneløsning er laget, men ytterligere utredninger er påkrevet.

Andre kollektivtiltak

I OP3 er det satt av betydelige midler til drift av kollektivtransporten (4.800 mill.kr) og til fremkommelighet, kollektivfelt, stasjoner, holdeplasser og innfartsparkering (3.075 mill.kr). Gjennomføring av disse tiltakene vil, sammen med andre aktuelle kollektivprosjekter, kunne gi et langt mer attraktivt kollektivtilbud enn i dag og vil dermed kunne avvikle en vesentlig større andel av persontransporten. Dette kan føre til en nedgang i biltrafikken på køutsatte veistreknings som sammen med bedre kollektivtilbud kan gi rom for nye boligprosjekter.

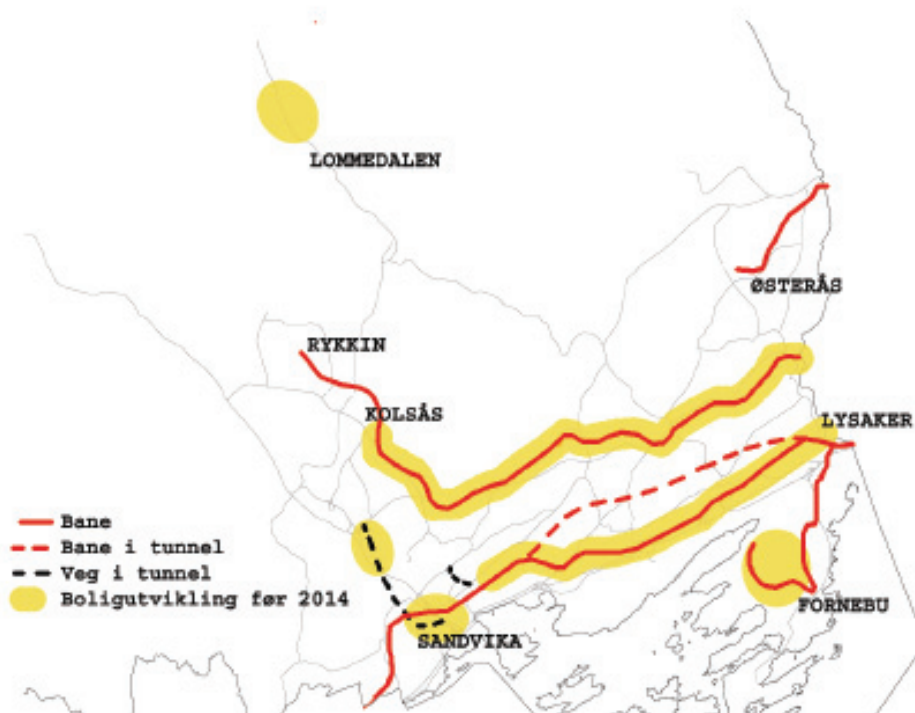
5. Mulige fremtidsbilder

Scenariene nedenfor er satt opp med utgangspunkt i den prosjektportefølje som er oppført og den fremdrift som er skissert i forslag til OP3:

Scenario A: før 2014

Følgende prosjekter forutsettes fullført:

- E16 i 4 felt Sandvika – Bjørum
- Løkkåstunnelen
- Nytt dobbeltspor Asker – Lysaker
- Kolsåsbanen: metrostandard Kolsås-Oslo, forlengelse til Rykkinn
- Fornebubanen
- Bedre kollektivtilbud

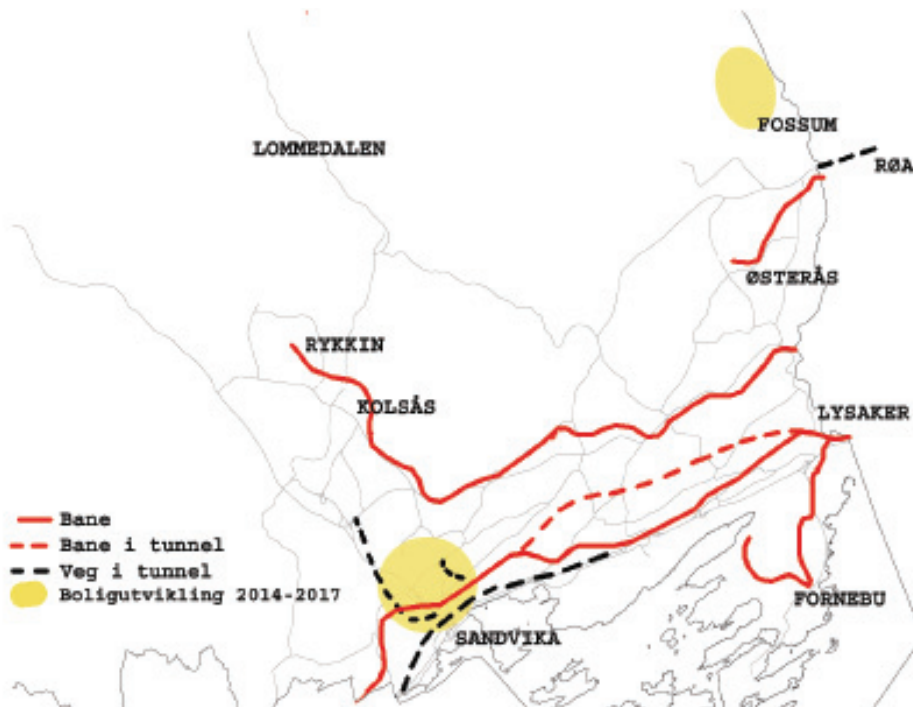

Ny E16 i fire felt åpner for utbygging på Franzefoss, deler av Avtjerna og deler av Sandvika (Hamang). Flytting av E16 kan også åpne for ny utvikling av arealene langs den eksisterende europaveien. De nevnte kollektiviltakene vil gi et bedre kollektivtilbud som kan forsvare mer konsentrert boligbebyggelse langs Kolsåsbanen og Askerbanen (eksisterende jernbanelinje). Fornebubanen kan muligens forsvare en begrenset boligutbygging på Fornebu utover fase 1 (som omfatter ca. 2.500 boliger). Dersom fremkommelighet for buss sikres gjennom krysset Lommedalsveien-Gml. Ringeriksvei, vil det kunne bli et godt kollektivtilbud for Lommedalen via overganger til Kolsåsbanen og jernbanenettet. Dette vil kunne åpne for videre boligutbygging i Lommedalen.

Forlengelse av Kolsåsbanen til Rykkinn vil føre til et utvidet kollektivtilbud for eksisterende boligområder. Rykkinn er imidlertid noe begrenset i forhold til utvidet boligbygging. Trasévalg vil være avgjørende hvis det skal tilrettelegges for en ny, større utbygging i området

Scenario B: 2014 - 2017

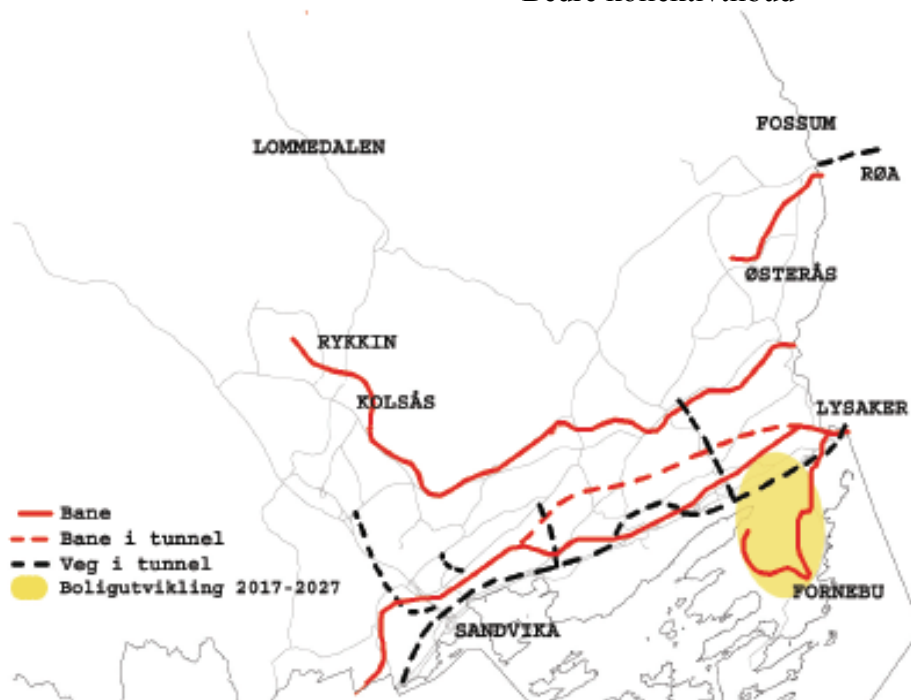
Følgende prosjekter forutsettes fullført:

Ny E18 Slependsen-Høvik
Griniveien i tunnel under Røa
Bedre kollektivtilbud

Ny E18 og E16 forbi Sandvika vil gi bedre fremkommelighet på det lokale veinett og derigjennom gi bedre vilkår for boligutbygging i og omkring Sandvika. Griniveien i tunnel under Røa vil gi økt fremkommelighet over bygrensen og dermed legge forholdene bedre til rette for boligutbygging på Bærumssiden, bl. a på Fossum.

Scenario C: 2017 – 2027:

Følgende prosjekter forutsettes fullført:

Ny E18 Høvik-Lysaker
Bedre kollektivtilbud

Ny E18 Høvik-Lysaker åpner for å fullføre boligutbyggingen på Fornebu.

Scenario D:

Følgende prosjekter forutsettes fullført:

Østeråsbanen til Bekkestua/ Gjøannes
Bybane fra Bekkestua/ Kolsås til Sandvika.

En videreføring av Kolsåsbanen til Sandvika vil kunne gi utviklingsområdene i aksen Sandvika – Vøyenenga god kollektivbetjening og knytte områdene nærmere Sandvika og jernbanen. Man kunne også tenke seg et utvidet knutepunkt for T-bane, bybane og buss på Kolsås med muligheter for videre utvikling av Kolsås som knutepunkt og tettsted.

D. Boligutbyggingen og bosettingsmønsteret.

Bærum kommune

Boligutvikling i Bærums nærmeste omegnskommuner

Utarbeidet av Asplan Viak mars 2006, på oppdrag fra Bærum kommune.

Akershus fylke

Tabellen nedenfor gjengir en samleoppstilling basert på tilgjengelige kommuneplaner:

Nr Kommune	Fullført*	Gjennomsnittlig pr år											Kommuneplan
		00-04	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
211 Vestby		211	181	180	161	176	164	161	161	152	151		K:2003-2014
213 Ski		177	171	152	163	166	177	120	107	100			K:2004-2014
214 Ås		115	127	148	124	123	158	105					K:2002-2012
215 Frogn"		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	k:2005-2017
216 Nesodden		R	40	40	40	40							K:1999-2011
217 Oppegård		125	125	125	125	125	125	125	125	125	125		K:2003-2015
219 Bærum		744	742	723	740	722							
220 Asker		268	208	208	208	208	208	208	208	208	208	208	K:2001-2016
221 Aurskog-Høland		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	K:2002-2016
226 Sørum	335	233	224	219	179	196	210	147	89	93	124	95	K:2002-2016
227 Fet	42	72	70	68	67	67							
228 Rælingen		55	55	55	55	55	55	55	55	55			K:2003-2014
229 Enebakk		82	94	87	86	91							
230 Lørenskog	146	180	207	214	213	196							
231 Skedsmo	244	190	216	223	221	222							
233 Nittedal		100	100	100	100	100	100	100					K:2001-2012
234 Gjerdrum		34	34	34	34	34	34	34	34	34			K:2002-2014
235 Ullensaker		495	495	425	425	425	425	410	410	410	410		K:2004-2020
236 Nes	120	95	104	113	113	107							
237 Eidsvoll		255	255	255	255	255	255	255	255	255			K:2003-2014
238 Nannestad		100	100	100	100	100	100	100	100				K:2002-2013
239 Hurdal	12	19	21	23	23	21							

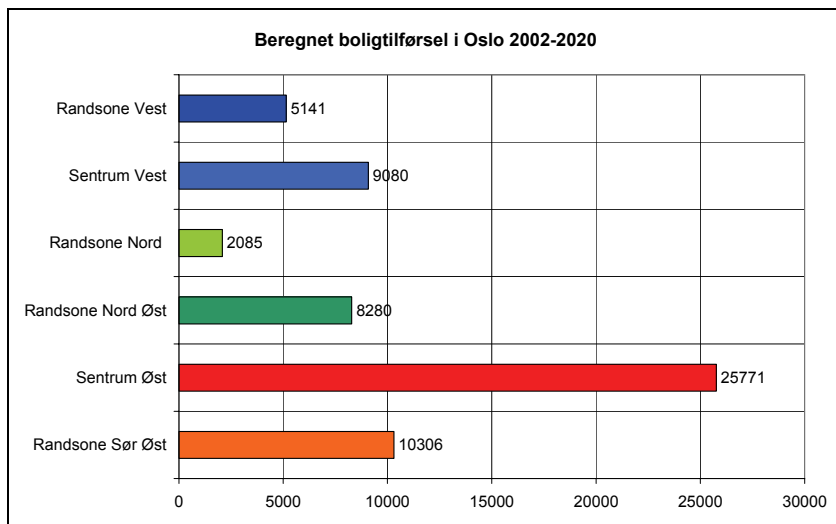
Som et supplement til disse dataene gjengis nedenfor oppdaterte data for de kommunene som grenser til Bærum. Oppdateringen er basert på intervjuer med sentrale personer i disse kommunene.

Oslo kommune

I 1990-årene ble det igangsatt i underkant av 1.500 nye boliger pr. år i Oslo. Den lave boligbyggingen bidrog til et underliggende udekket behov i hovedstaden. Sterkt fokus på det ”udekkede” boligbehovet, gunstige markedsbetingelser, fokus på boligbygging blant de profesjonelle aktørene i

markedet, samt politisk vilje til å tilrettelegge for boligbygging gjorde at ca 12.000 nye boliger ble igangsatt i perioden 2004-2006.

Det forventes fortsatt forholdsvis stor boligbygging i Oslo også videre fremover mot år 2020. Den største tilveksten forventes å komme i Sentrum Øst samt i randsonen Sør Øst. I oppstillingen under er gjengitt en prognose utarbeidet av Prognosesenteret AS vedrørende forventet boligbygging i ulike deler av Stor-Oslo.

En rekke større boligprosjekter kan være av spesiell interesse for Bærums befolkning:

Lørenutbyggingen

Selvaagbygg har kjøpt Løren leir med tilliggende tomter og har startet byggingen av i alt ca 1.500 boliger som etter planen skal stå ferdig i 2013. Selvaagbygg har i de første byggetrinnene lagt prisnivået relativt lavt, sannsynligvis for å kunne henvende seg til en størst mulig kjøpergruppe.

Sjølyststranda & Mustadutbyggingen

Disse områdene vil sannsynligvis rekruttere en stor del av sine boligkjøpere i Asker/Bærum samt Oslo Vest. Sjølyststranda er under utbygging og første byggetrinn omfatter 110 boliger inklusive miljølokket over E18. Totalt skal det bygges 450 leiligheter, fra 1-roms på 30 m² og opp til 4-roms på nesten 180 m². Kostnadsnivået er forholdsvis høyt.

Mustadutbyggingen på Lysaker ligger fortsatt noe frem i tid. Byggestart forventes i perioden 2008-2010. Totalt planlegges her ca 1.000 boliger.

Pilestredet Park

Utbyggingen av Pilestredet Park har pågått over flere år, og er nå inne i siste fase. Totalt bygges ca 650 leiligheter og de siste 241 leilighetene er igangsatt og vil ferdigstilles i løpet av inneværende år. Salget har gått rimelig bra.

Ringnes Park & Waldemars Hage

Ringnes Park skal bygges ut med totalt 750 boliger, hvorav første byggetrinn omfatter 110 leiligheter. Byggestart høsten 2005.

Waldemars Hage omfatter totalt 500 boliger. Innflytting i første byggetrinn på 170 boliger pågår.

Fjordbyen

Utbygging av Fjordbyen omfatter en utbygging av hele strandlinjen fra Frognerstranda i vest, til Ormsund-Bekkelaget i øst. Dette området vil kunne stå for en boligtilførsel på mellom 7.500 og 10.000 nye boliger i perioden frem mot 2020/2025.

Tjuvholmen, Bjørvika-Bispevika, Vippetangen og Filipstad vil være de områdene som ferdigstilles først.

SSBs statistikk viser følgende tall for ferdigstilte boliger i Oslo i perioden 2000-2004:

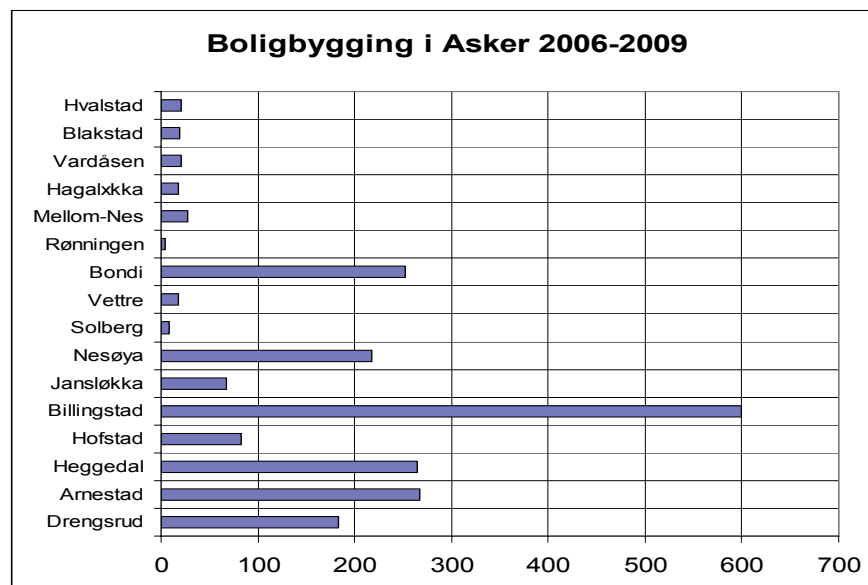
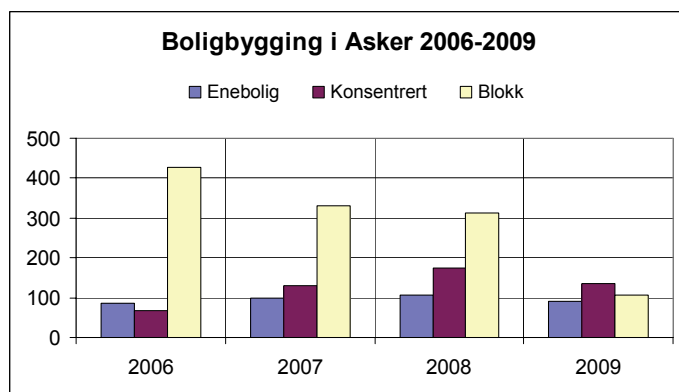
Antall ferdigstilte boliger	2000	2001	2002	2003	2004	Gj.snitt
Oslo kommune	1037	824	1711	1639	3476	1737

Asker kommune

SSBs statistikk for ferdigstilte boliger i perioden 2000-2004 viser at det i gjennomsnitt er bygget 173 boliger/år i perioden 2000-2004.

Antall ferdigstilte boliger	2000	2001	2002	2003	2004	Gj.snitt
Asker kommune	126	218	179	264	82	173

Det sist fremlagte boligprogrammet (2005) forutsetter imidlertid en kraftig opptrapping av boligbyggingen i Asker i den kommende 4-års periode. I denne perioden planlegges en samlet utbygging på over 2.000 boliger, de aller fleste i kategorien blokk.

Som figuren viser regner man med at den største tilveksten vil komme i områdene Billingstad, Bondi, Heggedal, Arnestad og Drengsrud. Svært mange av disse boligene vil være attraktive for Bærums befolkning.

Lier kommune

Boligarealer

Kommunen peker på at det er vanskelig å forutsi eksakte bolig tall. I et utbyggerstyrt marked er det først og fremst etterspørselen som styrer hva som vil bli bygget innenfor vedtatte reguleringsplaner. Videre understrekes at flytting påvirker befolkningsutviklingen i stor grad. Årlig flytter mellom 6 og 7 % av kommunens befolkning over kommunegrensen. Flytting internt i kommunen er omtrent av samme omfang, slik at hvert år er til sammen 12-15 % av innbyggerne på flyttefot.

Hovedtyngden av boligbygging i de neste 4 år vil skje i området fra Gullaug/Engersand til Utsikten-Bråtan, nedenfor Markagrensen (den såkalte båndbyen).

I *Høvik* krets (Nøste, Hasselbakken, Lierstranda) planlegges ca 195 boliger i kommende 4-års periode. Halvparten som enebolig, resten tett/lav samt noe blokkbebyggelse.

I *Gravdal* planlegges 25 boliger i kommende 4-års periode, hovedsakelig eneboliger og kjedete hus.

På *Engersand* ved Gullaug planlegges 200 boliger i de nærmeste 4 år. Dette er et småblokkområde i 3 etasjer med høy standard; garasje i kjeller og heis til alle leiligheter. 100 boliger er allerede igangsatt, og de fleste er allerede solgt.

I *Lierbyen/Utsikten/Bråtan* planlegges ca 100 boliger i 4-års perioden, men disse områdene er trolig ikke like interessante for Bærums befolkning.

Totalt omfatter handlingsprogrammet 740 boliger i perioden 2006-2009, dvs. et gjennomsnitt på 185 boliger/år.

SSBs statistikk for ferdigstilte boliger i perioden 2000-2004 viser at det er bygget omtrent like mange boliger som forutsatt.

Antall ferdigstilte boliger	2000	2001	2002	2003	2004	Gj.snitt
Lier kommune	57	123	163	24	51	83

Drammen kommune

Drammen legger opp til en "boligdrevet befolkningsvekst". For at kommunen skal få en befolkningsvekst må bomiljøet oppfattes som attraktivt. Hvor attraktivt boligene og boligmiljøet i Drammen oppfattes, vil foruten prisnivået, ha sammenheng med hvordan Drammens bykvaliteter utvikles, og hvordan boligene plasseres i forhold til dette.

Drammen mener å ha en styrke i å kunne tilby boliger i by, i kjernen av østlandsområdet, med god tilknytning til kollektivknutepunkt, og lett tilgang til kultur og natur. I den regionale sammenheng vil Drammen først og fremst kunne tilby sentralt beliggende byboliger med urbane kvaliteter.

Gjennomførte beregninger viser et behov for 430 nye boliger i gjennomsnitt pr år i kommuneplanperioden (2003-2014). I fireårsperioden 1998-2001 ble det tatt i bruk 890 nye boliger, noe som gir et gjennomsnitt på 222 boliger pr år i perioden. Det forutsettes med andre ord en betydelig vekst i boligproduksjonen i planperioden.

For tiden regner Drammen kommune imidlertid bare å kunne ferdigstille ca 300 boliger/år. Bortsett fra Block-Watnes bygging av eneboliger på Knive-feltet (totalt ca 400 boliger), har kommunen i dag ingen større feltutbygginger på gang. De fleste boliger bygges sentralt, som utfylling i sentrumskjernen. Innflytting til disse boligene frigir i sin tur mange sentralt beliggende eneboliger og disse kan være attraktive for Bærumsbeboere.

Konnerud har et stort potensiale, men her er innført tilnærmet byggestopp i påvente av bedret adkomst.

SSBs statistikk for ferdigstilte boliger i perioden 2000-2004 viser at det er bygget langt færre boliger enn forutsatt. Etter svært mange ferdigstilte boliger i 2001 har boligproduksjonen vært vesentlig lavere enn forutsatt.

Antall ferdigstilte boliger	2000	2001	2002	2003	2004	Gj.snitt
Drammen kommune	125	504	160	281	58	331

Ringerike kommune

Den langsiktige målsettingen er at ca 80 % av utbyggingsbehovet for nye boliger skal dekkes gjennom boligområder i Hønefoss-området.

I perioden 2002-2014 er utbyggingspotensialet beregnet å være vel 3100 boliger. Av disse er 250 tomter utbyggingsklare (2002). 2243 boliger eller 72 % av totalen ligger innenfor Hønefoss-området.

SSBs statistikk viser at det i perioden 2000-2004 i gjennomsnitt er ferdigstilt 150 boliger i Ringerike kommune.

Antall ferdigstilte boliger	2000	2001	2002	2003	2004	Gj.snitt
Ringerike kommune	313	71	205	75	89	150

Hole kommune

Arbeid med kommuneplanens arealdel pågår og forventes avsluttet tidlig i 2007. I inneværende planperiode har det vært et mål at befolkningsveksten maksimalt skal være 2% pr. år. I den siste 10-års perioden har veksten vært på 1,3%. Hovedtyngden av boligbyggingen/ befolkningsveksten forventes å skje ved utvikling av områdene ved Vik og Sundvollen.

Antall ferdigstilte boliger	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Gj.snitt
Hole kommune	42	58	27	39	34	62	44

Notat fra workshop i etterkant av utført analyse 21.03.2006:

Nybygging utgjør kun en mindre del av boligmarkedstilbudet.

Igangsetting av ny boligbygging har økt vesentlig i Oslo fra siste del av 2003, gjelder spesielt i de sentrale bydelene.

Både Oslo og Bærum registrerer når boligen har fått brukstillatelse, i motsetning til SSB som bruker registreringstidspunktet.

Asker legger til rette for økt boligbygging, særlig av leiligheter. Leiligheter etterspørres både av unge nyetablerere og av "seniorer" (50+). Legge inn et ca tall for Asker pr år.

Planlagt boligbygging i Oslo til ca år 2020, 62.500 boliger i hht tabell, tilsvarer ca 10 x planlagt boligbygg på Fornebu i samme periode! Snitt over 3000 boliger pr år, vesentlig høyere enn byggingen på 90-tallet.

Sosial boligbygging i Oslo: Skjer via OBOS og USBL, samt at Oslo har en relativt høy andel kommunale boliger fra før.

Flyttekjeder i kjølvannet av nybygging antas å bli tatt ut i løpet av 2-3 år. Eneboliger i større grad i randkommunene lenger ut.

Generasjonsutskifting i skolekretsene i Bærum kommune

Utarbeidet av Asplan Viak mars 2006, på oppdrag fra Bærum kommune.

Sammendrag

Gjennom analyser av boligsammensetning, boligbygging og aldersfordelinger har man forsøkt å få en oversikt over om det er muligheter for generasjonsutskifting i skolekretsene i Bærum. Med generasjonsutskifting menes økt utskiftingshyppighet av beboere i et områdes eksisterende boligmasse, slik at området gjennom naturlige prosesser og uten spesiell tilrettelegging får en yngre befolkning med flere barn. Dette er gjort for å få en innsikt hvordan aldersfordelingen endres i skolekretsene og gjennom dette kunne vurdere hvilke skolekretser som kommer til å få ett økt behov for skoleressurser.

Generasjonsutskifting er spesielt knyttet til eneboliger. Vi har derfor først gått inn og sett på hvilke skolekretser som har en større andel eneboliger enn hva som er gjennomsnittet for kommunen i sin helhet. Dette var for Bærum kommune 15 av 25 skolekretser. Aldersfordelingen for disse ble analysert nærmere og seks av disse femten kretsene hadde en fordeling som var interessant for videre studier.

Boligbygging i perioden kan ha stor innvirkning på alderssammensetningen og derfor ble dette sjekket for disse seks kretsene.

Som resultat viser Grav og Høvik skolekrets klare tegn til en generasjonsutskifting og at fremskrivingene i kommunen bør ta høyde for utvikling med en økning i antall barnefamilier i disse områdene.

Definisjon

Vi bruker følgende definisjon på generasjonsutskifting som er gitt i Nordvik, Sunde m fl (2005):¹

Med generasjonsutskifting menes økt utskiftingshyppighet av beboere i et områdes eksisterende boligmasse, slik at området gjennom naturlige prosesser og uten spesiell tilrettelegging får en yngre befolkning med flere barn.

I hen hold til ovennevnte rapport er vanlige kjennetegn ved områder med forestående generasjonsutskifting at:

1. De aktuelle områdene hadde ved inngang til analyseperioden en klart lavere andel 6-12 åringer enn gjennomsnittet for kommunen
2. Områdene hadde samtidig en høyere andel befolkning over 50 år enn kommunen totalt sett.
3. Kretsene med generasjonsutskifting har en høyere andel eneboliger enn det kommunen som helhet har. Det samme gjelder summen av enebolig- og småhusandelene.
4. Til sist finner en at gjennomsnittsalderen på boligene i kretsen er høyere i generasjonsutskiftingskretsene. Dette siste kjennetegnet gjelder for alle kretsene med generasjonsutskifting.

Metode og datamateriale

Ved hjelp av statistikkdata fra SSB som er hentet ut fra Bærum kommunes KOMPAS-modell, har vi gjort en enkel undersøkelse av indikasjoner på generasjonsutskifting i skolekretsene i Bærum kommune fra 1993-2004. Skolekretsinnstillingen er den som gjelder for skoleåret 2006/2007.

¹ ”Flyttestrømmer og dynamikk i hovedstadsregionen. En oversikt”. Byggforsks skriftserie nr 3-2005 (samarbeidsprosjekt Byggforsk/Asplan Viak, finansiert under Forskningsrådets byforskningsprogram 2001-4).

Andelen eneboliger er hentet fra bolig tellingen i 2001.

Følgende aldersinndeling er blitt benyttet:

- 0-5 år som representerer førskolebarna
- 6-12 år som er barn på barneskole
- 13-15 år, unge på ungdomskole
- 16-24 år unge voksne
- 25-49 år, voksne, gruppen som det er størst sannsynlighet for at har barn i barnehage- skolealder.
- 50-66 år, voksne med barn som har flyttet hjemmefra
- 67 +, pensjonistgruppen

Analysen er gjort ved å først finne hvilke kretser som har en overrepresentasjon av eneboliger i forhold til resten av kommunen og valgt ut aktuelle skolekretser ut i fra dette. Deretter har vi studert hvordan andel av befolkningen i de ulike kretsene har utviklet seg sammenliknet med utviklingen i kommunen som helhet. Eller sagt på en annen måte: Hvilke grupper har vært og er hhv over- eller underrepresentert i disse områdene, og hvordan har dette utviklet seg? For å gå videre med analysen av skolekretsen på aldersnivå måtte aldersfordelingene ha en over/underrepresentasjon som endret seg mer enn 1 % i løpet av tidsperioden.

Som bakenforliggende forklaring er det også viktig å se på hvordan boligbyggingen har vært i kretsene. Dette fordi man vet at nye bolig prosjekter ofte tiltrekker seg familier i etableringsfasen, og fordi det gir ett bilde av aldersfordelingen på boligene i kretsen. Type bolig som blir bygget spiller også en rolle for aldersfordelingen i grunnkretsene.

Vedlegg 1 viser andel av de ulike boligtypene i de forskjellige skolekretsene, mens vedlegg 2 viser den samlede boligbyggingen i skolekretsene i løpet av tidsperioden. Vedlegg 3 gir en oversikt over boligbygging pr boligtype og skolekrets.

Resultater

Gjennomsnitt for Bærum kommune er 35,0 % eneboliger. Hele 15 av 25 skolekretser har mer enn dette og dermed en overrepresentasjon av eneboliger. Disse har blitt studert nærmere og seks kretser har en aldersfordeling som er interessant å følge videre. Dette er Grav, Lommedalen, Jar, Eiksmarka, Eiksmarka/Eikelig, Lesterud og Høvik. For disse har vi analysert befolkningsutviklingen i aktuelle aldersgrupper og vi kan da se følgende bilde (se vedlagte figurer):

Grav skolekrets:

Voksne: Kretsen hadde i 1993 en overrepresentasjon i alder 67+ på ca 1,7 %. Denne har sunket gjennom store deler av 12-årsperioden og er nå nede i en underrepresentasjon på 1,8 %. Gruppen 50-66 steg sakte fra 1995 til 2001 til 0,9, men sank drastisk ned til en underrepresentasjon på 1,8 % i 2003 og ligger også der i 2004. Gruppen 25-49 år var i starten av perioden sterkt underrepresentert med 2,7 %, men har steget til en underrepresentasjon på 0,7.

Barn: Førskolebarn 0-5 år har gått fra snaut 1,7 % under- til en overrepresentasjon på 1,2 %, mens barneskolebarn 6-12 år har gått fra 0,1 % underrepresentert til 1 %. Ungdomskolebarn stiger i førstedelen av perioden for så å ligge rett rundt 0 mellom 1999 til 2001 for så å stige igjen på slutten av perioden.

Konklusjon: I Grav skolekrets er 20,4 % av boligmassen bygget i løpet av perioden 1993 til 2004. Størstparten av dette var eneboliger og tomannsboliger. Økningen i antall barn 0-5 år og voksne 25-49 i denne skolekretsen

kan derfor ikke bare sies å komme som resultat av generasjonsutskifting. Men utover dette kan man si Grav skolekrets viser alle tegn på en generasjonsutskifting.

Lommedalen skolekrets:

Voksne: Kretsen hadde i 1993 en underrepresentasjon i alder 67+ på ca -3 %, og dette synker gjennom hele perioden til 4,8 %. Gruppen 50-66 har gått fra ca 2,3 % overrepresentasjon til 4,3 % underrepresentasjon, mens gruppa 25-49 år som tidligere var klart underrepresentert nå ikke lenger er det. Denne gruppen stiger gjennom hele perioden fra en underrepresentasjon på 2,2 % til en overrepresentasjon på 2,1 %.

Barn: Førskolebarn 0-5 år har gått fra 1 % underrepresentasjon til 2,7 % overrepresentasjon. Barneskolebarn 6-12 år har gått fra ca 0,4 % overrepresentasjon til en 4,1 % overrepresentasjon. Ungdomskolebarn har steget fra 0,5 % til 1,1 %. Ungdomsskoleelever 13-15 år går fra en underrepresentasjon på 1,1 % til en overrepresentasjon på 0,8 %.

Konklusjon: Boligmassen i Lommedalen har økt med 24,1 % i løpet av den siste 12 år perioden. Ca 80 % av dette var eneboliger. Dette har nok vært sterkt med på å øke andelen barn og voksne i alder 25-49 år. Andelen eldre 50-66 og 67+ synker veldig slik at man likevel kan anta at det har vært en viss generasjonsutskifting i kretsen. Lommedalen skolekrets preges av den nye boligmassen og viser tegn til en nybyggereffekt. Det er derfor ikke lett å si noe om det foreligger noen generasjonsutskifting i kommunen.

Eidsmarka/ Eikeli:

Voksne: Kretsen hadde i 1993 en overrepresentasjon i alder 67+ på 0,6 % som i løpet av perioden har sunket til en underrepresentasjon på 6,6 %. Gruppen 25-49 år har økt fra en underrepresentasjon på 0,7 % til 2,4 % overrepresentasjon.

Barn: Førskolebarn 0-5 år er overrepresentert hele perioden, men stiger fra 2,0 % i 1994 til 6,3 % i 1998. Etter dette synker det til rett ca 4 % i 2004. Barneskole barn 6-12 år stiger i hele perioden fra en overrepresentasjon på 0,3 % til 4,9 %. Ungdomsskoleelever 13-15 år går fra en underrepresentasjon på 1,1 % til en overrepresentasjon på 0,8 %.

Konklusjon: Dette er ikke en egen skolekrets men ett resultat av endring av skolekretsinnndelingen for 2006/2007. Området er lite og omfatter kun fire grunnkretser og har derfor ett mye lavere folketall enn skolekretsene. Prosentantallet vil derfor kunne ligge en del høyere her enn for skolekretsene. Ved å se på dette området får en fram forskjellene ved å se på ett lite område med så å si homogen boligmasse framfor store kretser med blandet bebyggelse. Boligbyggingen de siste 12 årene i Eidsmarka/ Eikeli skolekrets har kun vært på 4,5 % av totalen og ca en tredjedel av dette var eneboliger. Dette har liten innvirkning på aldersfordelingen slik at en kan si at kretsen ser ut til å være i gang med en generasjonsutskifting, men andelen førskolebarn er synkende. Dette kan endres fort da gruppen 25-49 år er stigende.

Eiksmarka skolekrets:

Voksne: I 1993 hadde kretsen en overrepresentasjon av personer i alder 67+ på 6,6 % som i løpet av perioden har sunket til en underrepresentasjon på 0,8 %. Andelen 50-66 år stiger fra 1,8 % underrepresentasjon til 2,9 % overrepresentasjon. Gruppen 25-49 år har økt fra en underrepresentasjon på 4,3 % til 2,3 % underrepresentasjon.

Barn: Førskolebarn 0-5 år har en underrepresentasjon på 1,6 % i starten av perioden, og har en overrepresentasjon på 0,7 % i 2004. Både 6-12 år, 13-15 år og 16-24 år synker til en underrepresentasjon i løpet av perioden.

Konklusjon: I Eiksmarka skolekrets utgjør boligbyggingen i perioden 15,3 %. Ca 60 % av dette var blokkbebyggelse. Dette kan ha hatt innvirkning på økningen av personer i alderen 0-5 år og 25-49 år som kan ha flyttet til disse nye leilighetene. Den store endringen i personer 67+ viser likevel at det er en endring i alderssammensettingen for denne skolekretsen, men vi kan ikke si at dette bare skyldes at hus som eldre flytter fra blir tatt i bruk av barnefamilier, men at boligbyggingen nok spiller inn.

Jar skolekrets:

Voksne: Kretsen hadde i 1993 en underrepresentasjon i alder 67+ på 1,0 % som i løpet av perioden har økt til en underrepresentasjon på 6,6 %. Gruppen 25-49 har økt fra en underrepresentasjon på 1,3 % til 0,3 % overrepresentasjon med en spesiell stor økning de siste fem årene.

Barn: Førskolebarn 0-5 år er overrepresentert fra 1997 til 2001, men ligger rett under 0 fra 2002 til 2004. Barneskole barn 6-12 år og ungdomsskoleelever 13-15 år er overrepresentert gjennom hele perioden.

Konklusjon: I Jar skolekrets utgjør boligbyggingen i perioden 7,7 %. 63 % av dette var eneboliger resten tomannsboliger. Dette har hatt liten innvirkning på aldersfordelingen. Jar har en synkende andel 67+ og en stigende andel 25-49 år. Andelen barn er foreløpig underrepresentert, men dette kan endre seg som en følge av økningen 25-49 år. Jar skolekrets ligger i et godt etablert område hvor familiene som flytter inn har barn i skolealder. Kretsen viser en stabil alderssammensetting gjennom hele perioden, og ingen klare tegn til noen generasjonsutskifting.

Lesterud skolekrets:

Voksne: Denne kretsen har i starten av perioden en sterk underrepresentasjon av gruppene 67+ og 50-60år, hhv 8,2 % og 6,9 %. Disse stiger i løpet av perioden til en fortsatt underrepresentasjon på 6,7 % og 1,9 %. Gruppen 25-49 år hadde i 1994 en overrepresentasjon på 8,8 % men dette synker til 3,3 prosent i 2004.

Barn: Førskolebarn 0-5 år synker fra en overrepresentasjon på 5,0 % til en underrepresentasjon på 0,5 %. Barneskoleelever 6-12 år har en overrepresentasjon i hele perioden, men denne synker fra 5,1 % til 1,5 %. Ungdomskoleelever 13-15 år stiger sakte fram til 2002 for så å synke ned til en overrepresentasjon på 1,6 i 2004

Konklusjon: Lesterud skolekrets har ett utviklingsmønster som viser at andelen barn/unge og unge voksne synker, mens andelen 50-66 år stiger kraftig. Denne kretsen har i løpet av perioden vi har sett på gått igjennom en nybyggerfase og har nå kommet til punktet hvor barna er på vei ut av kretsen. Lesterud skolekrets kan derfor vente seg en generasjonsutskifting om 15-20 år.

Høvik skolekrets:

Voksne: Aldersgruppen 67+ har i 1993 en overrepresentasjon på 1,8 % og i 2004 en underrepresentasjon på 0,5 %. I 1995 hadde gruppen 50-66 år en overrepresentasjon på 2,4 % og i 2004 en underrepresentasjon på 0,5 %. Gruppen 25-49 år stiger fra en underrepresentasjon på 2,9 i 1995 til en overrepresentasjon på 0,6 % i 2004.

Barn: Førskolebarn 0-5 år stiger fra en underrepresentasjon på 1,9 % til en overrepresentasjon på 1,9 %. Barneskoleelever 6-12 år har en underrepresentasjon på 1,5 i 1995 og dette stiger til 0 % i 2004. Ungdomskoleelever 13-15 år har en svak underrepresentasjon i store deler av perioden.

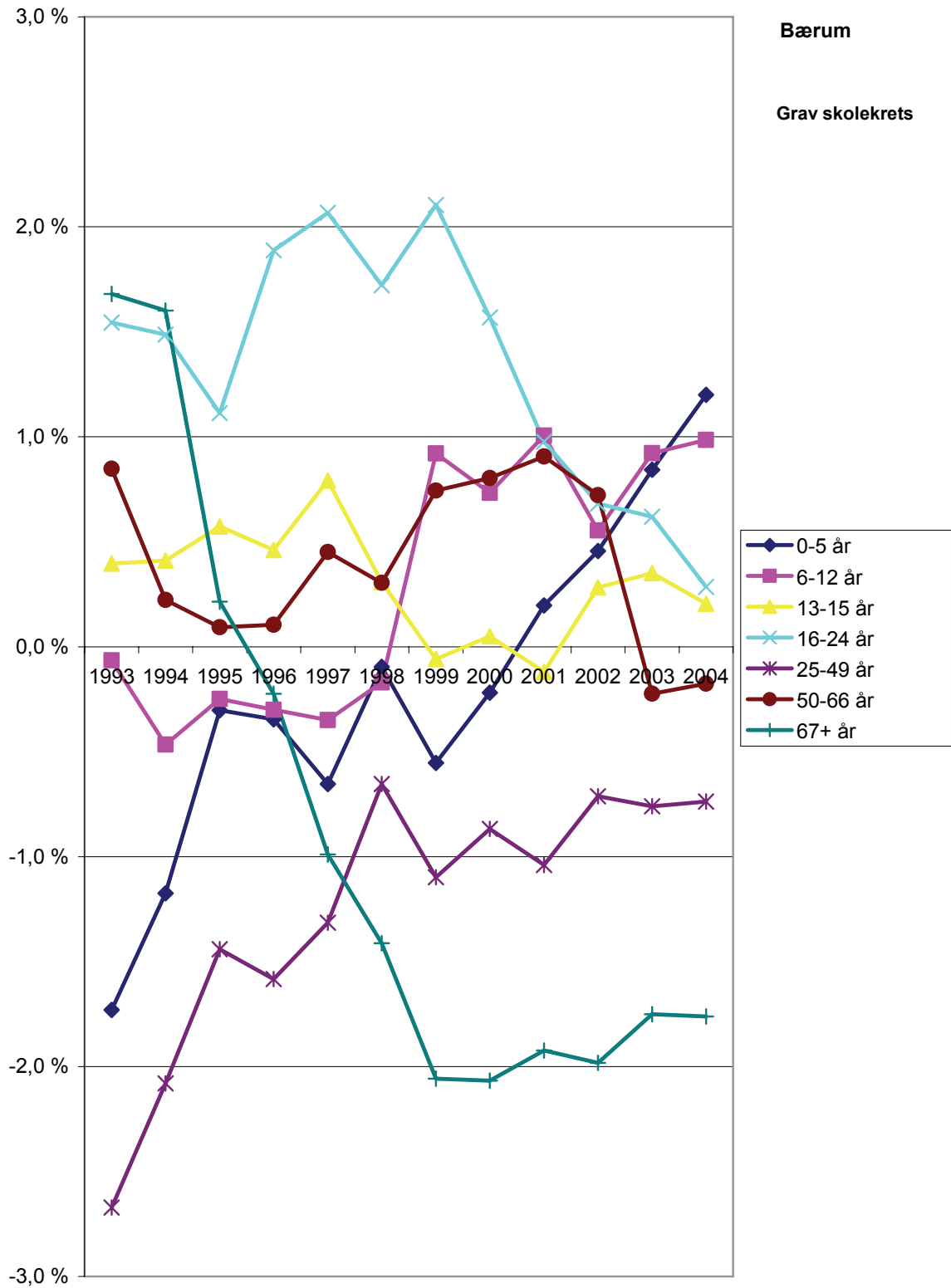
Konklusjon: Boligbyggingen i perioden utgjør 13,3 % og kan ha hatt en innvirkning på alderssammensetningen. Ca 50 % av boligbyggingen skjedde i 1996, men boligene fordeler seg likt på de fire første boligtypene, slik at det er vanskelig å trekke noen klare konklusjoner på om dette har hatt noen spesielle innvirkninger. Sett bort i fra dette viser Høvik skolekrets klare tegn til en generasjonsutskifting ved at andelen over 50 år er synkende mens andelen 0-5 år og 25-49 år (småbarnsfamilier) er økende.

Resultatene fra KOMPAS-kjøringene sjekkes ut at er konsistent med ovenstående konklusjoner, som grunnlag for vurdering av evt justeringer i modelloppsettet (parametre m v).

Uttaket av befolkningsdata fra KOMPAS ble her gjort med en mal som delte inn voksne i aldersgruppen 25-49. For å få mer presise analyser bør dette seinere gjøres med en noe mer finmasket inndeling, f eks 25-34, 35-49.

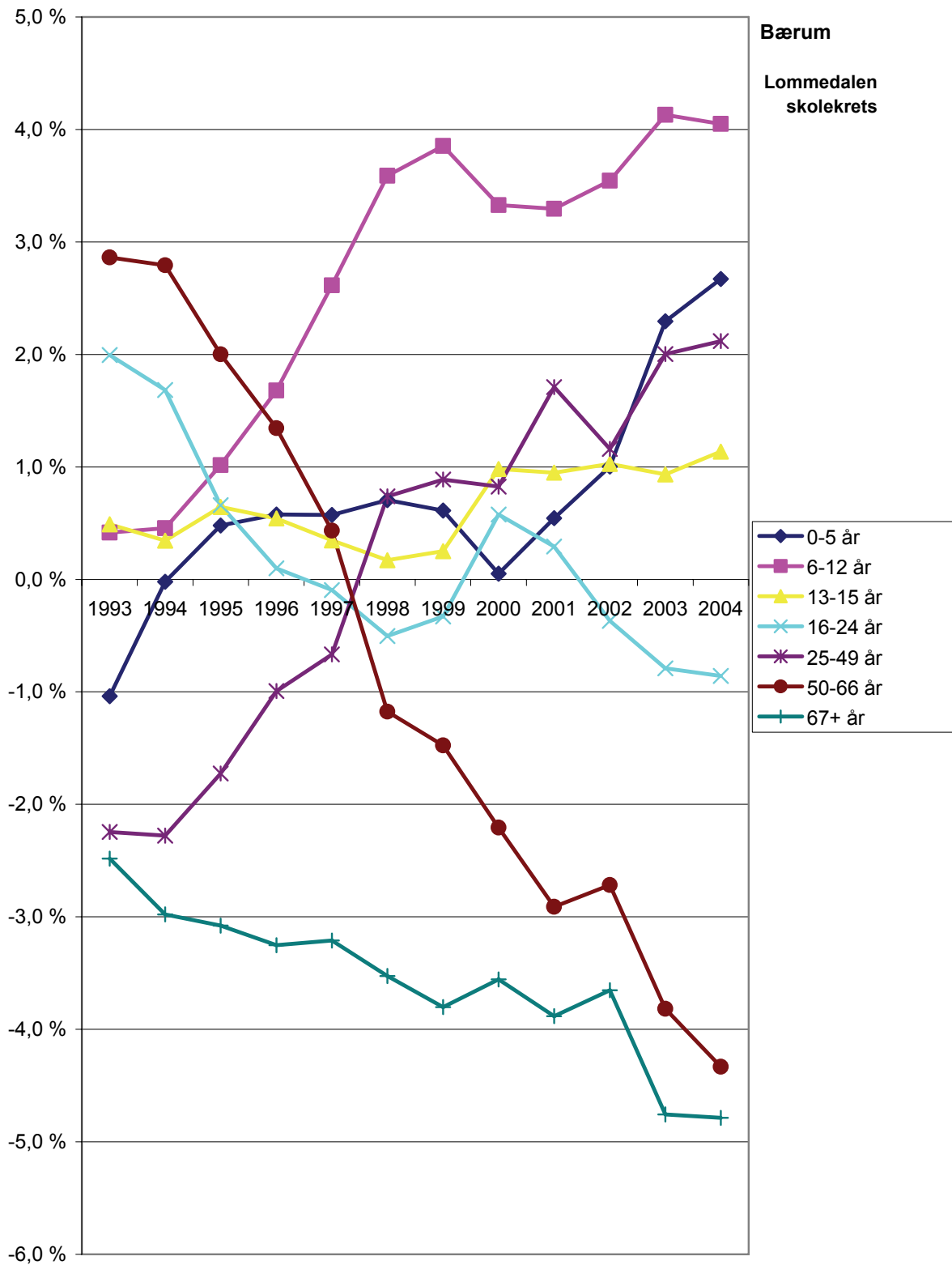
Tallene og beregningene som analysen bygger på ligger i eget regneark.

Over/underrepresentasjon av aldersgrupper 1993-2004

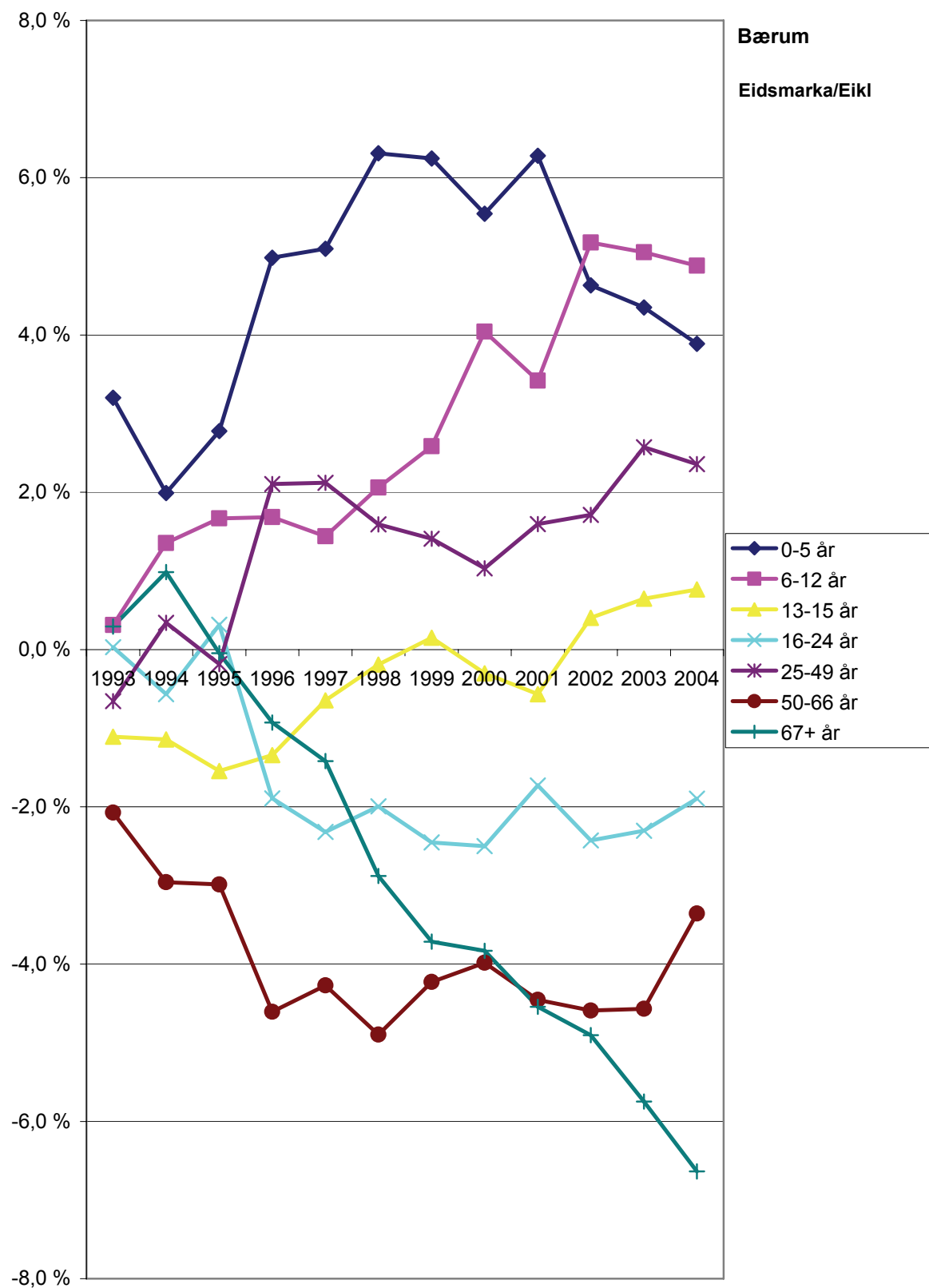
Figur 1 Grav skolekrets

Over/underrepresentasjon av aldersgrupper 1993-2004

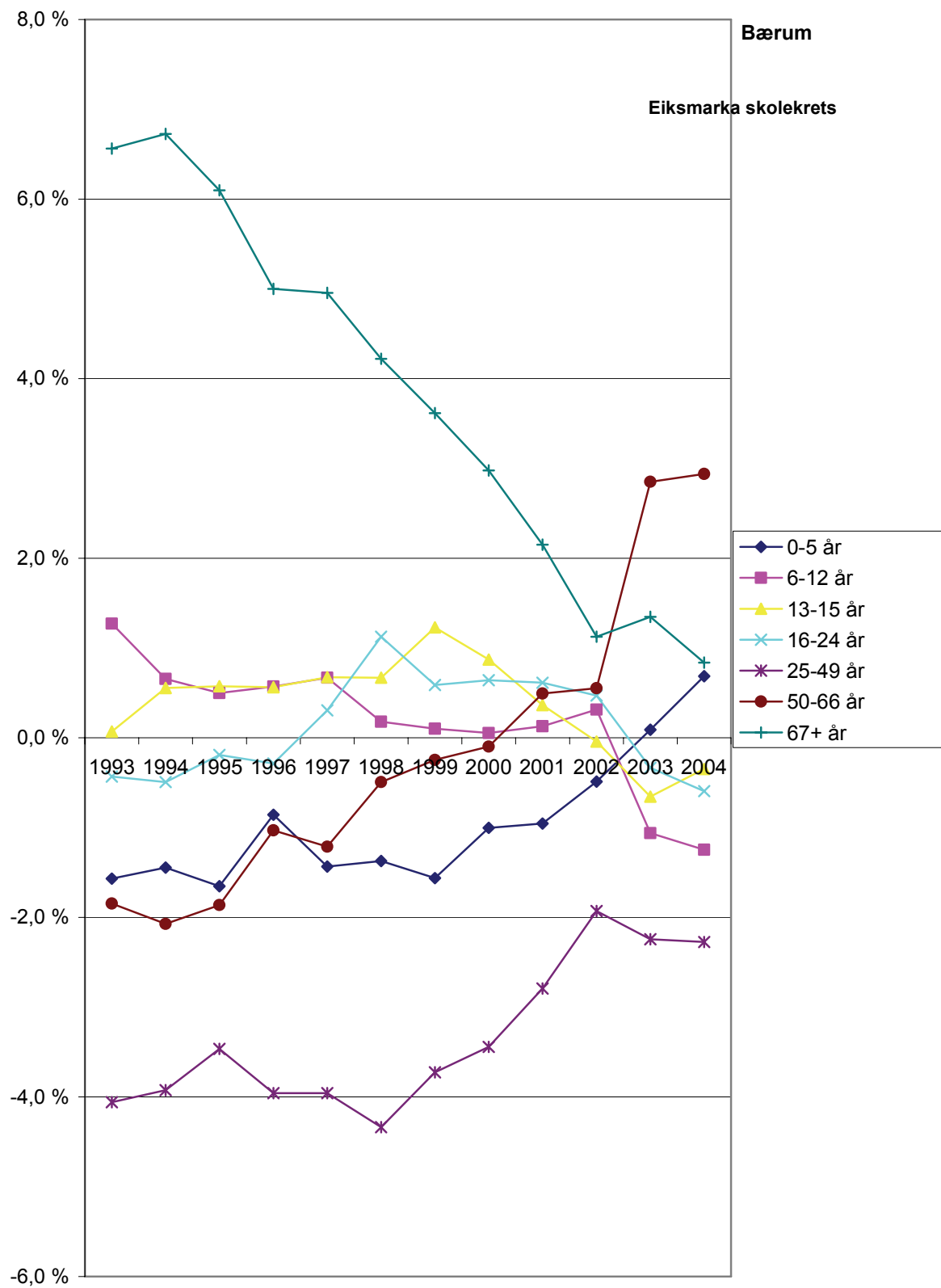
Figur 2 Lommedalen skolekrets

Over/underrepresentasjon av aldersgrupper 1993-2004

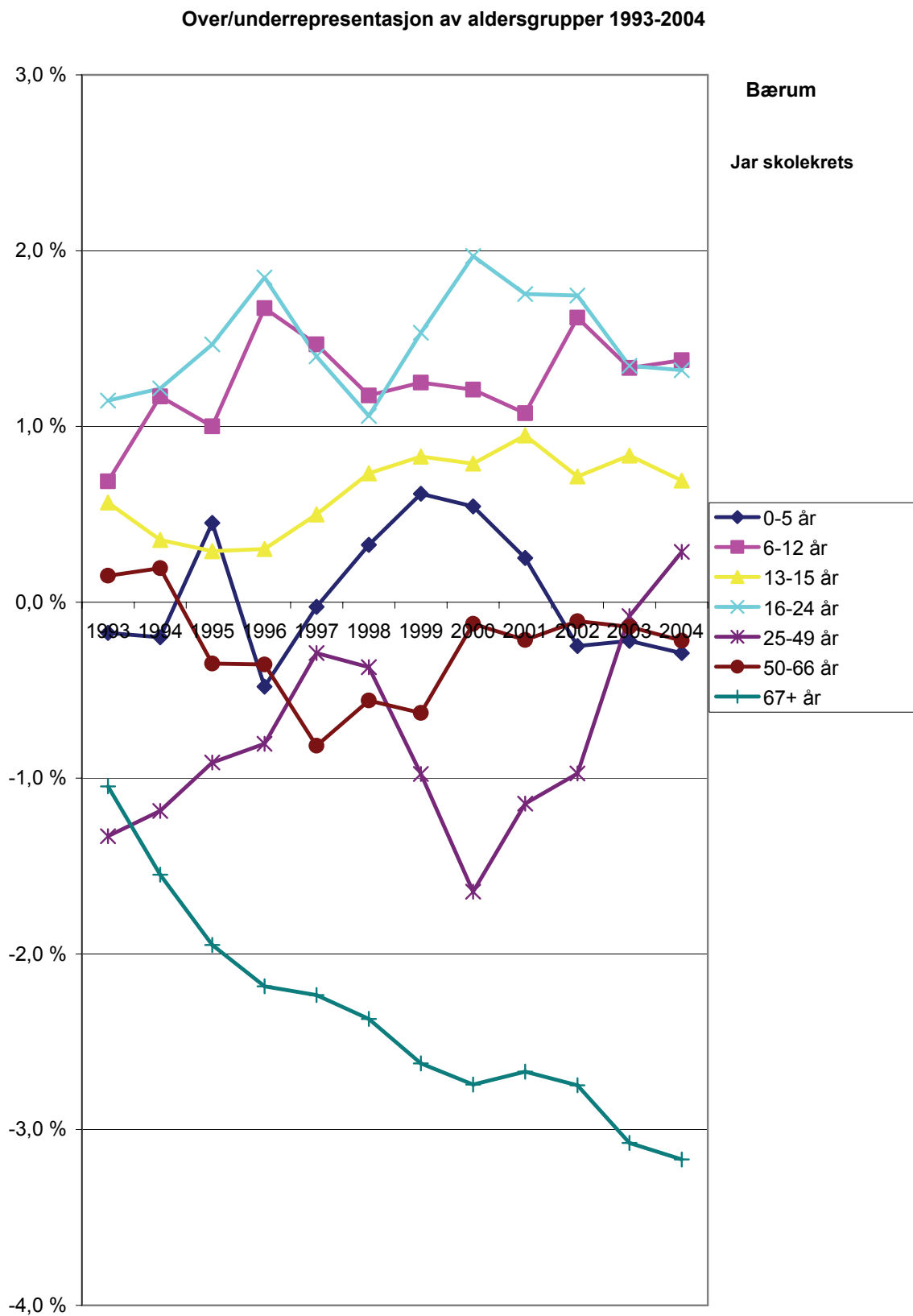

Figur 3 Eidsmarka/Eikli skolekrets

Over/underrepresentasjon for aldersgrupper 1993-2004

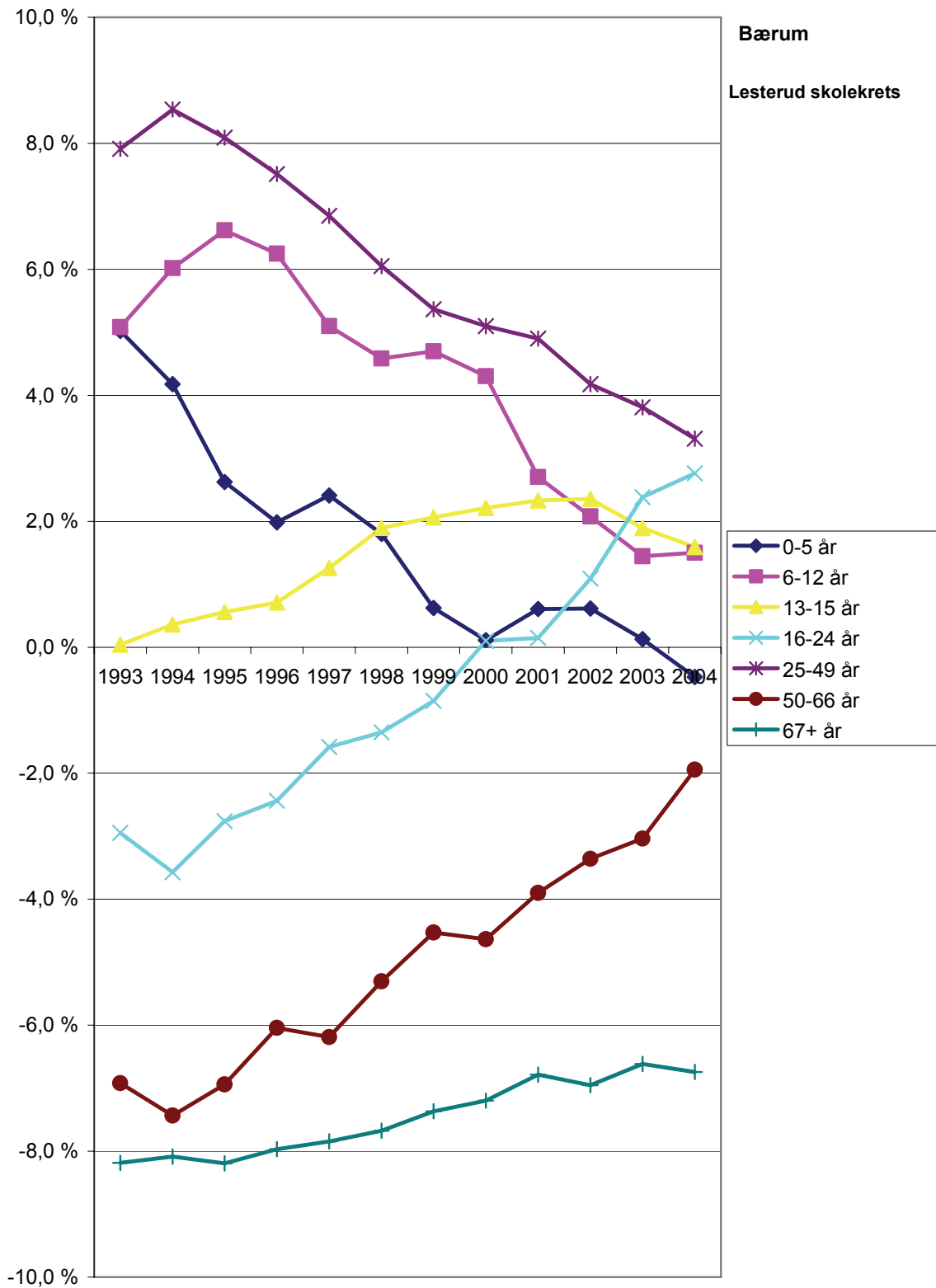

Figur 4 Eiksmarka skolekrets

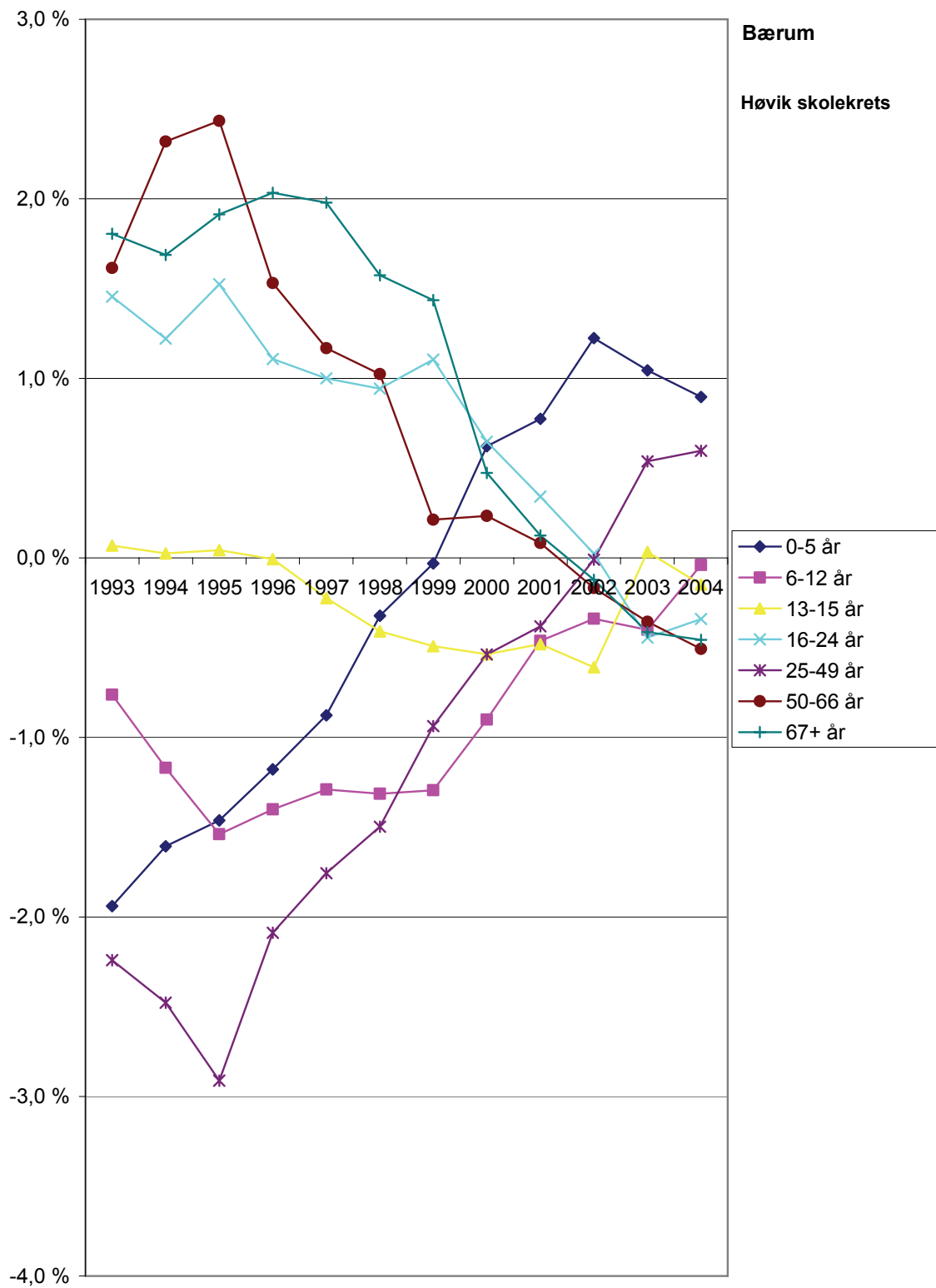
Figur 5 Jar skolekrets

Over/underrepresentasjon av aldersgrupper 1993-2004

Figur 6 Lesterud skolekrets

Over/underrepresentasjon av aldersgrupper 1993-2004

Figur 7 Høvik skolekrets

Vedlegg:

- 1 Boligtypefordeling ved folke- og boligtingene 2001
- 2 Boligbygging pr skolekrets, Bærum kommune 1993 – 2004
- 3 Boligbygging pr boligtype og skolekrets
- 4 Befolkning. Andel etter alder 31.12 i året

Bærum kommune
 Kompas 6.1.5
 Dato: 27.02.06
 Kretsinnndeling lik inntaksområder høsten 2006
 År = 2001, dataalternativ = 0

Boligttypefordeling ved folke- og boligtellingsen 2001

	Sum	Type 1	Type 2	Type 3	Type 4	Type 5	Sum 1+2+3
(0001) Blommenholm	100,0 %	52,2 %	22,2 %	9,1 %	13,0 %	3,5 %	83,5 %
(0002) Bryn/Hammerbakken	100,0 %	30,5 %	42,2 %	7,6 %	10,5 %	9,1 %	80,4 %
(0003) Bærum Verk	100,0 %	23,1 %	55,0 %	3,0 %	18,8 %	0,1 %	81,1 %
(0004) Eikeli	100,0 %	16,1 %	24,1 %	2,8 %	55,1 %	1,9 %	43,0 %
(0005) Eiksmarka	100,0 %	38,4 %	34,5 %	6,0 %	19,0 %	2,1 %	78,9 %
(0006) Emma Hjorth/Skui	100,0 %	30,9 %	29,9 %	8,8 %	28,9 %	1,6 %	69,5 %
(0007) Evje	100,0 %	22,4 %	15,2 %	5,7 %	54,9 %	1,9 %	43,2 %
(0008) Gommerud/B/G	100,0 %	15,6 %	33,9 %	2,5 %	47,1 %	0,9 %	52,1 %
(0009) Grav	100,0 %	61,0 %	15,8 %	18,5 %	3,0 %	1,7 %	95,3 %
(0010) Gullhaug	100,0 %	36,2 %	19,7 %	6,2 %	33,9 %	4,0 %	62,1 %
(0011) Haslum	100,0 %	36,4 %	20,1 %	10,1 %	30,8 %	2,6 %	66,6 %
(0012) Hosle	100,0 %	35,2 %	28,6 %	7,4 %	26,3 %	2,4 %	71,3 %
(0013) Høvik	100,0 %	49,5 %	19,1 %	14,2 %	13,4 %	3,8 %	82,8 %
(0014) Høvik Verk	100,0 %	35,7 %	18,6 %	8,8 %	25,7 %	11,1 %	63,1 %
(0015) Jar	100,0 %	61,2 %	10,2 %	20,5 %	3,1 %	4,8 %	92,0 %
(0016) Jong	100,0 %	32,6 %	15,3 %	6,8 %	43,1 %	2,1 %	54,7 %
(0017) Lesterud	100,0 %	43,8 %	49,7 %	3,7 %	1,0 %	1,8 %	97,2 %
(0018) Levre	100,0 %	21,2 %	35,2 %	9,0 %	31,0 %	3,6 %	65,4 %
(0019) Lommedalen	100,0 %	67,2 %	20,5 %	2,9 %	1,9 %	7,6 %	90,6 %
(0020) Lysaker	100,0 %	30,4 %	15,3 %	8,3 %	41,9 %	4,0 %	54,0 %
(0021) Løkeberg	100,0 %	27,6 %	33,5 %	8,1 %	23,6 %	7,1 %	69,3 %
(0023) Snarøya m/Fbu	100,0 %	53,4 %	21,8 %	8,9 %	13,6 %	2,2 %	84,2 %
(0024) Stabekk	100,0 %	46,8 %	18,3 %	23,5 %	6,5 %	5,1 %	88,5 %
(0025) Tanum	100,0 %	46,2 %	16,4 %	8,5 %	2,8 %	26,1 %	71,1 %
(0099) 0314-15 Eiksm/Eikel	100,0 %	48,4 %	36,5 %	14,3 %	0,0 %	0,8 %	99,2 %
Sum soner	100,0 %	35,0 %	25,5 %	8,7 %	26,7 %	4,1 %	69,1 %

Boligttyper: SSBs standard inndeling

Type 1: Frittliggende eneboliger

Type 2: Hus i kjede, rekkehus/tomannsboliger, vertikaldelte tomannsboliger

Type 3: Horisontdelte tomannsboliger, boligbygg<3 etasjer

Type 4: Blokk, leiegård

Type 5: Forretningsbygg, bygg for felleshusholdninger

Bærum kommune

Kompass 6.1.5

Dato: 27.02.06

Kretsinnndeling lik inntaksområder høsten 2006

Dataalternativ = 0, variabel = Boligbygging

Boligbygging pr skolekrets, Bærum kommune 1993-2004

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Sum nybygg	Sum boliger	Prosentandel
(0001) Blommenholm	2	6	5	6	7	13	6	8	5	7	10	6	81	1115	7,3 %
(0002) Bryn/Hammerbakken	14	30	1	9	16	7	5	30	16	0	36	4	168	2231	7,5 %
(0003) Bærum Verk	0	14	0	2	0	2	1	1	4	0	5	0	29	804	3,6 %
(0004) Eikeli	0	1	4	7	2	2	4	6	2	3	3	2	36	3290	1,1 %
(0005) Eiksmarka	1	2	0	8	3	12	3	8	39	3	2	165	246	1605	15,3 %
(0006) Emma Hjorth/Skui	27	54	25	7	136	10	31	15	52	5	9	7	378	2551	14,8 %
(0007) Evje	0	2	19	3	98	5	3	34	2	140	45	0	351	1821	19,3 %
(0008) Gommerud/B/G	7	23	13	256	29	5	5	3	12	9	3	3	368	2908	12,7 %
(0009) Grav	4	13	5	142	8	8	3	16	16	5	49	51	320	1565	20,4 %
(0010) Gullhaug	5	11	12	11	4	4	0	12	2	0	8	0	69	1190	5,8 %
(0011) Haslum	5	6	46	20	48	67	3	27	36	88	53	1	400	2410	16,6 %
(0012) Hosle	9	1	13	54	22	39	7	4	10	4	2	2	167	2348	7,1 %
(0013) Høvik	9	7	7	128	26	16	8	10	10	22	19	1	263	1984	13,3 %
(0014) Høvik Verk	9	5	35	153	8	8	1	12	4	3	3	2	243	1679	14,5 %
(0015) Jar	7	7	8	22	19	11	11	12	9	7	15	8	136	1757	7,7 %
(0016) Jong	1	5	11	18	36	26	133	18	18	40	82	34	422	1838	23,0 %
(0017) Lesterud	25	5	7	7	1	3	2	9	8	3	2	4	76	890	8,5 %
(0018) Levre	2	1	5	4	13	3	4	3	7	1	4	1	48	2180	2,2 %
(0019) Lommedalen	3	7	22	15	17	35	6	7	21	8	11	17	169	701	24,1 %
(0020) Lysaker	0	16	117	88	20	7	113	5	4	0	2	30	402	2060	19,5 %
(0021) Løkeberg	1	3	6	2	1	45	1	3	2	7	9	6	86	1805	4,8 %
(0023) Snarøya m/Fbu	4	6	28	15	17	9	9	9	15	7	8	6	133	1145	11,6 %
(0024) Stabekk	2	24	46	94	155	12	10	11	18	5	59	7	443	1326	33,4 %
(0025) Tanum	4	3	7	10	11	12	4	7	7	10	4	2	81	1072	7,6 %
(0099) 0314-15 Eiksm/Eikel	0	2	0	3	0	3	2	0	1	0	0	0	11	244	4,5 %
Sum soner	141	254	442	1084	697	364	375	270	320	377	443	359	5126	42519	12,1 %

Bærum kommune
Kompass 6.1.5
Dato: 1.3.06

Boligbygging pr boligtype og skolekrets (kretsgrenser 2006)

Variabel = Boligbygging, sum, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Sum
(0001) Blommenholm	2	6	5	6	7	13	6	8	5	7	10	6	81
(0002) Bryn/Hammerbakken	14	30	1	9	16	7	5	30	16	0	36	4	168
(0003) Bærum Verk	0	14	0	2	0	2	1	1	4	0	5	0	29
(0004) Eikeli	0	1	4	7	2	2	4	6	2	3	3	2	36
(0005) Eiksmarka	1	2	0	8	3	12	3	8	39	3	2	165	246
(0006) Emma Hjorth/Skui	27	54	25	7	136	10	31	15	52	5	9	7	378
(0007) Evje	0	2	19	3	98	5	3	34	2	140	45	0	351
(0008) Gommerud/B/G	7	23	13	256	29	5	5	3	12	9	3	3	368
(0009) Grav	4	13	5	142	8	8	3	16	16	5	49	51	320
(0010) Gullhaug	5	11	12	11	4	4	0	12	2	0	8	0	69
(0011) Haslum	5	6	46	20	48	67	3	27	36	88	53	1	400
(0012) Hosle	9	1	13	54	22	39	7	4	10	4	2	2	167
(0013) Høvik	9	7	7	128	26	16	8	10	10	22	19	1	263
(0014) Høvik Verk	9	5	35	153	8	8	1	12	4	3	3	2	243
(0015) Jar	7	7	8	22	19	11	11	12	9	7	15	8	136
(0016) Jong	1	5	11	18	36	26	133	18	18	40	82	34	422
(0017) Lesterud	25	5	7	7	1	3	2	9	8	3	2	4	76
(0018) Levre	2	1	5	4	13	3	4	3	7	1	4	1	48
(0019) Lommedalen	3	7	22	15	17	35	6	7	21	8	11	17	169
(0020) Lysaker	0	16	117	88	20	7	113	5	4	0	2	30	402
(0021) Løkeberg	1	3	6	2	1	45	1	3	2	7	9	6	86
(0023) Snarøya m/Fbu	4	6	28	15	17	9	9	9	15	7	8	6	133
(0024) Stabekk	2	24	46	94	155	12	10	11	18	5	59	7	443
(0025) Tanum	4	3	7	10	11	12	4	7	7	10	4	2	81
(0099) 0314-15 Eiksm/Eikel	0	2	0	3	0	3	2	0	1	0	0	0	11

Variabel = Boligbygging, type1, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Sum
(0001) Blommenholm	2	6	3	6	5	6	5	5	1	3	2	2	46
(0002) Bryn/Hammerbakken	14	28	1	2	5	2	5	9	2	0	4	2	74
(0003) Bærum Verk	0	0	0	1	0	1	1	0	4	0	3	0	10
(0004) Eikeli	0	1	1	5	1	1	0	6	1	3	3	2	24
(0005) Eiksmarka	1	0	0	2	2	3	2	2	5	3	2	15	37
(0006) Emma Hjorth/Skui	7	2	5	6	5	7	13	13	3	5	8	3	77
(0007) Evje	0	0	1	3	4	2	2	5	2	4	0	0	23
(0008) Gommerud/B/G	2	14	12	7	25	1	5	1	7	9	3	1	87
(0009) Grav	4	11	5	66	5	6	1	13	12	5	5	8	141
(0010) Gullhaug	6	11	12	11	4	2	0	2	1	0	8	0	57
(0011) Haslum	3	4	5	17	6	3	3	3	2	4	5	1	56
(0012) Hosle	5	1	6	18	17	27	6	4	10	4	0	2	100
(0013) Høvik	4	7	6	31	21	5	4	9	5	6	9	1	108
(0014) Høvik Verk	9	2	27	64	2	5	1	8	4	3	3	0	128
(0015) Jar	3	5	3	13	16	7	11	10	7	7	11	8	101
(0016) Jong	1	5	7	6	10	7	6	8	6	2	1	6	65
(0017) Lesterud	21	5	7	8	1	3	2	5	8	3	0	2	65
(0018) Levre	2	1	1	2	3	1	0	0	2	1	2	0	15
(0019) Lommedalen	3	8	21	6	17	31	4	7	9	8	11	13	138
(0020) Lysaker	0	0	4	57	13	3	2	3	0	0	0	0	82
(0021) Løkeberg	0	3	7	1	1	40	0	3	0	7	9	6	77
(0023) Snarøya m/Fbu	4	4	24	11	12	4	7	7	10	7	7	3	100
(0024) Stabekk	3	5	5	41	39	2	2	5	2	4	7	7	122
(0025) Tanum	4	3	5	2	8	7	4	7	5	10	4	2	61
(0099) 0314-15 Eiksm/Eikel	0	3	0	2	0	2	2	0	1	0	0	0	10

Variabel = Boligbygging, type2, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Sum
(0001) Blommenholm	0	0	2	0	0	7	1	3	4	4	2	0	23
(0002) Bryn/Hammerbakken	0	0	0	7	6	3	0	9	14	0	17	2	58
(0003) Bærums Verk	0	14	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	17
(0004) Eikeli	1	0	0	2	1	0	4	0	1	0	0	0	9
(0005) Eiksmarka	0	2	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	6
(0006) Emma Hjorth/Skui	8	20	8	0	24	1	2	0	4	0	1	4	72
(0007) Evje	0	0	4	0	0	1	0	2	0	0	0	0	7
(0008) Gommerud/B/G	0	13	0	2	4	2	0	2	0	0	0	2	25
(0009) Grav	0	2	0	30	4	0	2	3	4	0	44	4	93
(0010) Gullhaug	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	10
(0011) Haslum	6	1	8	3	1	5	0	5	0	5	1	0	35
(0012) Hosle	0	0	6	3	0	0	0	0	0	0	2	0	11
(0013) Høvik	2	0	1	26	2	5	3	1	5	16	10	0	71
(0014) Høvik Verk	0	3	0	25	5	3	0	2	0	0	0	2	40
(0015) Jar	1	2	2	6	0	0	0	2	2	0	4	0	19
(0016) Jong	0	0	0	12	27	5	0	10	12	6	9	2	83
(0017) Lesterud	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	2	2	8
(0018) Levre	0	0	0	2	2	0	0	0	5	0	2	1	12
(0019) Lommedalen	0	0	0	10	0	0	0	0	12	0	0	4	26
(0020) Lysaker	0	16	0	9	5	2	0	2	4	0	2	0	40
(0021) Løkeberg	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
(0023) Snarøya m/Fbu	0	2	4	5	2	4	0	2	4	0	1	3	27
(0024) Stabekk	0	1	1	9	51	4	2	2	0	0	18	0	88
(0025) Tanum	0	0	2	1	1	4	0	0	2	0	0	0	10
(0099) 0314-15 Eiksm/Eikel	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Variabel = Boligbygging, type3, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Sum
(0001) Blommenholm	0	3	0	2	4	3	0	0	0	0	0	0	12
(0002) Bryn/Hammerbakken	3	2	0	8	16	8	0	0	0	0	0	0	37
(0003) Bærums Verk	0	0	2	0	14	13	0	0	0	0	0	0	29
(0004) Eikeli	0	2	4	3	7	8	0	0	0	0	0	0	24
(0005) Eiksmarka	4	2	2	11	6	5	0	0	20	0	0	24	74
(0006) Emma Hjorth/Skui	6	1	5	1	16	6	16	2	0	0	0	0	53
(0007) Evje	0	2	14	3	3	3	0	0	0	0	0	0	25
(0008) Gommerud/B/G	1	11	35	46	14	7	0	0	5	0	0	0	119
(0009) Grav	3	0	1	51	10	9	0	0	0	0	0	0	74
(0010) Gullhaug	0	3	1	1	9	6	0	0	1	0	0	0	21
(0011) Haslum	0	1	0	2	23	11	0	4	0	0	0	0	41
(0012) Hosle	5	1	4	5	15	5	0	0	0	0	0	0	35
(0013) Høvik	4	0	0	35	6	7	0	0	0	0	0	0	52
(0014) Høvik Verk	0	0	10	53	3	3	0	2	0	0	0	0	71
(0015) Jar	4	1	4	8	11	12	0	0	0	0	0	0	40
(0016) Jong	1	3	4	6	12	2	0	0	0	0	0	0	28
(0017) Lesterud	4	0	0	2	3	5	0	0	0	0	0	0	14
(0018) Levre	1	0	5	2	24	13	4	2	0	0	0	0	51
(0019) Lommedalen	0	0	2	2	3	2	2	0	0	0	0	0	11
(0020) Lysaker	1	0	0	23	7	2	0	0	0	0	0	0	33
(0021) Løkeberg	2	0	2	1	4	1	0	0	2	0	0	0	12
(0023) Snarøya m/Fbu	0	0	0	4	10	5	1	0	1	0	0	0	21
(0024) Stabekk	1	19	43	43	66	5	5	4	0	1	2	0	189
(0025) Tanum	0	0	1	8	9	2	0	0	0	0	0	0	20
(0099) 0314-15 Eiksm/Eikel	1	1	1	1	2	1	0	0	0	0	0	0	7

**BEFOLKNINGSUTVIKLING SKOLEKRETS
BÆRUM
1993-2004
Andel etter aldersgrupper pr. 31.12 i året**

Sone = (0001) Blommenholm, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0-5 år	8,9 %	8,6 %	8,4 %	8,4 %	8,7 %	8,5 %	8,2 %	8,1 %	8,1 %	8,3 %	7,7 %	7,6 %
6-12 år	8,3 %	8,7 %	8,8 %	9,6 %	9,1 %	10,0 %	10,9 %	10,7 %	10,4 %	10,7 %	10,6 %	10,4 %
13-15 år	3,0 %	3,4 %	3,5 %	3,3 %	3,4 %	3,2 %	3,1 %	3,3 %	4,1 %	4,7 %	4,8 %	4,7 %
16-24 år	10,5 %	10,9 %	11,0 %	10,4 %	10,8 %	10,8 %	10,5 %	10,6 %	10,5 %	10,6 %	10,8 %	10,9 %
25-49 år	35,9 %	35,5 %	34,5 %	34,2 %	33,6 %	33,3 %	32,7 %	32,9 %	33,5 %	31,9 %	31,4 %	30,9 %
50-66 år	17,9 %	17,2 %	17,6 %	18,2 %	17,9 %	17,9 %	18,7 %	18,6 %	17,9 %	18,8 %	19,6 %	20,7 %
67+ år	15,5 %	15,8 %	16,2 %	16,0 %	16,5 %	16,3 %	15,8 %	15,7 %	15,5 %	15,1 %	15,1 %	14,8 %
Sum	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Sone = (0002) Bryn/Hammerbakken, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0-5 år	8,6 %	8,3 %	8,1 %	8,1 %	7,6 %	7,2 %	7,4 %	7,5 %	7,3 %	7,3 %	7,4 %	7,6 %
6-12 år	8,9 %	9,3 %	9,2 %	9,4 %	9,6 %	9,7 %	9,7 %	9,6 %	9,3 %	9,3 %	9,3 %	9,1 %
13-15 år	4,3 %	4,1 %	4,1 %	3,9 %	3,7 %	3,6 %	3,6 %	3,7 %	4,3 %	4,3 %	4,4 %	4,4 %
16-24 år	12,8 %	12,6 %	12,2 %	12,5 %	12,5 %	12,0 %	11,7 %	11,3 %	11,2 %	11,1 %	10,9 %	11,0 %
25-49 år	37,6 %	37,1 %	36,2 %	35,1 %	33,9 %	33,6 %	32,8 %	32,3 %	32,6 %	32,2 %	31,8 %	31,2 %
50-66 år	17,0 %	17,4 %	18,2 %	18,7 %	19,8 %	20,7 %	21,3 %	21,9 %	21,5 %	21,9 %	22,1 %	22,4 %
67+ år	10,8 %	11,3 %	11,9 %	12,4 %	12,9 %	13,2 %	13,5 %	13,7 %	14,0 %	13,9 %	14,1 %	14,1 %
Sum befolk	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Sone = (0003) Bærums Verk, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0-5 år	16,4 %	15,7 %	14,7 %	13,8 %	13,1 %	12,8 %	12,7 %	12,4 %	12,3 %	11,4 %	11,0 %	10,7 %
6-12 år	15,8 %	16,4 %	16,5 %	16,1 %	16,3 %	16,2 %	15,5 %	14,5 %	14,4 %	13,6 %	13,8 %	13,4 %
13-15 år	3,9 %	4,4 %	5,0 %	5,6 %	5,5 %	5,9 %	6,0 %	6,6 %	6,2 %	6,3 %	6,0 %	5,8 %
16-24 år	8,5 %	7,8 %	7,6 %	8,4 %	8,7 %	9,2 %	9,4 %	10,4 %	10,9 %	12,1 %	12,9 %	13,6 %
25-49 år	47,4 %	46,9 %	47,1 %	46,7 %	46,1 %	45,0 %	44,4 %	43,5 %	42,6 %	42,2 %	40,8 %	39,3 %
50-66 år	5,3 %	6,1 %	6,4 %	6,7 %	7,5 %	8,3 %	9,3 %	10,1 %	11,0 %	12,3 %	13,3 %	15,0 %
67+ år	2,6 %	2,8 %	2,7 %	2,7 %	2,8 %	2,6 %	2,6 %	2,4 %	2,5 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %
Sum befolk	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Sone = (0004) Eikeli, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0-5 år	8,4 %	7,9 %	8,0 %	8,1 %	7,9 %	7,4 %	7,2 %	7,1 %	6,8 %	6,6 %	6,8 %	6,8 %
6-12 år	6,2 %	6,5 %	7,0 %	7,3 %	7,8 %	8,6 %	8,7 %	8,9 %	8,8 %	8,6 %	8,4 %	8,2 %
13-15 år	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,4 %	2,4 %	2,3 %	2,6 %	2,6 %	3,0 %	3,4 %	3,8 %	3,8 %
16-24 år	9,2 %	9,4 %	8,7 %	8,6 %	8,2 %	8,1 %	8,0 %	7,6 %	8,0 %	8,4 %	8,3 %	8,7 %
25-49 år	34,5 %	33,5 %	33,9 %	33,3 %	33,7 %	33,8 %	34,1 %	34,5 %	33,8 %	33,8 %	33,5 %	33,1 %
50-66 år	18,4 %	18,7 %	17,7 %	17,8 %	17,6 %	17,4 %	17,1 %	17,0 %	17,5 %	17,7 %	17,9 %	18,3 %
67+ år	20,8 %	21,6 %	22,3 %	22,4 %	22,4 %	22,3 %	22,3 %	22,0 %	21,6 %	21,6 %	21,2 %	21,0 %
Sum befolk	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Sone = (0005) Eiksmarka, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0-5 år	7,9 %	8,1 %	7,9 %	8,4 %	7,8 %	7,6 %	7,3 %	7,7 %	7,5 %	8,0 %	8,5 %	9,1 %
6-12 år	9,8 %	9,5 %	9,8 %	10,2 %	10,6 %	10,5 %	10,5 %	10,6 %	10,6 %	10,6 %	9,1 %	8,8 %
13-15 år	3,4 %	3,8 %	3,8 %	3,8 %	3,9 %	4,0 %	4,7 %	4,5 %	4,3 %	4,1 %	3,7 %	4,1 %
16-24 år	10,7 %	10,3 %	10,3 %	10,0 %	10,4 %	11,1 %	10,5 %	10,4 %	10,4 %	10,4 %	9,6 %	9,5 %
25-49 år	34,6 %	34,5 %	34,7 %	33,7 %	33,5 %	32,9 %	33,2 %	33,2 %	33,6 %	34,1 %	33,3 %	33,0 %
50-66 år	13,9 %	13,9 %	14,1 %	15,4 %	15,3 %	16,2 %	16,6 %	17,0 %	17,8 %	18,2 %	20,9 %	21,4 %
67+ år	19,6 %	19,9 %	19,4 %	18,4 %	18,5 %	17,7 %	17,1 %	16,6 %	15,8 %	14,6 %	14,8 %	14,2 %
Sum befolk	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Sone = (0006) Emma Hjorth/Skui, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0-5 år	10,4 %	10,6 %	10,9 %	11,1 %	11,7 %	11,1 %	10,6 %	10,4 %	10,2 %	10,2 %	10,0 %	9,8 %
6-12 år	7,9 %	8,1 %	8,5 %	9,0 %	9,4 %	10,2 %	10,8 %	10,7 %	11,1 %	11,0 %	10,6 %	10,5 %
13-15 år	2,8 %	2,8 %	2,9 %	3,0 %	2,7 %	2,6 %	2,8 %	3,4 %	3,8 %	4,1 %	4,5 %	4,5 %
16-24 år	12,0 %	11,2 %	11,1 %	10,1 %	9,2 %	9,1 %	9,3 %	8,7 %	8,8 %	8,7 %	9,3 %	9,5 %
25-49 år	43,7 %	44,2 %	44,1 %	43,9 %	44,3 %	44,6 %	44,3 %	44,1 %	43,1 %	42,6 %	41,7 %	41,3 %
50-66 år	13,9 %	14,0 %	14,1 %	14,7 %	14,7 %	14,3 %	14,0 %	14,4 %	14,8 %	15,2 %	15,9 %	16,2 %
67+ år	9,2 %	8,9 %	8,5 %	8,1 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,3 %	8,2 %	8,1 %	8,1 %	8,2 %
Sum befolk	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

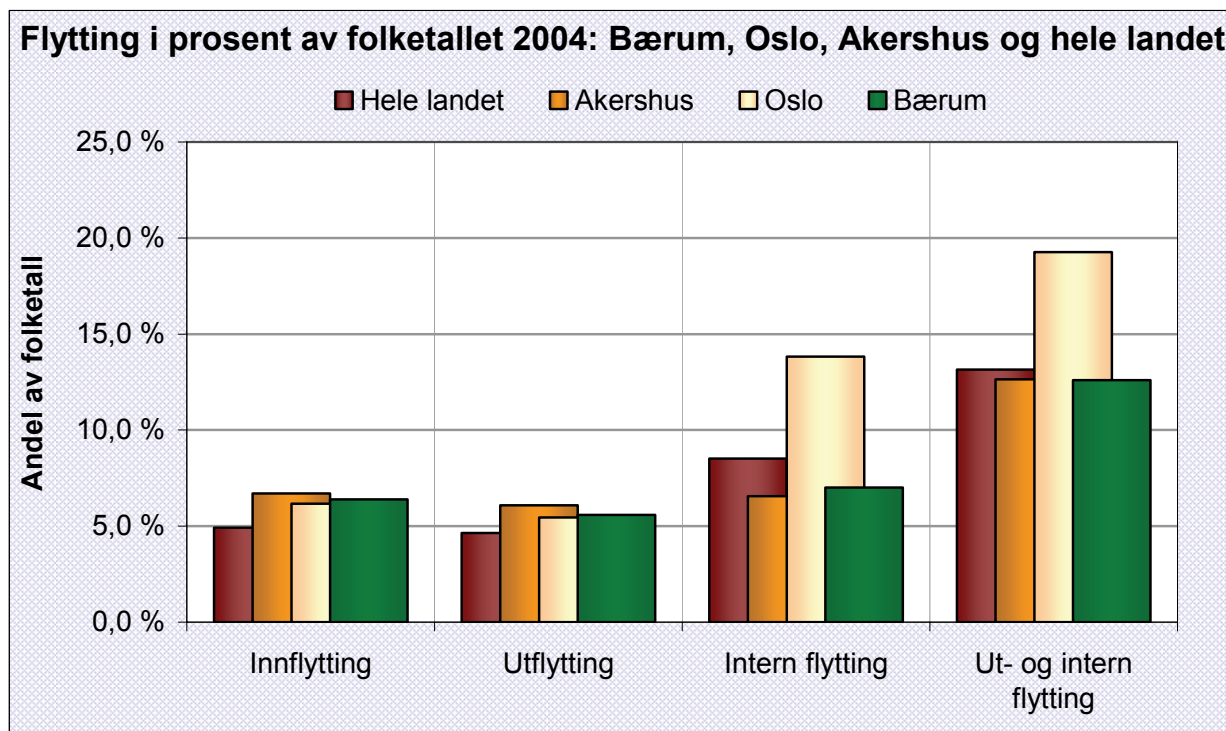
Sone = (0007) Evje, dataalternativ = 0

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0-5 år	7,5 %	7,8 %	7,9 %	7,4 %	7,3 %	7,7 %	8,2 %	7,7 %	7,6 %	7,7 %	7,2 %	7,2 %

Flytting

Utarbeidet av Asplan Viak mars 2006, på oppdrag fra Bærum kommune.

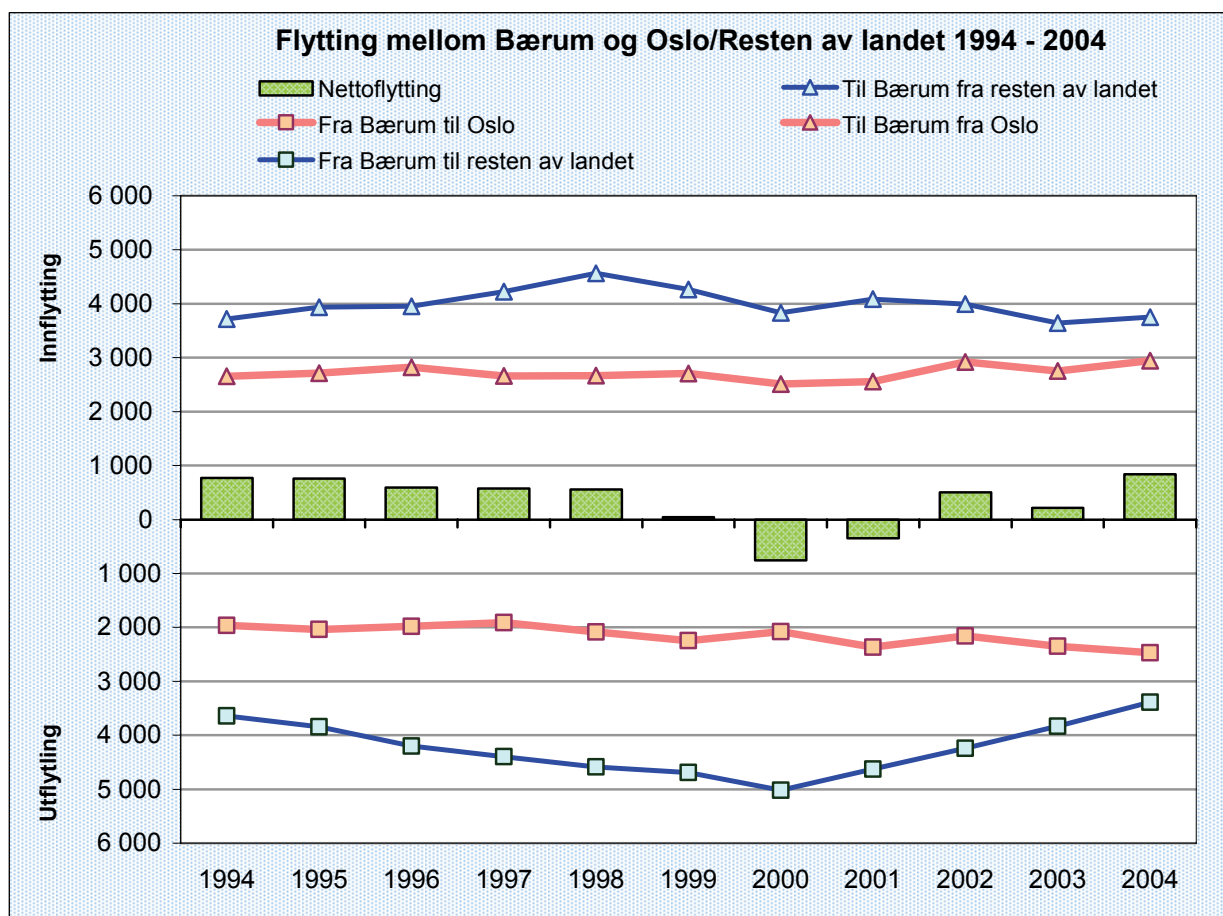
Bærum kommune har inn- og utflytting av et omfang som ikke avviker mye fra øvrige kommuner i Akershus:

Figur 8: Flytting i Bærum, Oslo, Akershus og hele landet 2004

Forskjellen mellom Bærum og Oslo når det gjelder flytting internt skyldes først og fremst overvekt når det gjelder barnefamiliene.

Figur 9 nedenfor viser hovedtrekkene i flyttemønsteret til og fra Bærum i perioden 1994-2004:

Figur 9: Flyttemønster fra 1994 til 2004

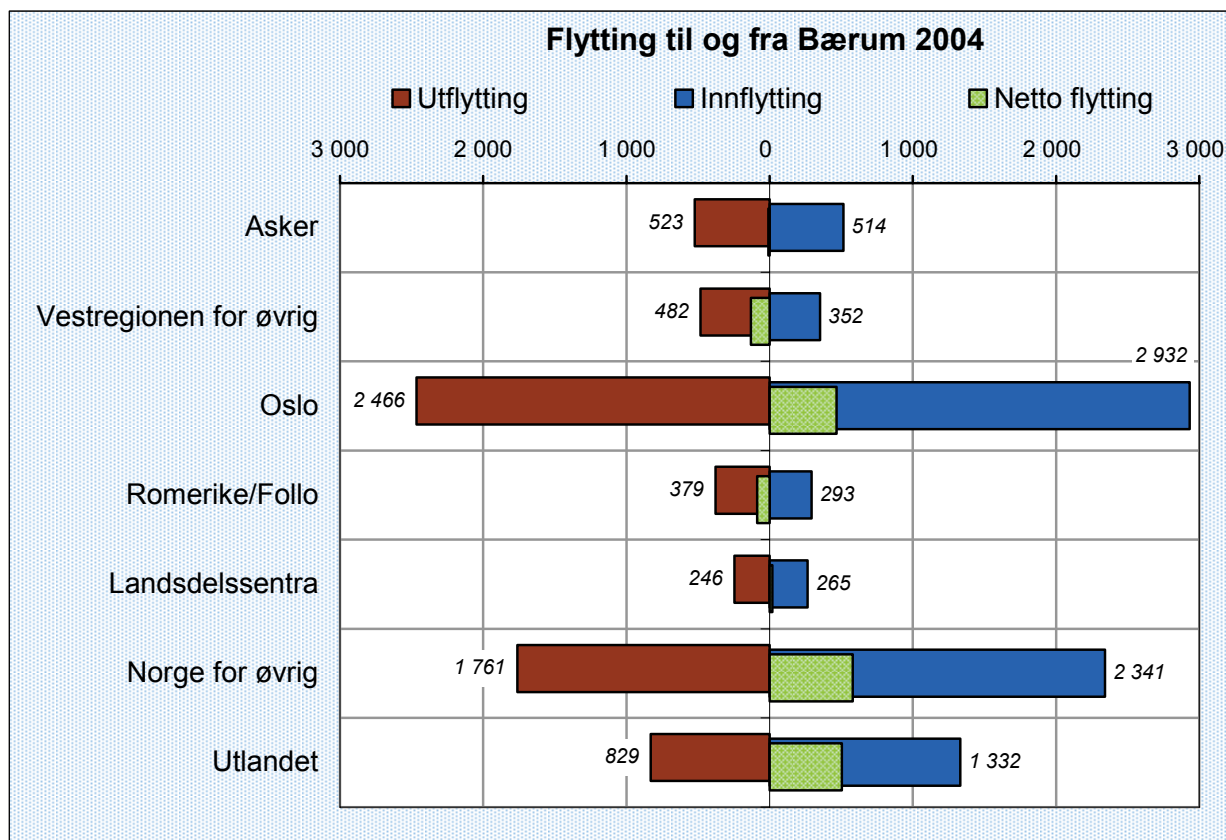
Flytting til og fra Oslo utgjorde i 90-årene noe over 1/3 av alle flyttebevegelser til/fra Bærum. Både flytting fra og flytting til Oslo har de siste årene vist en økende tendens. Denne andelen har således økt til 43 prosent i 2004.

Innflytting fra andre deler av landet økte gjennom hele 90-tallet, og fortsatte til to år etter at Fornebu ble nedlagt, til nærmere 5 000 personer per år. Siden har antallet innflyttede falt noe tilbake og utgjør per 2004 ca. 3 400 personer.

Utflyttingen til andre deler av landet økte jevnt fra 1994 opp til ca 5 000 personer i år 2000. Deretter falt denne flyttestrømmen raskt til ca 3 400 i 2004.

Det var frem til 1999 et stabilt flytteoverskudd inn til Bærum. Flyttebalanse i 1999 ble avløst av netto utflytting i 2000 og 2001. Fra 2002 har det imidlertid vært et netto flytteoverskudd, i 2004 på nivå med overskuddet fra 1994. Flyttemønsteret har således vært utsabilt, og det er vanskelig å lage prognoser på grunnlag av dette.

Figur 10 viser hvor flyttebevegelser går i mer detalj og basert på tall for 2004:

Figur 10: Flytting til og fra Bærum i 2004

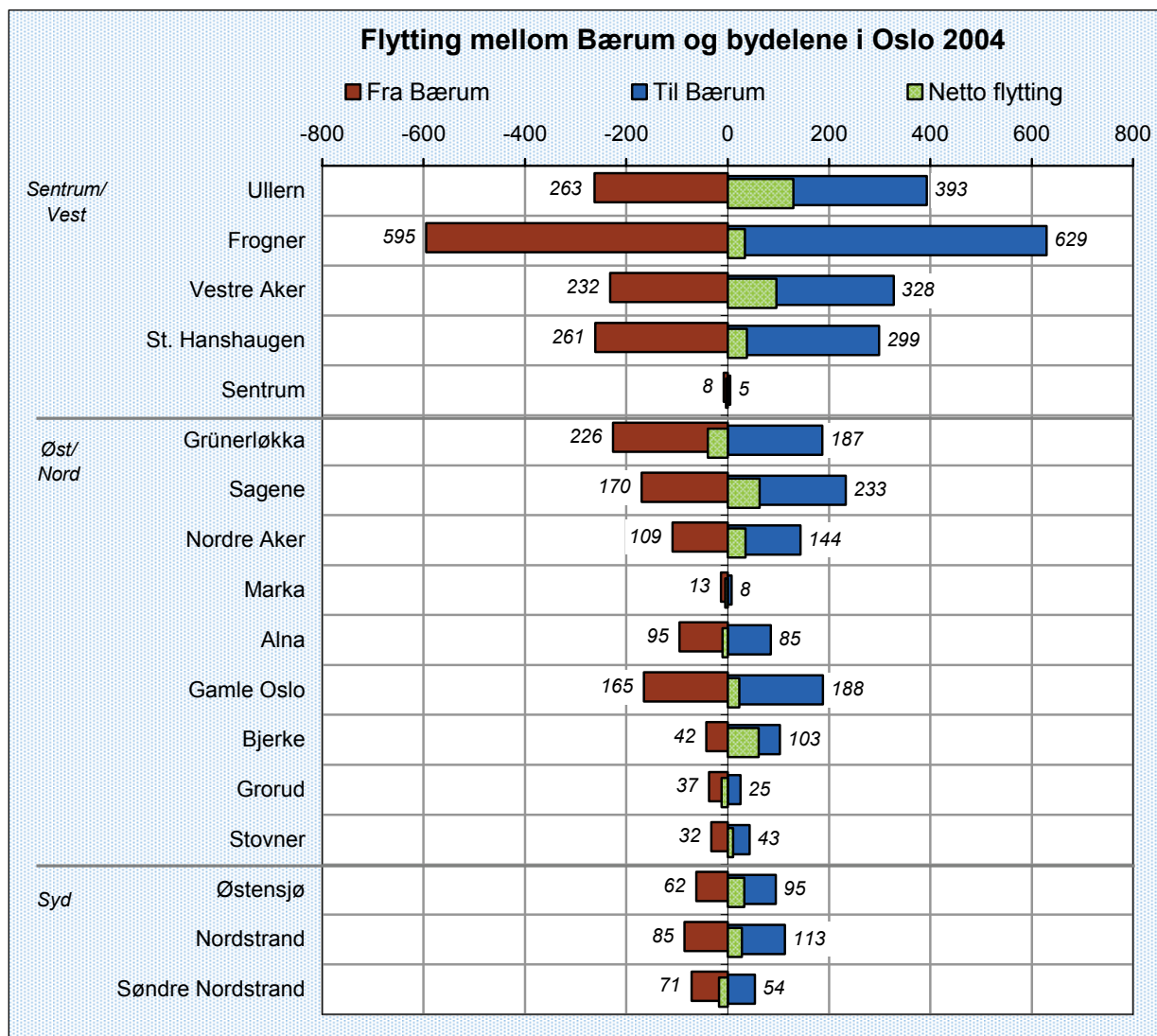
Vi ser at flyttingen i stor grad går til og fra Oslo med 43 prosent av alle Bærums innenlandske flyttebevegelser. Ca. 8 prosent er flytting til og fra nabokommunen Asker. Vestregionen for øvrig (Røyken/Hurum, Drammensregionen med Svelvik og Sande samt Ringerike) svarer for ca 7 prosent. Det er også en viss flytting til/fra Follo og Romerike (5 prosent) samt til/fra landsdelssentrene Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø (4 prosent). Så mye som 1/3 av Bærums innenlandske flyttebevegelser går til og fra et stort antall enkeltkommuner fordelt over landet, utenom de allerede nevnte.

Det er også flyttebevegelser mellom Bærum og utlandet. Innvandringen er større enn utvandringen og samlet utgjør de ca 18 prosent av alle flyttebevegelser til og fra kommunen. Dette omfatter både vestlige og ikke-vestlige migranter.

Det flytter flere fra Oslo til Bærum enn omvendt. Innflyttingsoverskuddet var i underkant av 500 personer. Enda større var innflyttingsoverskuddet fra resten av landet, mens flere flyttet fra Bærum til Follo og Romerike enn motsatt vei. Det samme gjaldt i forhold til Vestregionen utenom Asker, hvor inn- og utflytting er omtrent like store. Mot landsdelssentrene er det også balanse i inn- og utflytting.

Hovedtrekkene i flyttemønsteret er lite endret i forhold til bildet i 1999 i henhold til "Boligutvikling i Bærum mot 2003", Asplan Viak 2002-020. Størst endring har en mot resten av landet, hvor et utflyttingsoverskudd i 1999 er snudd til netto innflytting i 2004. Mot Asker var det i 1999 større utflytting fra Bærum enn omvendt, noe som i 2004 er snudd til noe nær balanse mellom ut- og innflytting. Dette kan imidlertid helt eller delvis ha sammenheng med endrede definisjoner i statistikken.

Sett i forhold til Oslo by, er flyttemønsteret dominert av de vestlige bydeler (Figur 11):

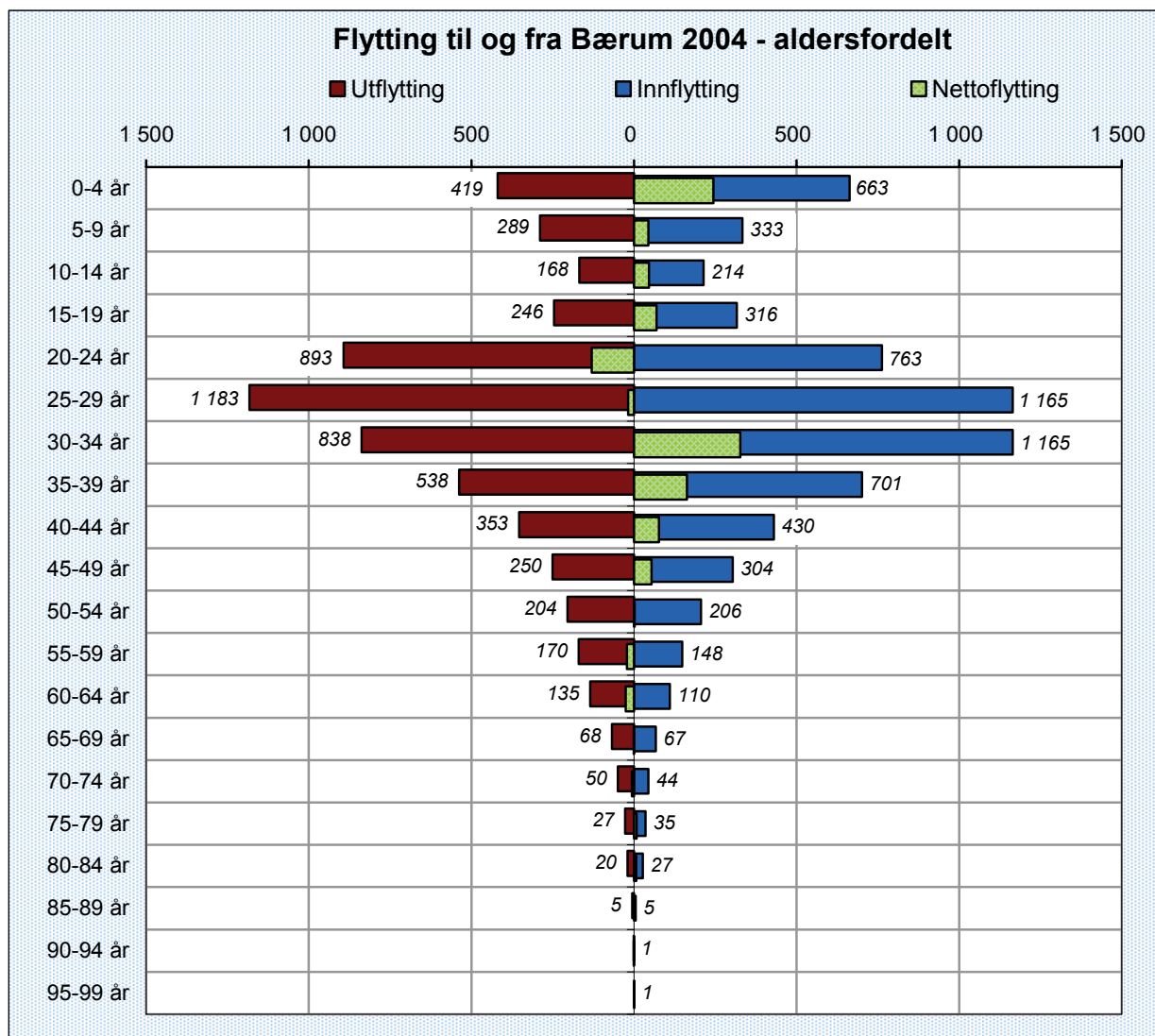
Figur 11: Flytting mellom Bærum og bydelene i Oslo 2004

56 prosent av alle flyttebevegelser over grensen mellom Bærum og Oslo gjaldt Ullern (som grenser mot Østre Bærum), Frogner, Vestre Aker og St. Hanshaugen bydeler. Bærum har et innflyttingsoverskudd i forhold til alle disse bydelene. Særlig Frogner har stor utveksling med Bærum med ca. $\frac{1}{4}$ av alle flyttebevegelser.

ca. $\frac{1}{3}$ av all flytting mellom Bærum og Oslo gjelder de nordlige og østlige bydelene, med Grünerløkka og Sagene som de største. Sagene leverer flere nye innbyggere til Bærum enn de mottar derfra, mens forholdet er omvendt på Grünerløkka. Forholdsvis mange flytter til og fra Gamle Oslo, og noen flere til enn fra Bærum.

Mot de sydlige bydelene Østensjø, Nordstrand og Søndre Nordstrand er flyttingen beskjeden (ca 9 prosent) begge veier, med en liten overvekt av innflyttere i 2004.

Alderssammensetningen av de som flytter innenlands til og fra Bærum går frem av Figur 12:

Figur 12: Alderssammensetning blant de som flyttet til og fra Bærum i 2004

Det er aldersgruppen 25–29 år som er mest aktiv i flytting til og fra Bærum med 19 prosent av alle som flyttet i 2004. Det var en liten overvekt av utflyttende i denne aldersgruppen. Aldersgruppen 20–24 år hadde en betydelig, netto fraflytting. For hele aldersgruppen fra 30–50 år er det betydelige innflyttingsoverskudd. For aldersgruppene over 50 år faller flyttehyppigheten kraftig, og det er stort sett tilnærmet balanse i flyttebevegelsene eller noen få flere som flytter ut enn inn.

Barna flytter stort sett i henhold til foreldrenes flyttemønster (30 år og oppover). Det er et særlig stort innflyttingsoverskudd av barn under skolealderen, noe som kan tyde på at det er en overhyppighet av småbarnsfamilier blant dem som flytter til Bærum.

E. Bærums befolkning.

Faktiske forhold/ kommunens større utfordringer, utvidet del.

Kommuneplanens høringsutkast – faktadel (UTKAST-2; nye bef.tall+,endringer s1+ s3 i 2.kulepunkt/trender)

Bærums befolkning

Bærum er landets 5. folkerikeste kommune, med i alt 105928 innbyggere pr 1.1.2006. I 1910, for nesten 100 år siden, bodde det kun 11.000 personer i kommunen. Bærum har i en årrekke vært en vekstkommune, med en sentral beliggenhet i hovedstadsregionen. På 80- og 90-tallet lå gjennomsnittlig årlig vekst på henholdsvis 1,2 og 1,3%. Fra 2000-2006 vokste befolkningen gjennomsnittlig 0,7% pr år. Kommunens befolkningsfremskrivninger innebærer en veksttakt i snitt frem mot år 2020 på 0,9%, om utviklingen av Fornebuområdet holdes utenom. Legges den planlagt utbygging på Fornebu til, vil veksttakten trolig ligge omlag 1,6%.

Befolkningsutvikling inkl. Fornebu

Bærum 2005, alt 1. Tall pr 1.1 i året

	Faktisk	Prognose	Prognose	Endring	Endring %	Endring	Endring %	Aldersprofil 2006	
	2006	2012	2020	2006-12	2006-12	2006-20	2006-20	Bærum	Landet
0-5 år	8 846	9 084	10 605	238	2,7 %	1 759	19,9 %	8,4 %	7,5 %
6-12 år	10 630	10 933	11 962	303	2,9 %	1 332	12,5 %	10,0 %	9,3 %
13-15 år	4 594	4 530	4 911	-64	-1,4 %	317	6,9 %	4,3 %	4,1 %
16-19 år	5 572	6 206	6 578	634	11,4 %	1 006	18,1 %	5,3 %	5,1 %
20-24 år	5 255	7 221	7 686	1 966	37,4 %	2 431	46,3 %	5,0 %	5,9 %
25-34år	12 023	13 462	15 689	1 439	12,0 %	3 666	30,5 %	11,4 %	13,4 %
35-49 år	25 075	25 652	28 201	577	2,3 %	3 126	12,5 %	23,7 %	21,8 %
50-66 år	19 794	22 836	25 793	3 042	15,4 %	5 999	30,3 %	18,7 %	19,8 %
67-79 år	8 988	9 375	12 109	387	4,3 %	3 121	34,7 %	8,5 %	8,4 %
80-89 år	4 538	4 753	4 437	215	4,7 %	-101	-2,2 %	4,3 %	4,0 %
90+ år	613	1 051	1 339	438	71,4 %	726	118,4 %	0,6 %	0,7 %
Sum befolkning	105 928	115 103	129 310	9 175	8,7 %	23 382	22,1 %	100,0 %	100,0 %

Barnebølgen flater ut

Ser man fram mot år 2012, ventes en beskjedne vekst i antall førskolebarn (0-5 år) og barn i barneskolen (6-12 år). Det er utbyggingsområdet på Fornebu som står for økningen. Antallet skolebarn i de eldste alderstrinn (13-15 år) ventes å gå ned. Fronten på barnebølgen med de store kullene fra rundt 1990 er på vei ut av ungdomsskolene og over i videregående skole, og fra 2006-2012 ventes aldersgruppen 16-19 år å øke med 11% og 20-24 år å øke hele 37%. Bærum har høyere andel barn 0-15 år enn landet samlet (22,7 mot 20,9%). Fruktbarheten i kommunen er på over 1,9 barn pr kvinne, som er høyere enn landsgjennomsnittet på 1,8. Landets fruktbarhet ligger helt på topp i Europa, der det bare er islandske, irske og franske kvinner som føder flere barn enn de norske. Dette regnes likevel ikke å være tilstrekkelig til å opprettholde folketallet på lang sikt. Da må fruktbarheten opp i 2,1 barn pr kvinne. Bærum eksklusive Fornebuområdet ventes å få noe lavere barnetall 0-5 år i de nærmeste årene. Selv om nivået på fruktbarheten i stor grad opprettholdes ventes en nedgang i antall fødsler. Gjennomsnittsalder for de som blir mødre for første gang er på landsbasis 28 år. I tillegg til fødsler har netto tilflyttingen stor betydning for utviklingen i barnetallene, og her spiller boligbyggingen en viktig rolle. Flytting og boligbyggingen er omtalt i egne avsnitt.

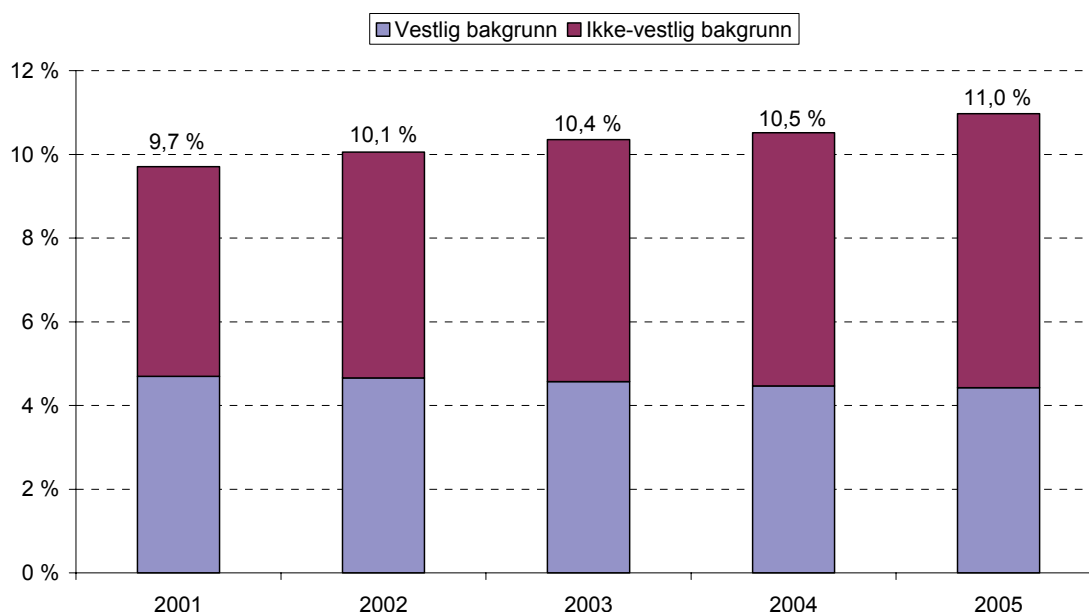
Flere av de eldste eldre

Levealderen endrer seg gradvis. Iht SSB viser tall på landsbasis at nyfødte jenter i 2004 kan forvente å leve i overkant av 83 år og nyfødte gutter i nesten 78 år. For 20 år siden var tilsvarende tall 78 og 73 år. Kommunen har tatt hensyn til dette i sine prognoser. Frem mot 2012, er det særlig gruppen over 90 år som øker betydelig. I 2020 venter vi at antallet er mer enn doblet i forhold til i dag. Det er etterkrigsgenerasjonen som gjør seg gjeldende når gruppen 67-79 år vil øke med 35% frem til 2020.

Flytting

Flytting i storbyregioner har erfaringsmessig et betydelig omfang. Årlig flytter 6-8.000 personer inn og ut av Bærum. Dette betyr at 6-8% av befolkningen årlig skiftes ut gjennom flytting over kommunegrensene. Utskiftingen i aldersgrupper med størst flyttehyppighet ligger betydelig høyere enn dette. De store flyttegruppene er unge voksne fra 20-40 år og barn 0-10 år, og utgjør trolig 70-80. I 2001 var det 733 personer flere som flyttet ut av kommunen enn som flyttet inn. I 2004 og 2005 har det imidlertid vært høy netto innflytting, på henholdsvis 808 og 652.

Innvandrerbefolkning som andel av befolkning i Bærum, 2001-2005

Mens kommunen samlet sett har hatt en befolkningsøkning på 3,3 % i perioden 2001- 2005, har antall innvandrere økt med 16,8%. Ser vi nærmere på sammensetningen av innvandrerbefolkningen, viser det seg at antall med vestlig bakgrunn går ned, men innvandrere fra ikke-vestlige land har hatt en økning på 35% og denne befolkningsgruppen skiller seg klart ut fra de øvrige.

Innvandringen fra ikke-vestlige land er et relativt nytt fenomen, noe som kommer til syne i alderssammensetningen. I aldersgruppen 0-19 år utgjør ikke-vestlige innvandrere 7-8%. Den største andelen, hele 10-15%, finner man i aldersgruppen 20-34 år. Andelen ikke-vestlige innvandrere går kraftig ned for personer over 45 år. Økningen i ikke-vestlige innvandrere er ikke spesiell for Bærum. I perioden 2001-2005 var økningen for landet 32% og tall fra regionen viser følgende økning; Oslo (25%), Asker (32%), Drammen (37%), Lørenskog (62%) og Skedsmo (68%).

Oslo og Drammen er de to kommunene i landet som har den klart høyeste andelen ikke-vestlige innvandrere i regionen, så vel som i sammenligning med landets 10 største kommuner, med henholdsvis 18% og 14%. Av dagens innvandrerbefolkning i Bærum på 11%, utgjør innvandrere fra ikke-vestlige land 6,5% og andelen er økende. Hvor i Bærum bosetter innvanderne seg? Skolestatistikk for barneskolene viser at det er områdene rundt Sandvika i vest, samt Rykkinn- og BærumsVerk-området som har høyest andel elever som mottar særskilt norskopplæring. Andelen varierer, og høyest andel finner vi i skolekretsene Gommerud (28%), Eyje og Levre (16%), Jong (15%). Østre del av Bærum har færre elever med språklig minoritetsbakgrunn, og størst andel har Lysaker skole (9%).

Sosiale forhold/levkår, utdanning,...

Fra offentlig statistikk vet vi at Bærum ligger i toppsjiktet nasjonalt mht utdanning og inntektsnivå. Våren 2005 ble det gjennomført en innbyggerundersøkelse i Bærum. Svarene fra innbyggerne tyder på stor grad av tilfredshet, både isolert sett og sammenlignet med andre kommuner. Når innbyggerne tar alle forhold i betraktning, er 96 % fornøyd med Bærum som bostedskommune. Tilhørigheten til kommunen er også stor. Ca 85 % føler seg knyttet til nabolaget, og ca 80 % til kommunen. Her ser man imidlertid aldersmessige forskjeller, hvor de unge føler mindre tilknytning enn de eldre. Bæringene skårer høyere enn både landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner når det gjelder tilfredshet. Brukerundersøkelser, viser også at innbyggerne i stor grad er tilfredse med kommunens tilbud på alle områder.

Bærum kommune kjennetegnes av en befolkning som i gjennomsnitt har høyere utdanning og inntekt sammenlignet med landsgjennomsnittet. Levekårsundersøkelser dokumenterer at folkehelsen særlig påvirkes av disse to forholdene. God inntekt og høy utdanning innebærer god folkehelse. Levekårene for lokalbefolkningen som helhet er gode, noe også levekårsindeksen viser²:

Tabell 1: Levekårsindeks

Kommune	Total indeks 2004	Total indeks 1999
Bærum	2,6	2,7
Asker	2,4	2,1
Stavanger	5,3	5,3
Drammen	7,0	7,0
Larvik	7,4	6,6
Oppegård	2,7	2,4
Fredrikstad	7,0	7,6

Tabell to viser videre en høy barnehagedekning i Bærum kommune, samt at elevtettheten pr. klasse er høyere i barne- og ungdomstrinnet sammenlignet med Akershus fylke og landet for øvrig. Andel elever i grunnskolen med spesialundervisning er lavere enn landsgjennomsnittet.

² Total levekårsindeks er summen av ulike levekårsindekser, for eksempel dødelighet, antall uføretrygdete, arbeidsledighet osv. En levekårsindeks på 1,0 (lavest) innebærer at kommunen tilhører de 10 prosent med lavest verdi på indikatoren, mens verdien 10 innebærer at kommunen tilhører de 10 prosent med høyest verdi på indikatoren. Høy indeks indikerer store levekårsproblemer.

Tabell 2: Barnehager og grunnskole, utdanning SSB 2002

	Kommunen	Fylket	Landet
Andel barn 1-5 år med barnehageplass. Prosent	73,5	67,8	65,9
Elever per klasse, klassetrinn 1-7	23,4	21,7	19,5
Elever per klasse, klassetrinn 8-10	27,4	25,9	23,8
Andel elever i grunnskolen med spesial undervisning. Prosent	4,5	4,7	5,7
Andel av befolkningen 16 år og eldre med høyere utdanning. Prosent	42,2	28,2	22,3
Menn	45,5	29,3	22,1
Kvinner	39,2	27,1	22,5

Spesielle utsatte grupper

Selv om gjennomsnittsinntekten ligger høyt, har Bærum også mange husholdninger med lav til moderat inntekt. Det er mye som taler for at slike husholdninger kan oppleve sin situasjon som ekstra vanskelig, en sammenligning med velstående omgivelser framhever store sosiale ulikheter.

Kommunen har en gruppe innbyggere med lav utdanning og inntekt som har større levekårsutfordringer enn gjennomsnittsbefolkningen i kommunen.

Det er totalt 506 hovedforsørgere i Bærum kommune med ett eller flere barn som både på kort og lang sikt er avhengig av sosialhjelp. Av disse hovedforsørgerne er ca. 45 % flyktninger.

Flyktninger er overrepresentert i denne sosialhjelpsstatistikken og bør derfor ha et ekstraordinært fokus i denne sammenhengen.

Det som i første rekke kjennetegner Bærum kommune er at oppvekstvilkårene jevnt over er gode. Innbyggerundersøkelsen og en rekke brukerundersøkelser viser dette. På den annen side vet vi at en rekke barn og ungdommer, også i Bærum, blir utsatt for negative forhold i sin oppvekst som kan føre til ulike former for individuelle problemer og/eller problemadferd. Relatert til fattigdomsbegrepet viser statistikken at det er mange flyktningefamilier i kommunen, med ett eller flere barn, som er avhengig av økonomisk sosialhjelp. Det vil være en utfordring å motvirke at flyktningegrupper segregeres og etablerer en tilværelse uten nevneverdig kontakt med lokalsamfunnet for øvrig. Integrering blir et viktig stikkord.

Bærum	2001	2002	2003	2004	2005	Endring 01-05	Endring i %
Vestlig bakgrunn	4 761	4 726	4 687	4 614	4 633	-218	-2,7%
Ikke-vestlig bakgrunn	5 078	5 481	5 927	6 253	6 855	1 777	35%
Innvandrerbefolkning totalt	9 839	10 207	10 614	10 867	11 488	1 649	16,8%
Norsk befolkning	91 501	91 290	91 915	92 446	93 202	1 701	1,9%
Sum befolkning	101 340	101 497	102 529	103 313	104 690	3 350	3,3%

RUS

Dersom vi ser bak gjennomsnittstallene, finner vi sider ved Bærumssamfunnet som påkaller aktsomhet. Tidligere undersøkelser tyder på at omfanget av rus blant ungdom er et større problem i Bærum enn i de fleste andre kommuner.

Undersøkelser fra Stiftelsen for helsetjenesteforskning (Heltef) og Statens institutt for rusmiddelforskning (Sirus), påviser ikke noen en generell økning av antall ungdom som ruser seg. Det er påvist en sammenheng mellom foreldrerollen, psykososiale forhold og sårbarhet ifht rus. Utviklingstrekk viser nye misbruksmønstre, med økende grad av alkoholmisbruk og økende grad av eksperimentering.

Trenden er en økning i forbruk av tyngre stoffer. Dette henger sannsynligvis sammen med internasjonale trender og tilgang på stoff.

Undersøkelser fra Heltef og Sirius påviser også en tidligere alkoholdebut enn før og økning i alkohol forbruk hos jenter som en trend. Jo tidligere alkoholdebut, dess større forbruk senere. Kommuneoverlegen uttrykker bekymring over en tendens til økning av godt voksne alkoholikere.

Kriminalitet.

Innbyggerundersøkelsen viste at unge føler seg mindre trygge enn eldre aldersgrupper når de ferdes ute i senterområder og der de bor. Levekårsundersøkelsen (LKU) i 2004 viser at nesten 16 prosent av den voksne befolkningen ble utsatt for et eller flere lovbrudd i løpet av et år. Dette er en noe høyere andel enn i 2001, men det er ikke flere lovbruddsofre i dag enn på 1990-tallet. Mer enn hver fjerde ungdom utsettes årlig for ett eller flere tilfeller av vold, trusler, tyveri eller skadeverk.

Asker og Bærum politidistrikt har gode resultater å vise til 1 2005. Det er en samlet nedgang på antallet anmeldelser på 7% som utgjør 856 færre saker.

Kriminalstatistikk Asker og Bærum politidistrikt pr. 31. desember 2005

	FORBRYTELSER				FORSEELSER			
	2004	2005	Diff	Diff %	2004	2005	Diff	Diff %
ØKONOMI	163	155	-8	-4,9 %	36	12	-24	-66,7 %
VINNING	4 890	4 650	-240	-4,9 %	488	439	-49	-10,0 %
VOLD	619	573	-46	-7,4 %	4	1	-3	-75,0 %
SEDELIGHET	93	72	-21	-22,6 %	5	7	2	40,0 %
NARKOTIKA	1 731	1 577	-154	-8,9 %				
SKADEVERK	627	550	-77	-12,3 %	79	81	2	2,5 %
MILJØ		2	2		20	12	-8	-40,0 %
ARBEIDSMILJØ					26	12	-14	-53,8 %
TRAFIKK					1 898	1 893	-5	-0,3 %
ANNEN	292	215	-77	-26,4 %	805	672	-133	-16,5 %
UNDERSØKELSESSAKER	508	505	-3	-0,6 %				
Sum Totalt	8 923	8 299	-624	-7,0 %	3 361	3 129	-232	-6,9 %

Kilde JUS66

Innvandrerbefolkningen i Bærum 2001-2005

Utarbeidet av Asplan Viak mars 2006, på oppdrag fra Bærum kommune.

Innvandrerbefolkningen defineres i offisiell statistikk som alle personer med bosted i Norge som har to utenlandskfødte foreldre. Dette omfatter da også en god del personer som er født og oppvokst i Norge, såkalt andregenerasjons innvandrere.

Innvandringsbefolkningen totalt i Norge består av til sammen 365 000 personer fra 200 land, og utgjør 8 prosent av befolkningen. 53 000 personer kommer fra andre nordiske land, 45 000 fra resten av Vest-Europa og Nord-Amerika, 61 000 fra Øst-Europa og 205 000 fra Tyrkia og land i Asia, Afrika og Sør-Amerika. I offisiell statistikk deles innvandrere ofte opp i to grupper, vestlige (fra Vest-Europa og Nord-Amerika) og ikke-vestlige (Øst-Europa, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika og Sør-Amerika).

Innvandringspolitikken ble kraftig lagt om i 1975, og siden den gang har arbeidsinnvandring fra ikke-vestlige land nesten stoppet opp, mens antallet flyktninger som får opphold i Norge har økt. I de senere årene har flestparten kommet hit gjennom familieforening.

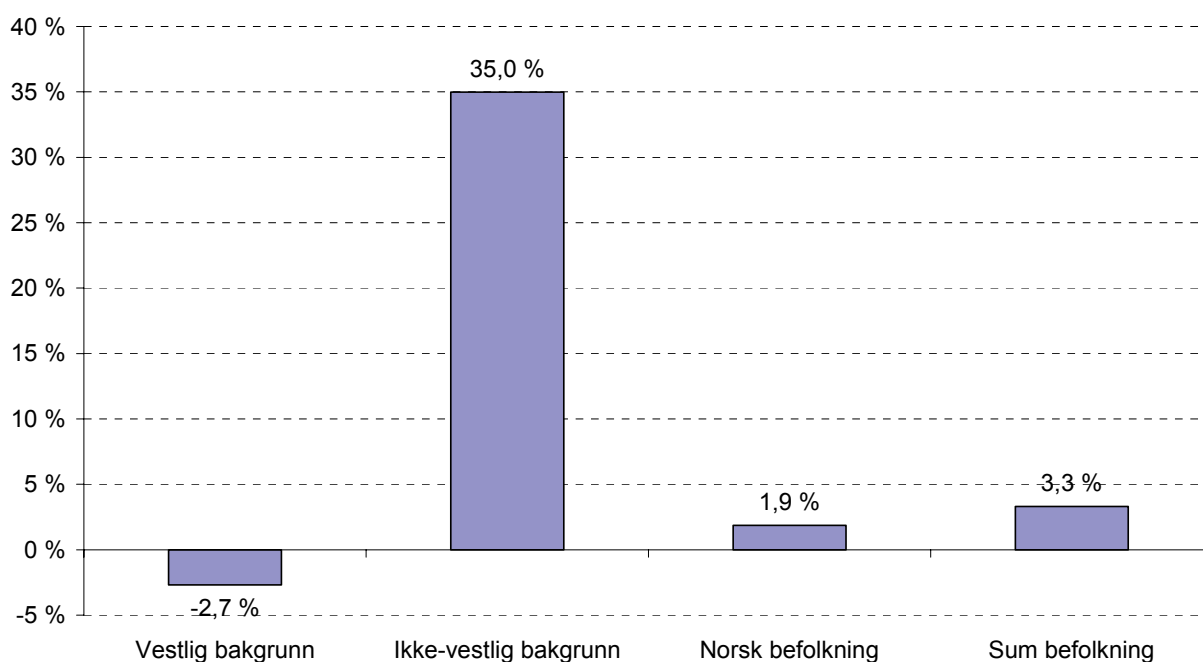
Halvparten av førstegenerasjons innvandrere fra Afrika, Asia (med Tyrkia), Øst-Europa og Sør- og Mellom-Amerika er kommet som flyktninger.

Bærum	2001	2002	2003	2004	2005	Endring	
						2001-2005	Endring i %
Vestlig bakgrunn	4 761	4 726	4 687	4 614	4 633	-128	-2,7 %
Ikke-vestlig bakgrunn	5 078	5 481	5 927	6 253	6 855	1 777	35,0 %
Innvandrerbefolkning totalt	9 839	10 207	10 614	10 867	11 488	1 649	16,8 %
Norsk befolkning	91 501	91 290	91 915	92 446	93 202	1 701	1,9 %
Sum befolkning	101 340	101 497	102 529	103 313	104 690	3 350	3,3 %

Figur 0-1

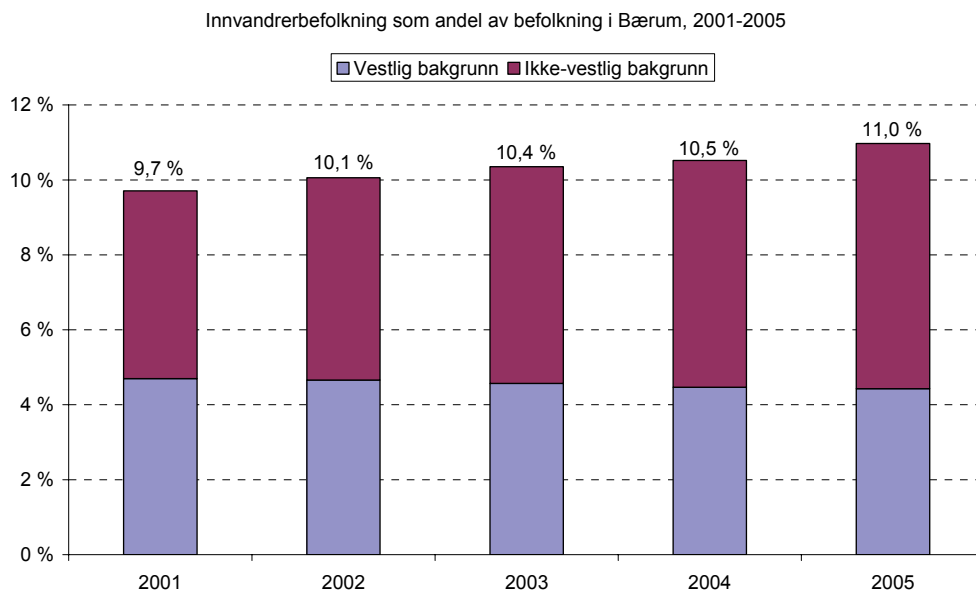
Bærum kommune har en samlet befolkning på 104 690 personer, hvorav 11 488 er innvandrere. I løpet av de siste 5 årene har antall innvandrere i Bærum kommune økt med 1 649 personer, som i antall er en omtrent like stor økning som for befolkningen med norsk bakgrunn, dvs. 1 701.

Befolkningsendring i ulike grupper, 2001-2005

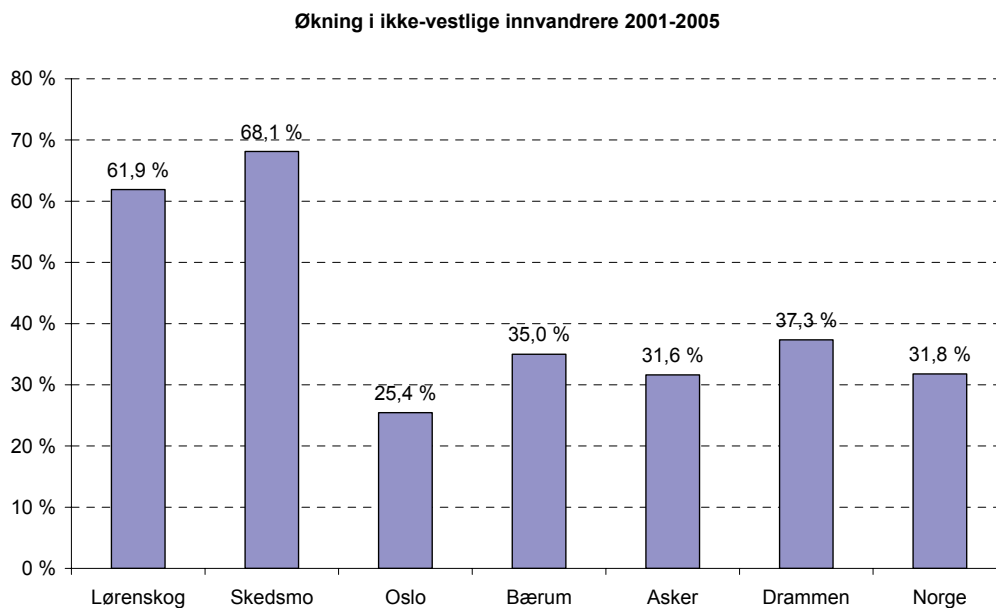
Figur 0-2

Mens kommunen samlet har hatt en befolkningsvekst på 3,3 prosent i perioden 2001-2005, har antall innvandrere økt med 16,8 prosent de siste 5 årene. Ser vi nærmere på sammensetningen av innvandrerbefolkningen, viser det seg at antall med vestlig bakgrunn har gått ned, mens innvandrere fra ikke-vestlige land har hatt en økning på 35 prosent og denne befolkningsgruppen skiller seg klart ut i fra de øvrige gruppene.

Figur 0-3

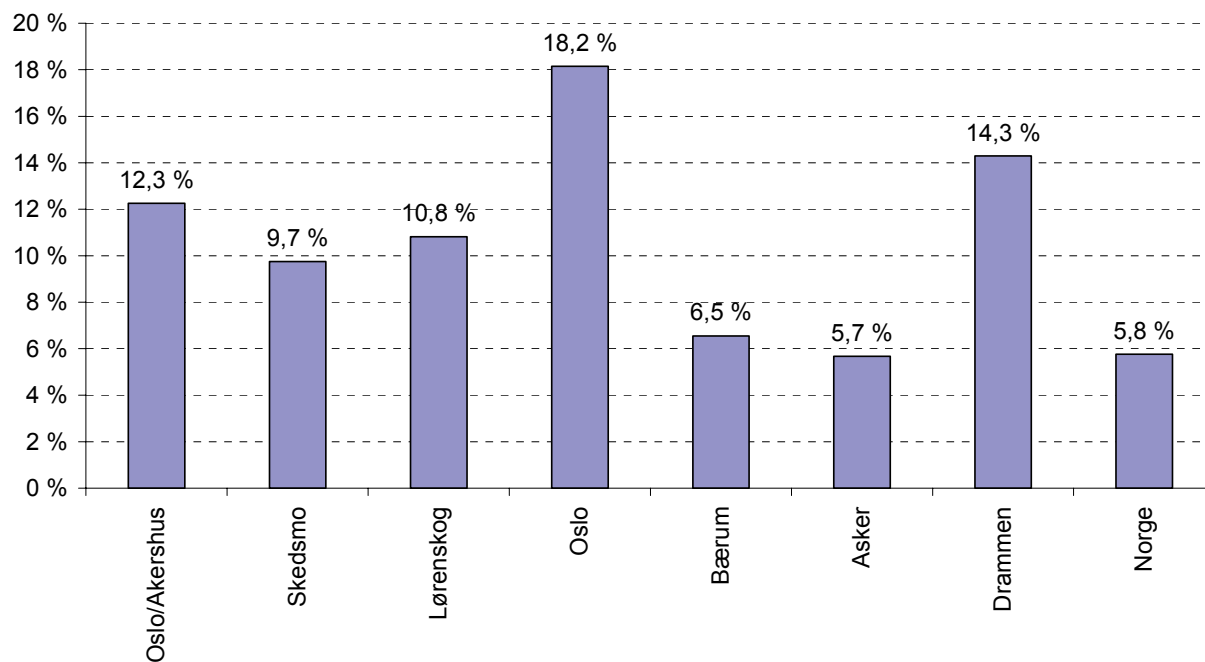
Som andel av den totale befolkningen i Bærum i 2005 utgjør ikke-vestlige innvandrere 6,6 prosent, mens innvandrere med vestlig bakgrunn utgjør 4,4 prosent. Sett opp mot landsgjennomsnittet er det innvandrere med vestlig bakgrunn som skiller seg mest ut. På landsbasis utgjør denne gruppen 2,2 prosent av befolkningen, mens andelen ikke-vestlige innvandrere er 5,8 prosent.

Figur 0-4

I Norge er innvandrere svært ulikt fordelt mellom regionene, og spesielt gjelder dette ikke-vestlige innvandrere. Det er først og fremst Oslo og omkringliggende kommuner som har en stor andel ikke-vestlige innvandrere i sin befolkning. I perioden 2001-2005 har økningen i andelen ikke-vestlige innvandrere vært lavere i Oslo enn landet som helhet, mens Bærum ligger rett over landsgjennomsnittet befolkning.

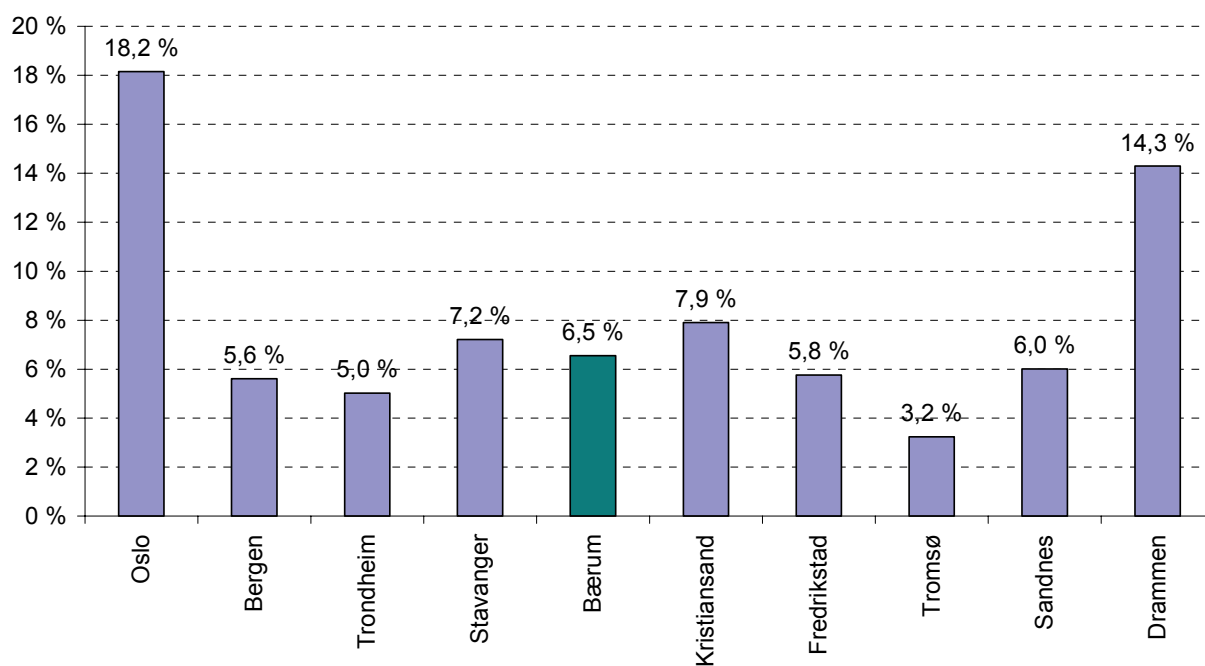
Andel ikke-vestlige innvandrere i kommuner i Oslo-regionen

Figur 0-5

Oslo har landets høyeste konsentrasjon av ikke-vestlige innvandrere, med 18,2 prosent av befolkningen. Flere av kommunene rundt har også betydelig høyere andel ikke-vestlige innvandrere enn landsgjennomsnittet. Både Asker og Bærum skiller seg ut fra de øvrige kommunene rundt Oslo, ved at de ligger på et betydelig lavere nivå nær gjennomsnittet for Norge.

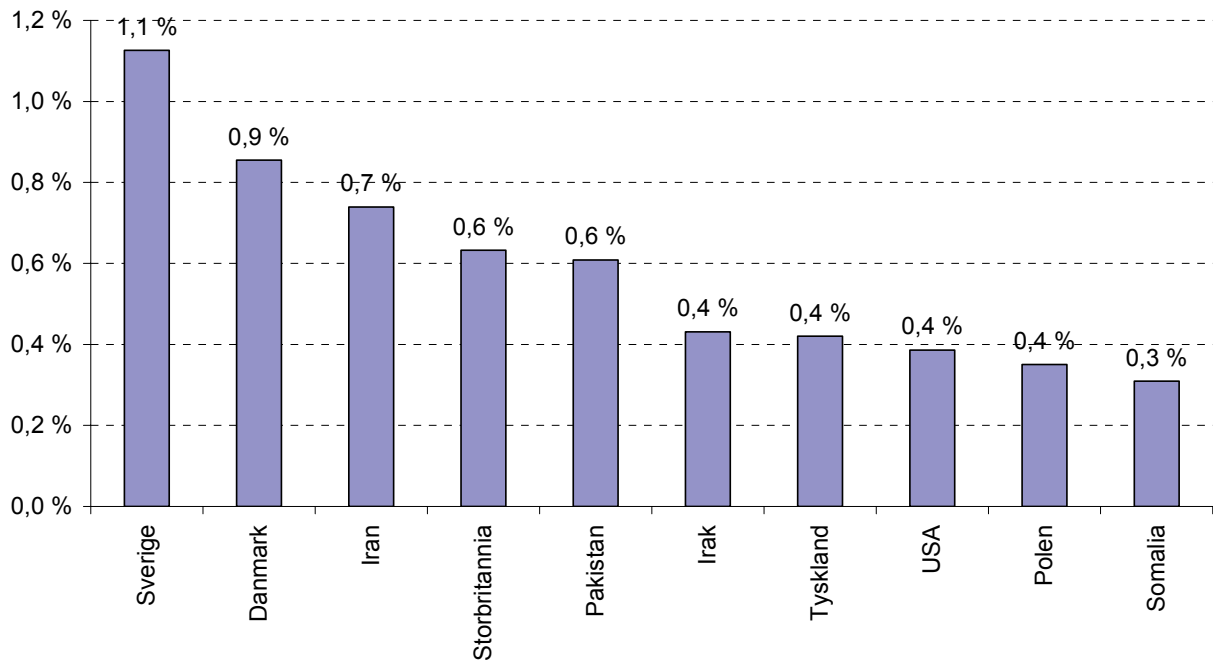
Andel ikke-vestlige innvandrere i Norges 10 største kommuner

Figur 1-6

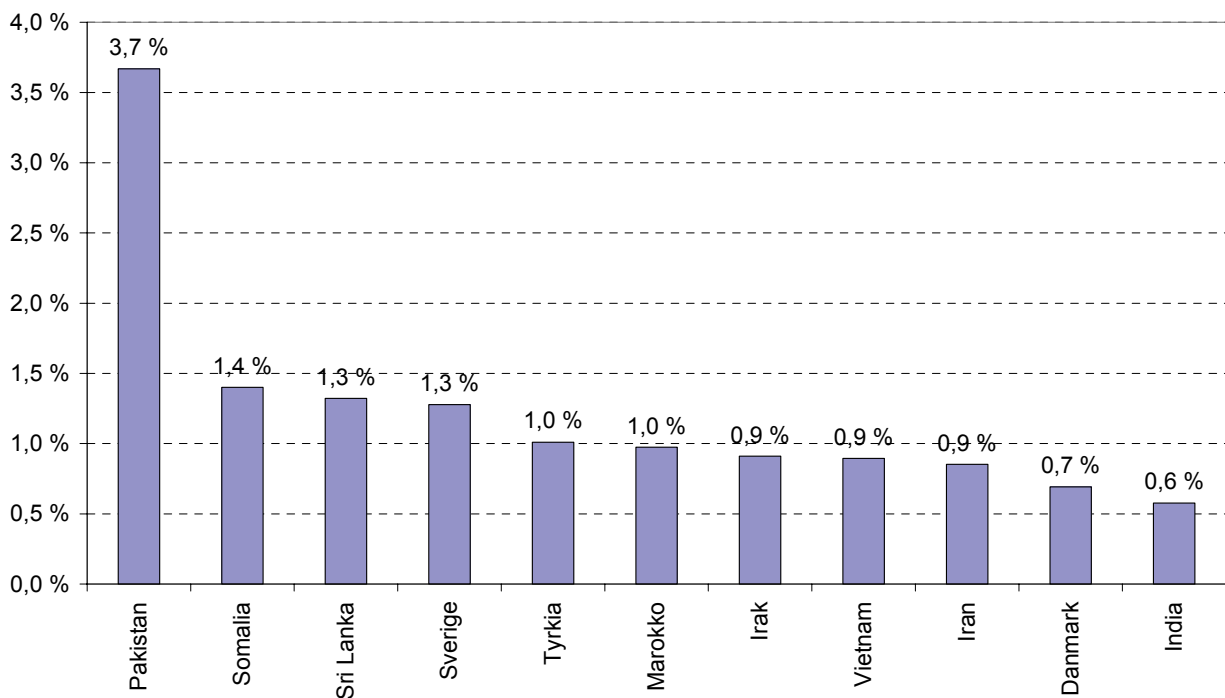
Oslo er den kommunen i Norge med klart høyest andel ikke-vestlig innvandrerbefolkning. I forhold til Norges 10 største kommuner Bærum plasserer seg midten når det gjelder andel ikke-vestlig innvandrerbefolkning.

10 største innvandregrupper etter andel av befolkningen 2005 - Bærum

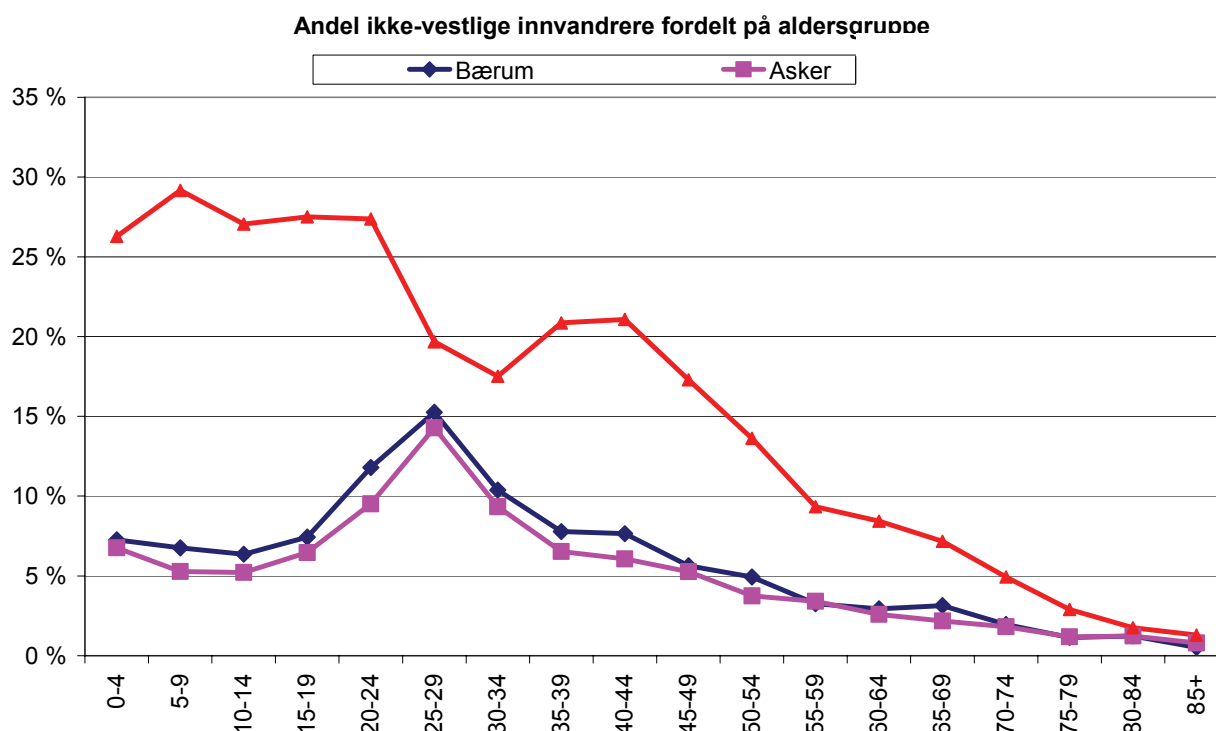
Figur 0-1

10 største innvandregrupper etter andel av befolkningen 2005 - Oslo

Figur 0-1

Selv om det er flere innvandrere i Bærum med ikke-vestlige bakgrunn enn med vestlig, er det Sverige og Danmark som er de dominerende landene i innvandrerstatisikken. Iran er den største ikke-vestlige befolkningsgruppen med 774 innbyggere i Bærum (pr 1. januar 2005), dvs. 0,8 prosent av befolkningen. Bærum har et bredt spekter av innvandrere med relativt små befolkningsgrupper fra mange land, og innvandrerbefolkningen er i så måte svært heterogen. I Oslo er Pakistan en dominerende gruppe, med over 2 ganger flere innvandrere enn Somalia, som er den nest største befolkningsgruppen i Oslo.

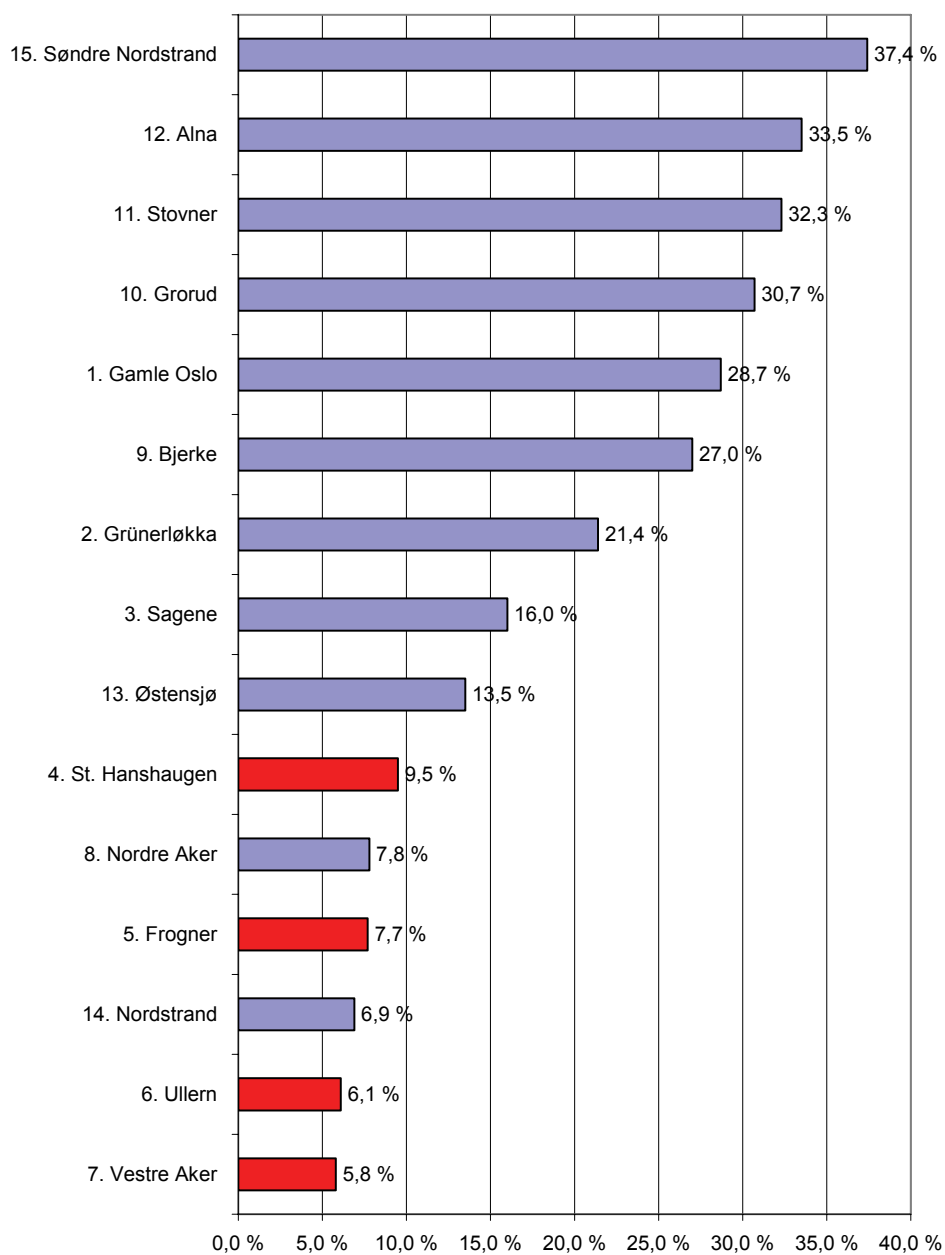

Figur 0-2

Innvandring fra ikke-vestlige land er et relativt nytt fenomen, noe som kommer godt til syne når vi ser på alderssammensetningen. Andelen ikke-vestlige innvandrere går kraftig ned for personer over 45 år. Dette er spesielt fremtredende for Oslo. En påfallende forskjell mellom Oslo og Bærum er at andelen ikke-vestlige innvandrere er relativt lav for personer under 20 år, mens gruppen i alderen 25-29 har den klart høyeste innvandrersandelen. I Oslo er det motsatt, og andelen ikke-vestlige innvandrere er høyest i aldersgruppene mellom 0-24 år. Noe av forklaringen ligger i at Oslo generelt har få unge og eldre, og er en kommune som mange etniske nordmenn flytter til som studenter og flytter fra når de etablerer seg med familie.

I delrapporten om flyttemønster ser vi av figur 4 hvilke bydeler folk flytter fra når de flytter fra Oslo til Bærum. Ullern, Frogner, Vestre Aker og St. Hanshaugen er de bydelene det flytter flest fra inn til Bærum. Disse bydelene har også lave andeler ikke-vestlige innvandrere sammenlignet med de andre bydelene i Oslo, som vist i figur Figur 0-3, og ligger omtrent på samme nivå som Asker og Bærum. Boligprisene er høye både i Oslo Vest og i Asker og Bærum, og kan være en viktig årsak til at andelen ikke-vestlige innvandrere her er mye lavere enn resten av Oslo-regionen.

**Andel ikke-vestlige innvandrere 2005 - Oslos bydeler
(røde søyler viser bydeler med mest flytting til Bærum)**

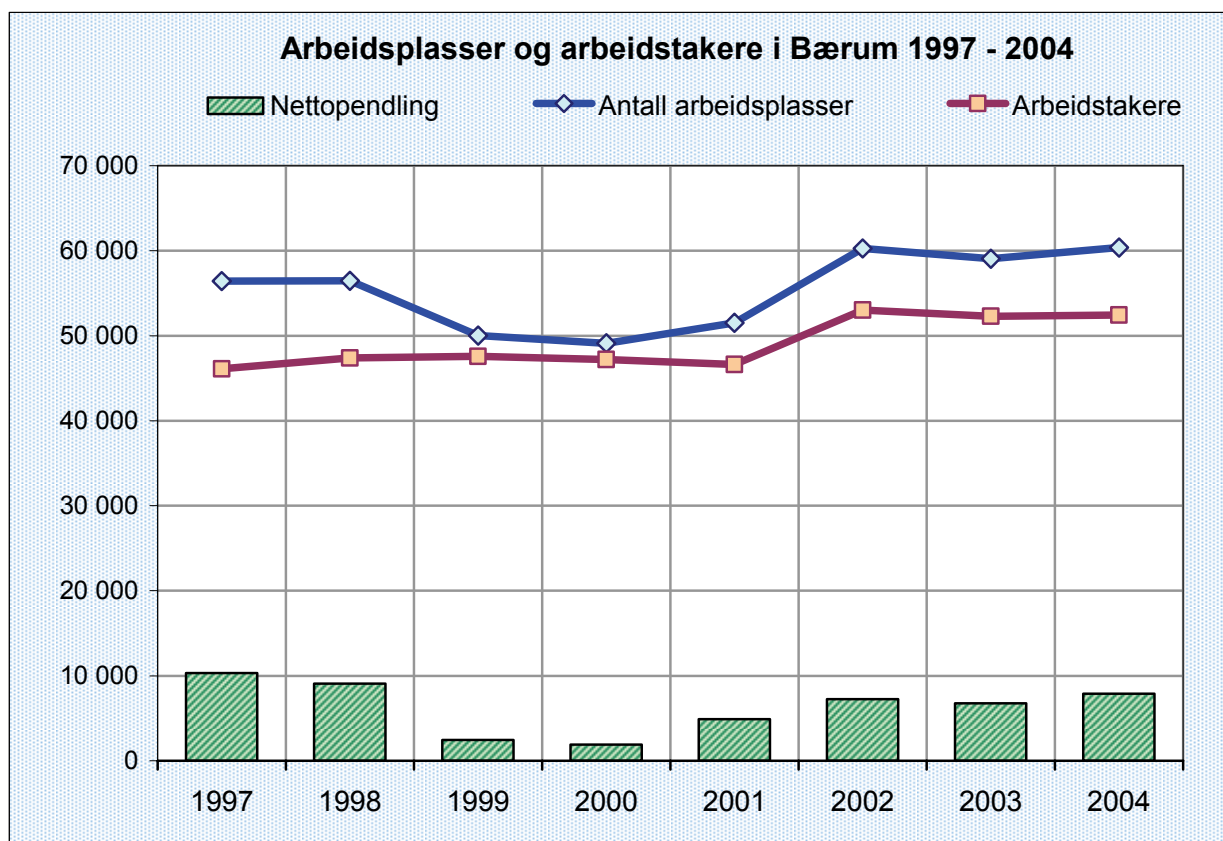
Figur 0-3

F. Næringsutvikling, sysselsetting og pendlingsmønstre.

Pendling

Utarbeidet av Asplan Viak mars 2006, på oppdrag fra Bærum kommune.

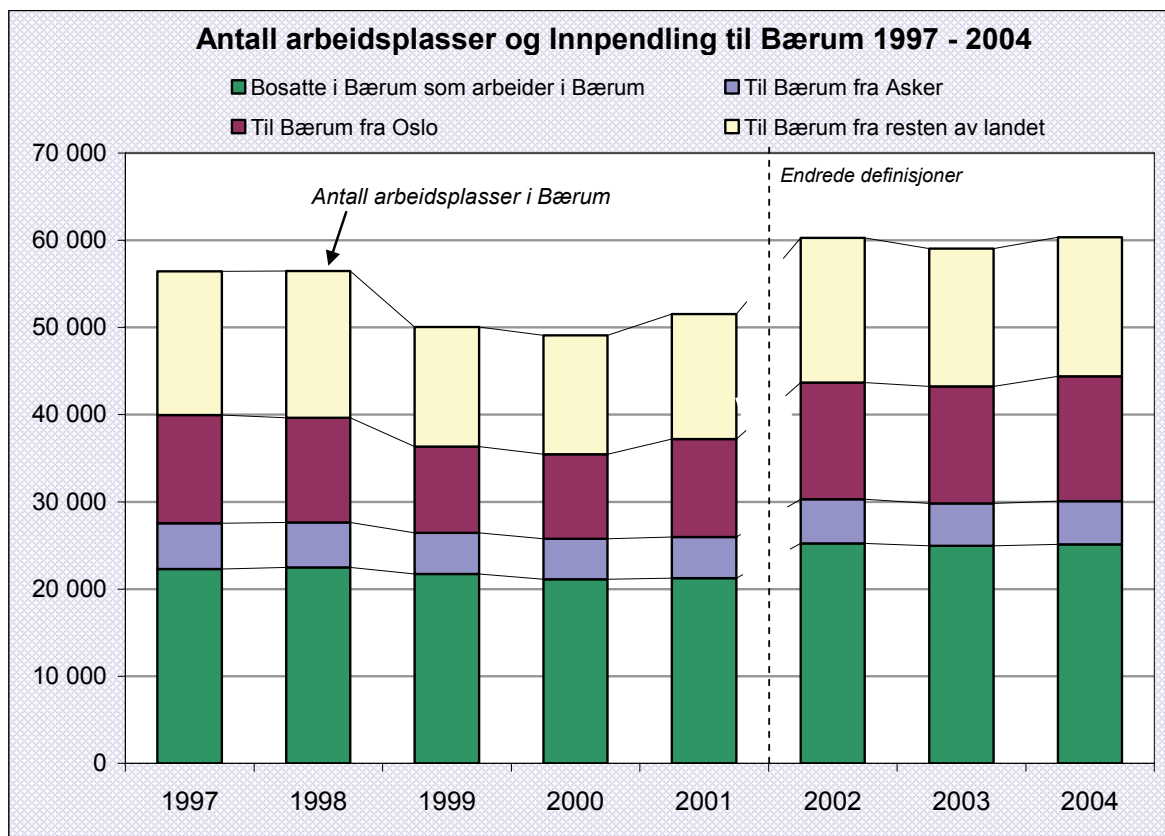
Statistikk over arbeidstakere som oppgir både bolig- og arbeidsstedskommune gir grunnlag for å trekke ut informasjon om pendling mellom kommunene (Figur 4):

Figur 4: Pendling til og fra Bærum 1997-2004

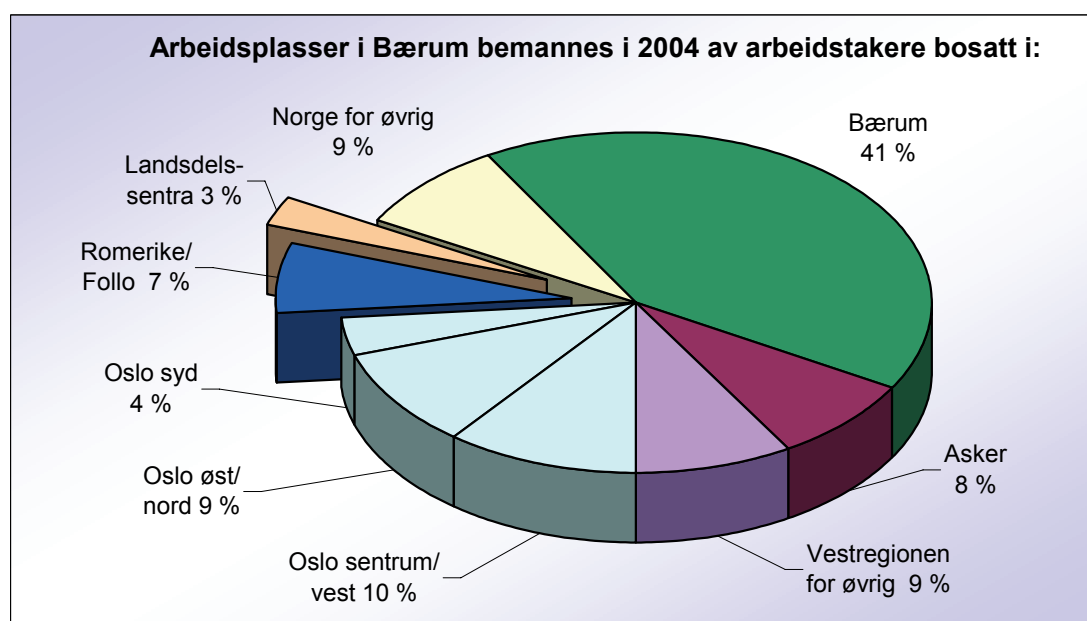
Figur 4 viser antallet registrerte arbeidstakere bosatt i Bærum og antallet arbeidstakere registrert med arbeidssted i Bærum. Det er i hele perioden 1997-2004 flere arbeidsplasser enn det er arbeidstakere bosatt i Bærum. Det er omfattende pendlingsstrømmer over kommunegrensene, men det er flere som pendler inn til Bærum enn ut av Bærum. Denne nettoppendlingen falt kraftig i 1999 – bl.a. i forbindelse med flytting av flytrafikken fra Fornebu – men økte nesten opp til tidligere nivå i 2002. (Deler av økningen fra 2002 kan henføres til endringer i statistikkgrunnlaget. Det tas derfor forbehold om oppgavens utsagnskraft over dette skillet.)

En stor andel av arbeidstakere som bor i Bærum, har også sin arbeidsplass innen kommunen. Vi skiller i Figur 5 mellom bosatte i Bærum, i Asker, i Oslo og i resten av landet for å se på utviklingen av pendlingen over tid:

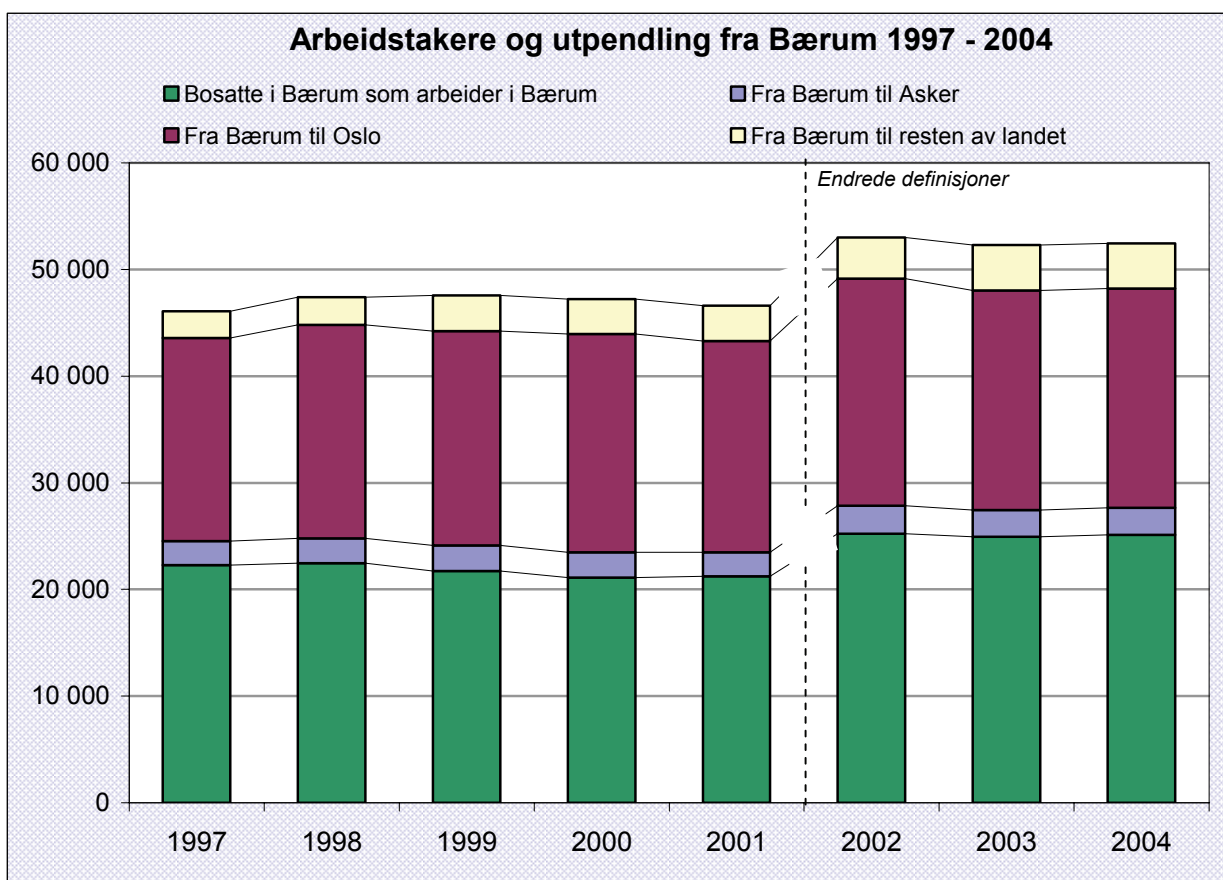
Figur 5: Antall arbeidsplasser og innpendling til Bærum 1997-2004

I 2004 innehadde bæringer 41 prosent av alle arbeidsplasser i kommunen, oslofolk hadde ca 1/4 og askerbøringer hadde 8 prosent av arbeidsplassene i kommunen. De resterende arbeidstakerne, ca 1/4, kom fra andre deler av landet, herunder Vestregionen utenfor Asker og Romerike/Follo. Pendlingsmøsteret var forholdsvis stabilt i perioden 1997-2004, men med vesentlig færre fra Oslo og resten av landet i 1999, som var det første året uten flyplass på Fornebu. Ny vekst sørget for at antall arbeidsplasser i kommunen var høyere enn tidligere alt i 2002 (forbehold om statistikkgrunnlaget).

Figur 6: Arbeidsplasser i Bærum i 2004

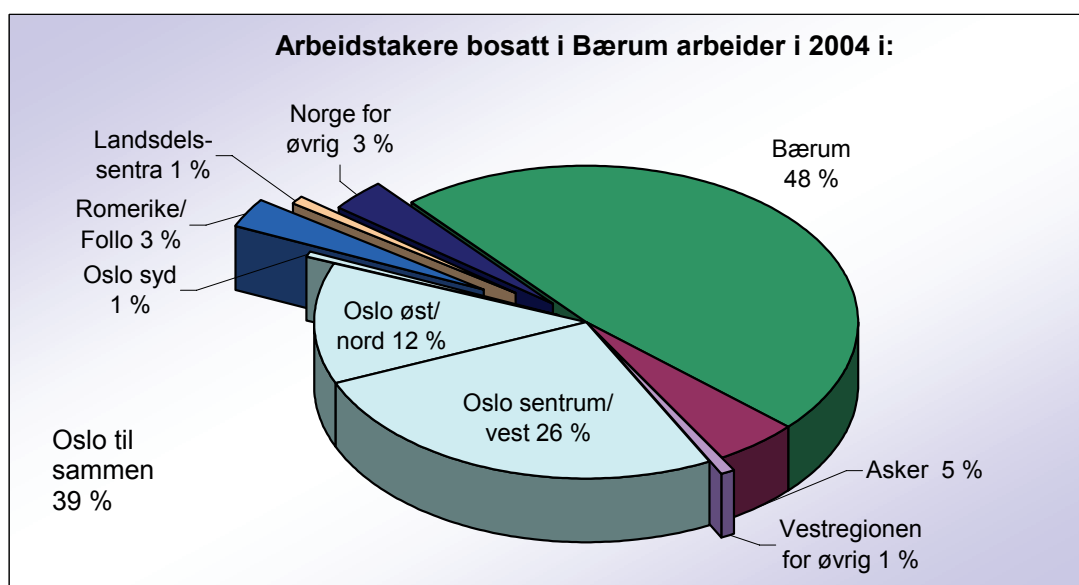
Over perioden 1997 til 2004 har utviklingen av bæringenes sysselsetting vært slik:

Figur 7: Arbeidstakere og utpendling fra Bærum 1997-2004

(Det tas også her forbehold om endring i definisjonene fra 2002).

Bærum sine egne innbyggere benytter seg i stor grad av arbeidsmarkedet i Oslo:

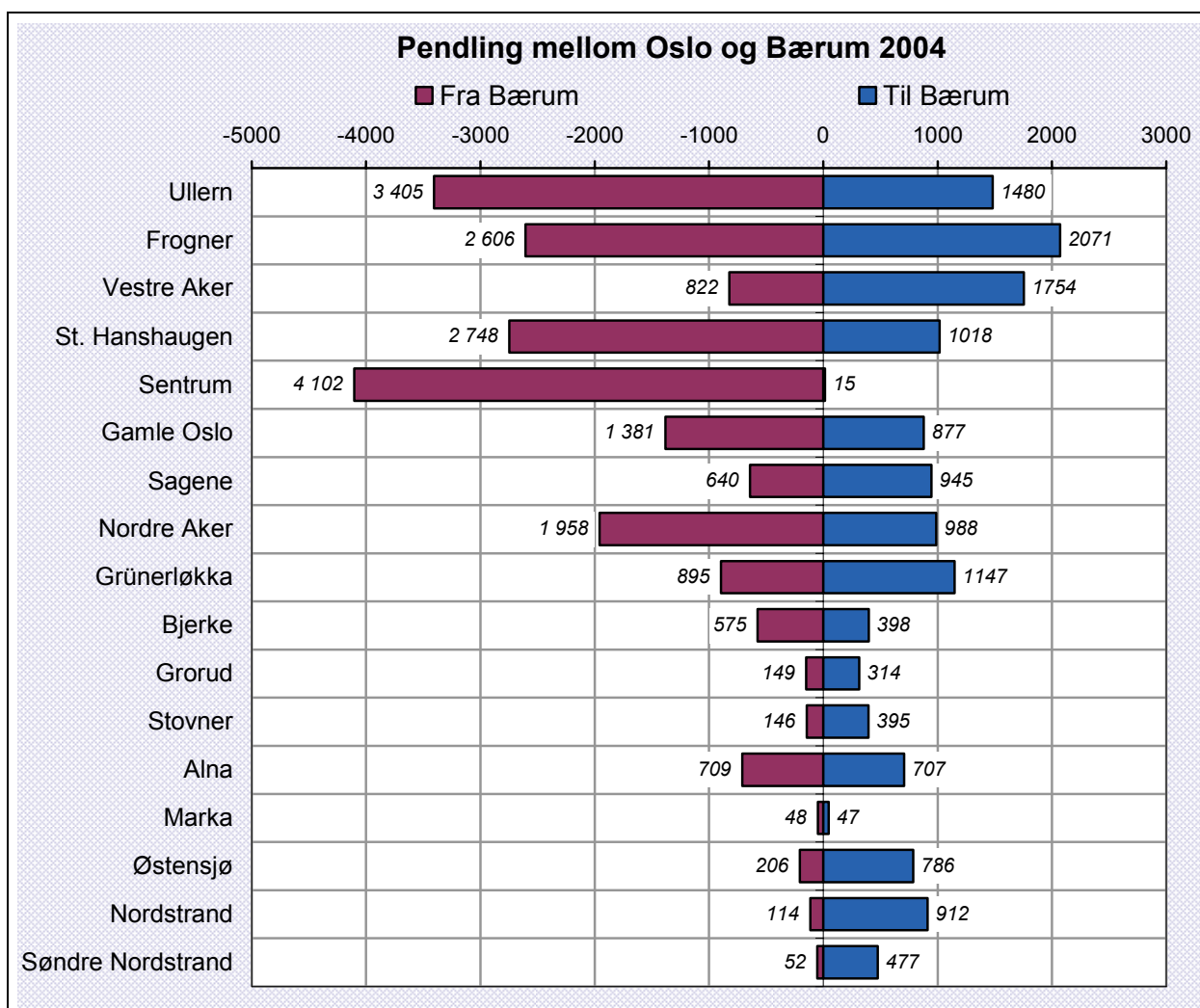
Figur 8: Arbeidstakerne i Bærum - Arbeidssted 2004

Det er likevel fortsatt arbeidsplassene internt i kommunen som sysselsetter flest personer (48 prosent av arbeidstakere bosatt i Bærum). Oslo svarer samlet for 39 prosent av bæringenes arbeidsplasser.

I sammenligning med pendlingsmønsteret i 2000 ("Boligutvikling i Bærum mot 2003", Asplan Viak 2002-020) har Oslos andel av bæringenes arbeidsplasser blitt noe redusert – fra 44 prosent til ca 39 prosent. Flere bæringer med arbeidsplass i Bærum samt pendling til Norge for øvrig og landsdelssentra står for økningen i perioden 2000 – 2004.

41 prosent av arbeidsplassene i Bærum bemannes i 2004 av bæringer. Andelen var 45 prosent i 2000. Oslofolks andel er omtrent uendret, mens arbeidstakere bosatt i Asker har en redusert andel (8 prosent mot 11 i 2000). Vestregionen leverer i 2004 omtrent samme andel av arbeidstakere til Bærum som i 2000, mens det er noe færre fra Romerike og Follo. Resten av Norge har en betydelig større andel av arbeidsplassene i Bærum i 2004 enn i 2000. Økt langpendling både til og fra kommunen synes således å være den mest fremtredende endringen i pendlingsmønsteret i det første tiåret i 2000-tallet. (Her må det igjen tas forbehold om statistikkgrunnlaget. Før 2002 ble arbeidstakere som jobber andre steder i Norge registrert som ansatt ved selskapets hovedkontor og ikke det faktiske arbeidssted. Dette er rettet i senere utgaver av statistikken.)

I fig. 11 ser vi nærmere på pendlingen mellom Bærum og de enkelte bydelene i Oslo:

Figur 9: Pendling mellom Oslo og Bærum 2004

I likhet med flyttebalansen, viser pendlingsstatistikken at de vestlige bydelene dominerer pendlingen både til og fra Bærum. Det er i første rekke pendlingen til Oslo sentrum og bydelene Ullern (med bl.a. Lilleaker- Vækerø- og Skøyen-området, St. Hanshaugen (med bl.a. Ullevål Universitetssykehus) og Frogner (herunder Majorstuen), som har et stort omfang. Nordre Aker som bl.a. omfatter Rikshospitalet, Tåsen og Nydalen, har også et stort antall pendlere fra Bærum.

Grünerløkka, Gamle Oslo, Bjerke og Alna har også mange arbeidsplasser for bæringer, mens antallet faller mye når vi beveger oss mot Oslo syd.

De som bor i Oslo og har sitt arbeid i Bærum, kommer til en viss grad fra de samme bydelene som bæringer reiser til som pendlere. Størst er Frogner bydel, dernest Vestre Aker, som omfatter området fra Smestad til Vindern, Røa, Sørkedalen og deler av Holmenkollåsen samt Ullern. Blant de største "leverandørene av arbeidskraft" til Bærum er bydelene Grünerløkka, Sagene og Nordre Aker. Bærums arbeidskraft bor i det hele tatt langt mer spredt i Oslo enn bæringerens arbeidsplasser er lokalisert, som i større grad er konsentrert om sentrum og vestområdet/Ring III.

tabellvedlegg

Flytting 1994-2004	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Fra Bærum til Oslo	1966	2039	1981	1913	2083	2244	2077	2366	2162	2349	2470
Fra Bærum til resten av landet	3641	3845	4202	4396	4590	4689	5019	4627	4244	3833	3387
Til Bærum fra Oslo	2658	2711	2822	2659	2665	2710	2509	2559	2918	2755	2944
Til Bærum fra resten av landet	3719	3934	3953	4226	4565	4265	3830	4084	3995	3641	3753
Nettoflytting	770	761	592	576	557	42	-757	-350	507	214	840
Oslorettet flytting	39 %	38 %	37 %	35 %	34 %	36 %	34 %	36 %	38 %	41 %	43 %

Kommune	Folke- mengde 1.1. 2005	Innflyt- ting	Utflyt- ting	Netto	Intern flytting	Sum ut+internt	Inn.flytti ng	Ut- flytting	Intern flytting	Ut- og intern flytting
Hele landet	4 606 003	226 928	213 717	13 211	392 120	605 837	4,9 %	4,6 %	8,5 %	13,2 %
Akershus	494 339	33 140	30 103	3 037	32 414	62 517	6,7 %	6,1 %	6,6 %	12,6 %
Oslo	529 407	32 674	28 845	3 829	73 173	102 018	6,2 %	5,4 %	13,8 %	19,3 %
Bærum	104 706	6 697	5 857	840	7 338	13 195	6,4 %	5,6 %	7,0 %	12,6 %

Flytting 2004	Til	Fra	Netto
Fra/til	Bærum	Bærum	flytting
Ullern	393	263	130
Frogner	629	595	34
Vestre Aker	328	232	96
St. Hanshaugen	299	261	38
Sentrum	5	8	-3
Grünerløkka	187	226	-39
Sagene	233	170	63
Nordre Aker	144	109	35
Marka	8	13	-5
Alna	85	95	-10
Gamle Oslo	188	165	23
Bjerke	103	42	61
Grorud	25	37	-12
Stovner	43	32	11
Østensjø	95	62	33
Nordstrand	113	85	28
Søndre Nordstrand	54	71	-17
Sum	2932	2466	466

Pendling 2004	Fra Bærum til arbeidsplasser i:	Til Bærum fra bosted i:
til/fra bydel:		
Ullern	3 405	1 480
Frogner	2 606	2 071
Vestre Aker	822	1 754
St. Hanshaugen	2 748	1 018
Sentrum	4 102	15
Grünerløkka	895	1 147
Sagene	640	945
Nordre Aker	1 958	988
Marka	48	47
Alna	709	707
Gamle Oslo	1 381	877
Bjerke	575	398
Grorud	149	314
Stovner	146	395
Østensjø	206	786
Nordstrand	114	912
Søndre Nordstrand	52	477
	20 556	14 331

Pendling 2004	Utpendling	Innpendling	Netto pendling
	Fra Bærum til arbeidsplasser i:	Til Bærum fra bosted i:	
til/fra region:			
Bærum	25 107	25 107	
Asker	2 559	4 972	2 413
Vestregionen for øvrig	501	5 131	4 630
Oslo sentrum/vest	13 683	6 338	-7 345
Oslo øst/nord	6 501	5 818	-683
Oslo syd	372	2 175	1 803
Romerike/Follo	1 470	3 999	2 529
Landsdelssentra	491	1 579	1 088
Norge for øvrig	1 755	5 242	3 487
Pendling totalt	27 332	35 254	7 922

Pendling 1997 - 2004	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Fra Bærum til Asker	2 242	2 308	2 410	2 361	2 233	2 615	2 496	2 559
Fra Bærum til Oslo	19 043	20 032	20 098	20 461	19 820	21 292	20 600	20 556
Fra Bærum til resten av landet	2 523	2 573	3 343	3 270	3 322	3 869	4 262	4 217
Bosatte i Bærum som arbeider i Bærum	22 292	22 473	21 717	21 122	21 241	25 238	24 942	25 107
Til Bærum fra Asker	5 246	5 178	4 717	4 656	4 723	5 056	4 857	4 972
Til Bærum fra Oslo	12 410	11 996	9 899	9 683	11 226	13 383	13 459	14 331
Til Bærum fra resten av landet	16 477	16 829	13 701	13 647	14 345	16 586	15 804	15 951
Antall arbeidsplasser	56 425	56 476	50 034	49 108	51 535	60 263	59 062	60 361
Nettoppendling	10 325	9 090	2 466	1 894	4 919	7 249	6 762	7 922

G. Kommunaløkonomiske konsekvenser av utbyggingspolitikk og demografisk utvikling

AGENDA ved Per Schanche
Utkast per 25. april 2006

Innledning og sammendrag

Hovedproblemstillingen i notatet er hvilken betydning utbyggingspolitikken og den demografiske utviklingen har for Bærum kommunes økonomi. Analysen i notatet bygger på en fremskriving foretatt av Bærum kommune av befolkningen for skolekretsene i kommunen til 2020. Den bygger blant annet på antagelser om forventet fremtidig boligbygging. Utviklingen på Fornebu er holdt utenfor.

Analysen har følgende hovedkonklusjoner:

- Utviklingen er preget av en "bølge" barn som gradvis har blitt eldre med behov for utvidelse av barnehagene i perioden 1986-1996 og av grunnskolen i perioden 1991-2006. De nærmeste 15 årene gir den demografiske utviklingen relativt beskjedne behov for utvidelse av kapasiteten for disse to områdene.
- Kommunen er inne i en periode med vekst i antall eldre som krever bygging av institusjoner og boliger med service. Denne bølgen har nå vart i 20 år og den vil fortsette de fleste av årene frem til 2020.
- Befolkningen har de siste 20 årene fått en sammensetning som øker behovet for kommunale tjenester. Denne utviklingen er i ferd med å snu og i 2020 er det beregnet at sammensetningen av befolkningen i 2020 er noe mer gunstig enn i dag.
- I årene som kommer vil det bli et redusert behov for å foreta investeringer for å øke kapasiteten som følge av en økende befolkning. Dette gir kommunen økonomisk handlefrihet. I handlingsprogrammet er denne friheten brukt til å øke investeringer til rehabilitering av eksisterende bygningsmasse og til øke standarden.
- Det er i skolekretsene fra Sandvika og nordover at antall barn vokser mest. Justering av en skolekrets i dette området kan være tilstrekkelig til å unngå utbygging av nye skoler. Utbyggingen fører imidlertid til at skolene fylles opp og det skal lite til før det kan bli nødvendig med bygging av nye skoler. En strategi kan være å begrense boligbyggingen til nivået forutsatt i fremskrivingen. En annen strategi kan være å legge opp til en markert større utbygging av boliger i området slik at flere kan dra nytte av byggingen av nye skoler.

Behov for ulike type investeringer

Demografi, dekning og enhetskostnader

Kommunens fremskriving gir en befolkning i 2020 på 118.626 personer i den delen av kommunen som ikke dekkes av Fornebu. Det er også laget egne fremskrivinger for Fornebu i ulike alternativer som anslår at befolkningen vil utgjøre mellom 12.000 og 15.500 personer, noe som i så fall innebærer at kommunens samlede befolkning vil utgjøre over 130.000 innbyggere. De kommunaløkonomiske konsekvensene av den demografiske utviklingen på Fornebu er omtalt i en sak som ble behandlet av formannskapet og kommunestyret i august 2005. I denne saken er det anslått et behov for utbygging av infrastrukturen på mellom 3,0 og

3,3 milliarder kroner. Det er gjort beregninger som viser at det vil være mulig å nedbetale gjelden over 30 år etter at byggeperioden er ferdig.

Problemstillingen som reises i dette notatet er i hvilken grad veksten i befolkningen i resten av kommunen gjør det nødvendig å foreta nye investeringer og om investeringene kan tilpasses innenfor en bærekraftig økonomi.

Prognosen bygger på forutsetninger om fremtidig boligbygging i den enkelte skolekrets som er basert på informasjon om planlagte utbygginger. Det dreier seg om alt fra områder hvor utbyggingen allerede er påbegynt til områder hvor det ennå ikke foreligger en godkjent reguleringsplan. For årene etter 2012 er utbyggingen lagt til "fremtidig boligfelt" uten at det er spesifisert hvor i kommunen disse er lokalisert. Det innebærer at en del av befolkningen ikke er fordelt på skolekretser. Kommunen har en mulighet til å styre boligbyggingen til områder med ledig kapasitet for den sosiale infrastrukturen og kan på denne måten redusere behovet for investeringer.

Når befolkningen vokser er det nødvendig å foreta investeringer for å tilpasse kapasiteten til en voksende befolkning. Vi har gjennomført noen enkle beregninger som anslår omfanget av disse investeringene for noen utvalgte tjenesteområder. Beregningene tar utgangspunkt i endringer i antall personer i utvalgte aldersgrupper som er målgrupper for tjenestene, dagens ambisjonsnivå om dekningsgrader for målgruppene og enhetskostnadene for ulike type investeringene. Forutsetningene som er brukt er oppsummert i tabellen under. Den viser for eksempel at antall barn mellom 1 og 5 år er beregnet til å øke med 308 i perioden frem til 2020, at kommunen har ambisjoner om en dekningsgrad for gruppen mellom 1 og 2 år på 85 prosent og at hver ny plass koster 240.000 kroner.

Den demografiske utviklingen er preget av en beskjeden økning i antall personer for den yngste delen av befolkningen. For antall barn i ungdomsskolealder er det til og med anslått en liten nedgang i befolkningen. Grupper som har særlig sterk vekst er de mellom 67 og 79 år og de over 80 år.

Tabell 1: Forutsetninger for beregning av behovet for investeringer for å tilpasse kapasiteten til endringer i befolkningen.

Sektor	Endring befolkning 2006-2020 for målgruppen for tjenestene	Dekningsgrader for målgruppen	Enhetskostnad for investeringer
Barnehage	1-5 år: +308	1-2 år: 85% 3 år: 95% 4-5 år: 100%	240.000 kroner per plass
Skole	6-12 år: +166 13-15 år: -11	6-15 år: 0,95	308.000 kroner per plass
Institusjoner	-67 år: +9 316 67-79 år: +2 840 80-89 år: -174 90- år: +716	-67 år: 0,1% 67-79 år: 2,0% 80-89 år: 9,8% 90- år: 33,6%	2 millioner kroner per plass
Boliger med service	80- år: +542	80- år: 8%	2 millioner kroner per plass
Utleieboliger	Samlet befolkning: 12 698	16 boliger per 1000 innbyggere	2 millioner kroner per bolig

Enhetskostnadene for ulike investeringer er basert på anslag som er foretatt for konkrete prosjekter i kommunen. Enhetskostnadene vil være påvirket av standarden som er valgt. Et eksempel er skole hvor enhetskostnadene er avhengig av størrelsen av skolen. Den brukte enhetskostnaden på 308.000 kroner forutsetter bygging av en stor skole. Til sammenlikning har kommunen anslått at bygging av en mindre skole kan gi en enhetskostnad på over 400.000 kroner.

Skole

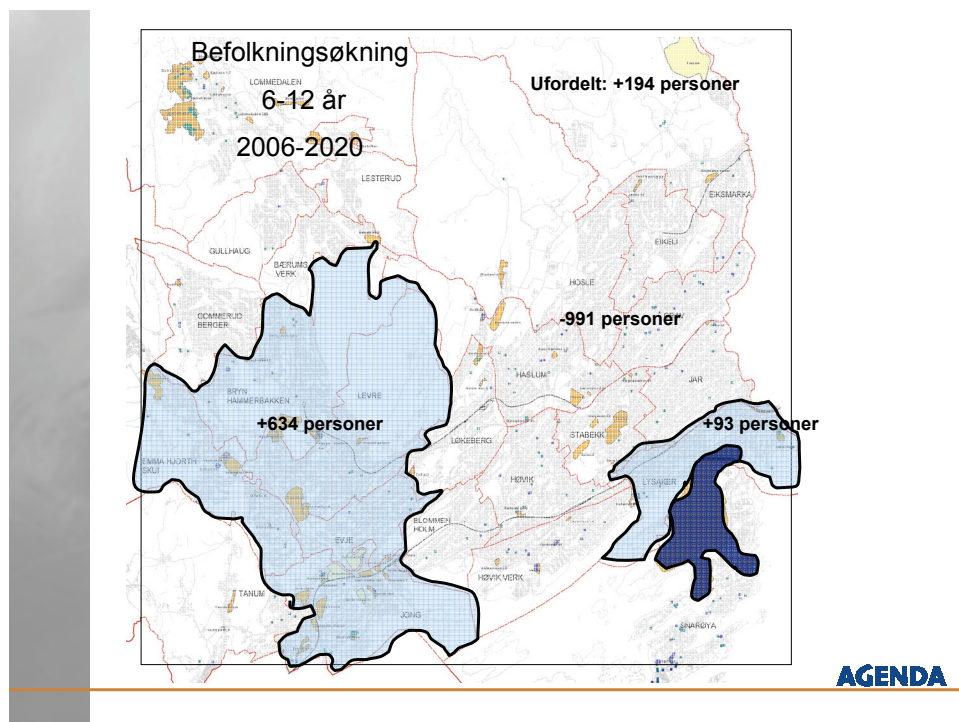
Resultatet av beregningene av behovet for å øke kapasiteten for skolene i perioden fra 1986 til 2010 er vist i figuren. Dette er en grov tilnærming hvor det beregnede behovet gir uttrykk for den langsiktige utviklingen av behovet for å foreta investeringer som følge av *økningen av antall barn* i kommunen. I praksis skjer utbyggingen mer sprangvis og det er heller ikke gitt at man historisk har valgt en utbygging i tråd med dagens standard.

I perioden fra 1996 til 2006 har det vært nødvendig med betydelige investeringer for å øke kapasiteten. Mest økte behovet i årene mellom 1995 og 2000 med en gjennomsnittlig årlig økning på 500 barn og et årlig behov for investeringer på rundt 150 millioner kroner. Denne "bølgen" har nå

passert og det er anslått at det vil bli omtrent like mange barn i kommunen i 2016 som i 2006. Etter 2016 er det anslått at det igjen blir flere barn.

Beregningene så langt er foretatt for kommunen samlet. Ettersom kommunen gir tilbud om skoleplass i nærmiljøet er dette ikke tilstrekkelig. Det kan bli nødvendig å bygge nye skoler dersom antall barn øker i deler av kommunen hvor eksisterende skoler ikke har tilstrekkelig kapasitet.

Dette er en viktig bakgrunn for at fremskrivingen av befolkningen foretas for den enkelte skolekrets. Resultatet av fremskrivingen er vist i figuren under hvor det er foretatt en avgrensning av områder hvor antall barn i *alderen 6-12 år* øker i perioden fra 2006 til 2020. Det er i alt 6 av 24 skolekretser hvor antall barn øker og den samlede økningen i disse områdene er på 727 personer. I området fra Sandvika og nordover øker antall barn mest med en særlig sterk økning i skolekretsene Levre (+221), Jong (+189) og Emma Hjort/Skui (+132). For de fleste skolekretsene er det imidlertid en motsatt utvikling med en reduksjon i antall skolebarn. Størst reduksjon er det for skolekretsene Grav (-157), Jar (-126) og Høvik verk (-102).

Det sentrale spørsmålet er om skolene i områder med vekst har en tilstrekkelig kapasitet. Problemet ser ut til å være størst for Løve skole som ikke er stor nok til å ta i mot økningen av antall barn innenfor dagens skolekrets. Dette problemet kan løses ved å justere skolegrensen slik at noen av barna flyttes til Løkeberg skole.

Det ser ut til at denne justeringen kan være tilstrekkelig til at man kan unngå byggingen av flere barneskoler. Men dette er ikke gitt. For utviklingen fører til at skoler som Jong og Emma Hjort fylles helt opp og det skal lite til det kan bli nødvendig med byggingen av en ny skole. Dette kan skje ved økt utbygging av boliger innenfor området hvor antall barn øker. Det kan blant annet være aktuelt å bygge en barneskole i Sandvika dersom det blir bygd boliger på den såkalte Magasintomten i Sandvika.

Utviklingen for barn i ungdomsskolealder viser omtrent den samme utviklingen som for barna i barneskolealder. Også for de eldste barna er det i skolekretsene fra Sandvika og nordover at antall barn øker, men økningen er gjennomgående noe svakere for de eldste barna. Det ser ikke ut til at utviklingen i seg selv vil utløse behov for nye skoler. Men utviklingen fører til økt press på Gjettem skole hvor det i dag er satt opp paviljonger. Her kan det være aktuelt å bygge en ny skole fremfor å utvide tilbudet med flere paviljonger.

I handlingsprogrammet 2006-2009 er det planlagt samlede investeringer for skolene på over 500 millioner kroner. Disse investeringene går ikke til å utvide kapasiteten, men derimot til rehabilitering og standardheving for eksisterende skoler.

Barnehager

For barnehagene har det i perioden fra 1986 til 1996 vært nødvendig med betydelige investeringer for å øke kapasiteten. Utbyggingen av tilbudet har delvis skjedd ved bygging og investeringer i private barnehager. Det beregnede behovet fanger opp effekten av endringer i antall barn i alderen mellom 1 og 5 år og gir uttrykk for summen av kommunal og privat innsats.

I perioden fra 1996 til 2011 er det flere år med reduksjon i antall barn i målgruppen og dermed er det også beregnet et negativt behov for investeringer. Det betyr at de investeringene som er planlagt i 2006 og 2007 er rettet mot å øke dekningsgrad slik at man kan nå målet om full barnehagedekning. En fare kan være at reduksjonen av antall barn i perioden 2006-2011 kan gi overkapasitet. På Fornebu vil det imidlertid fortsatt være vekst i antall barn slik at en mulighet kan være å tilby befolkningen på Fornebu barnehageplass i resten av Bærum.

I årene som kommer vil det skje en utvikling for barn i alderen 1-5 år i de ulike delene av kommunen som har mye til felles med utviklingen for barn i alderen 6-12 år.

Områdene fra Sandvika og nordover får en

vekst i befolkningen, mens antall barn blir redusert i de østlige delene av kommunen. Dersom den omfattende utbyggingen av barnehager som nå finner sted er tilpasset hvor barna i dag bor, kan dette bety økt reiseavstand mellom bolig og barnehage i årene som kommer.

Etter 2012 er det igjen en anslått en økning i antall barn mellom 1 og 5 år.

Institusjoner og boliger med service

Kommunen er inne i en periode med vekst i antall eldre som krever bygging av institusjoner og boliger med service. Fra 1986 til 2014 er det årlig behov for investeringer på mellom 50 og

100 millioner kroner. Rundt 2015 er det noen år uten behov for nye investeringer før behovet igjen øker.

Både statlige og private bidrag vil kunne redusere kommunen bidrag til finansieringen av disse investeringene. For sykehjem yter staten i 2006 og 2007 et etableringstilskudd på 400.000 kroner per plass og et kompensasjonstilskudd over 30 år på 455.000 kroner per plass. For omsorgsboliger er etableringstilskuddet på 188.000 kroner per plass og kompensasjonstilskuddet på 565.000 kroner per plass. Etter 2007 er det uklart om staten vil fortsette å yte bistand.

Også på dette området er det i handlingsprogrammet satt av betydelige midler til rehabilitering og standardheving for eksisterende institusjoner.

Andre sektorer

For *utleieboliger* hele perioden fra 1986 til 2020 beregnet et behov for investeringer som i hovedsak ligger mellom 20 og 40 millioner kroner. Husleien for boligene skal i prinsippet dekke renter og avdrag på lån, noe som innebærer at de ikke belaster kommunens økonomi.

Investeringene til dette formålet i handlingsprogrammet er for perioden 2006-2009 på rundt 200 millioner kroner som tilsvarer rundt 100 boliger. I samme periode er det beregnet at konstant dekningsgrad gir et behov på rundt 60 boliger. Det innebærer at dagens utbygging gir økt dekningsgrad for denne type boliger.

Utbyggingen kan få konsekvenser for investeringer i *kommunale veier*. Generelt vil bygging av boliger føre til mer trafikk til Oslo hvor det i dag er problemer med kapasiteten for både riks- og fylkesveiene. Økt trafikk kan føre til at trafikk overføres til det kommunale veinettet som ofte ikke har egne tilbud til gående. Det kan derfor være nødvendig å foreta investeringer for å øke sikkerheten for denne gruppen.

Kommunen har i dag 10 *helsestasjoner*. De siste årene har det vært foretatt innsparinger på dette området og det har blitt nedlagt 7 helsestasjoner. Levre er skolekretsen som størst vekst for antall barn og det er her behovet for en ny helsestasjon er størst. I dette området er det også en høy andel innvandrere med særskilte behov. En mulighet er derfor at det bygges en familiesentral i dette området med et anslått behov for investeringer på 5 millioner kroner. Også på andre områder som *idrett* og *kultur* kan det være behov for investeringer til en befolkning som øker. Dette er områder hvor tilbudet ikke er lovpålagt. Det er ikke i samme grad er en kobling mellom utviklingen i befolkningen og tilbudet som kommunen gir. I dette notatet har vi derfor ikke foretatt anslag for behovet for denne type investeringer.

Investeringene i *VAR-sektoren* blir i sin helhet finansiert gjennom gebyrer og belaster dermed ikke kommunens økonomi. Størrelsen på gebyret er derimot av betydning for brukerne som skal betale. Bærum hadde i 2005 en vannavgift på 7,30 kroner/m³, som er noe høyere enn Oslo med en avgift på 5,73 kroner/ m³. Nes hadde den høyeste avgiften i Akershus på 13,86 kroner/m³.

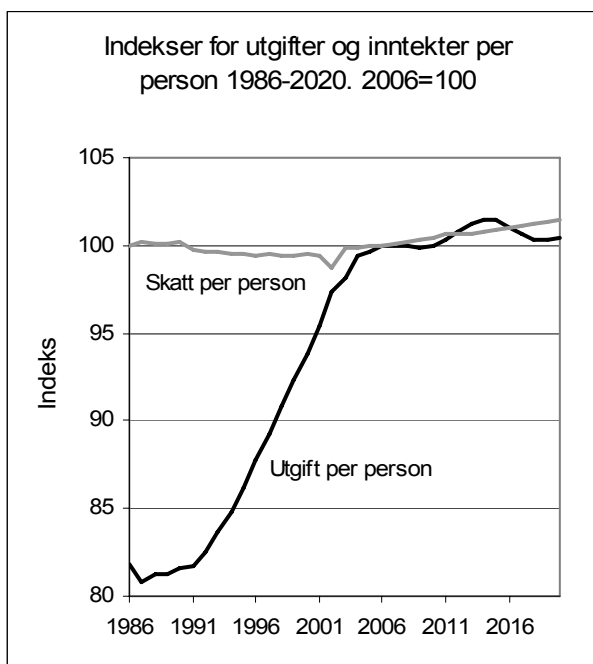
Utbyggingsmønsteret i kommunen er av betydning for omfanget av investeringer og dermed også for størrelsen på gebyret. Kommunen har i dag et ledningsnett som gir god dekning av den delen av kommunen som er utbygd. Investeringene som er planlagt i dagens handlingsprogram går i hovedsak til sanering av dagens vann- og avløpsanlegg.

Ved utbygging av boligfelt er det utbygger som betaler for utbygging av ledningsnett innenfor boligfeltet. Ut over dette krever økningen i befolkningen i hovedsak kun lokal forsterking og tilrettelegging. Unntaket er at utbygging av høyereliggende områder kan gjøre det nødvendig med trykkforsterking og at utbyggingen av Sandvika og Avtjerna gjør det nødvendig med bygging av nye ledninger. Det er mulig at utbyggingen til Avtjerna og kan gi økte gebyrer for alle husholdningene i kommunen.

Kommunens samlede økonomi

Drift

Det er utført beregninger av hvilken betydning alderssammensetningen har for kommunens skatteinntang og for kommunens utgifter. Forventet *skatteinntang per person* er beregnet på grunnlag av den demografiske utviklingen og inngang en av inntekts- og formuesskatt i 2003 for ulike aldersgrupper. Forventet *utgiftet per person* er beregnet på grunnlag av de demografiske kostnadsnøkler i det statlige inntektssystemet. Resultatene av beregningene er vist i figuren hvor situa-

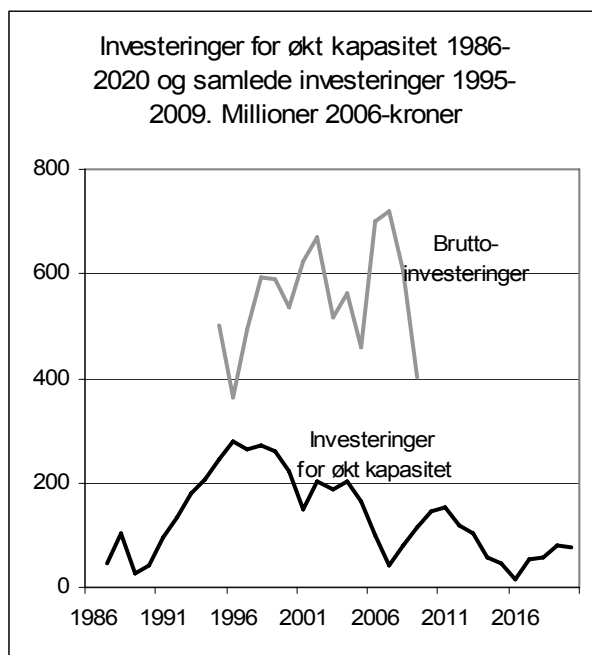

sjonen i 2006 innebærer en verdi for indeksen på 100.

Det er beregnet at skatt per innbygger er på omtrent på samme nivå i hele perioden. Likevel skjer det en forbedring på 1,5 prosent i perioden frem til 2020. Det er et resultat av at befolkningen får en litt mer gunstig sammensetning i forhold til kommunens skatteinnngang.

Utgiften per person har økt vesentlig fra 1986 til i dag. Den viktigste grunnen er økningen i antall eldre, men også økningen i antall barn er av betydning. Fra 2006 til 2020 er utgiften per person omtrent uendret. Økningen i antall eldre innebærer en økt økonomisk belastning. Dette motsvares omtrent av utviklingen av andelen barn som innebærer en reduksjon av det beregnede behovet.

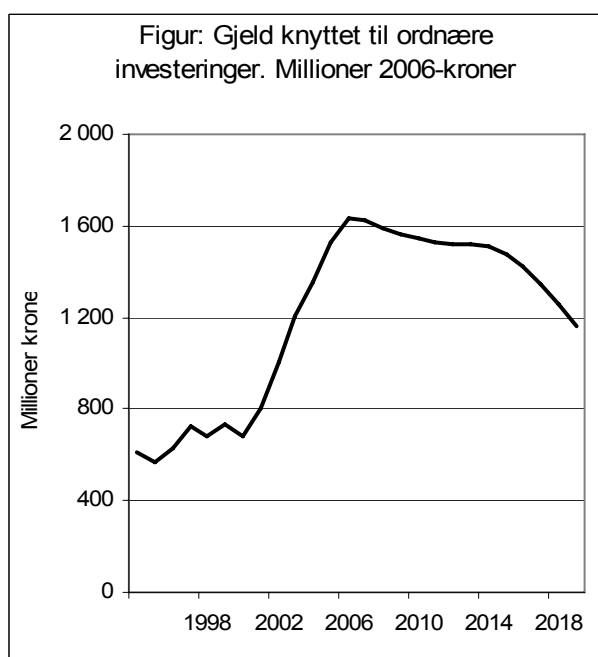
Investeringer

I neste steg i analysen har vi summert investeringene som er nødvendig å øke kapasiteten som følge av en voksende befolkning på fem områder: Barnehager, skoler, institusjoner, boliger med service og utleieboliger. Investeringene som er nødvendig for å øke kapasiteten er deretter sett i sammenheng med kommunens samlede investeringer.

I perioden fra 1986 til 1996 var det økt behovet for å investere for å sikre tilstrekkelig kapasitet, jf figur. Fra 1996 til 1998 var det et årlig behov på knapt 300 millioner kroner. Etter 1998 og det en tendens til redusert behov, og i 2016 er det beregnet et behov på kun 15 millioner kroner. De siste årene før 2020 øker igjen behovet til et nivå på rundt 80 millioner kroner.

I handlingsprorammet 2006-2009 er det planlagt bruttoinvesteringer som i gjennomsnitt utgjør rundt 600 millioner kroner hvert år. I perioden fra 1995 til 2005 var tilsvarende gjennomsnitt på 540 millioner kroner. Utviklingen

innebærer med andre ord at de samlede bruttoinvesteringene har økt samtidig som det er redusert behov for investeringer for å øke kapasiteten. Det innebærer dermed økte investeringer til nye anlegg som innebærer standardhevinger og til rehabilitering av eksisterende bygningsmasse.

Langsiktig bærekraft

Neste spørsmål som vi skal forsøke å svare på er om omfanget av investeringer kan gjennomføres innenfor en bærekraftig kommunaløkonomi. Som en indikator har vi brukt utviklingen i gjeld knyttet til "ordinære investeringer" definert som investeringer i barnehager, skoler, institusjoner etc. Investeringer i den tekniske infrastrukturen er holdt utenfor.

Redusert behov for investeringer til å øke kapasiteten innebærer større handlefrihet for kommunen som det ikke er gitt hvordan vil bli utnyttet. Her har vi imidlertid forutsatt at investeringsnivået blir opprettholdt på linje med investeringene i handlingsprogrammet. I perioden frem til i dag har de vært en vesentlig økning for disse investeringene, noe som i særlig grad er knyttet til økt gjeld knyttet til skoleinvesteringene. Resultatet av beregningene gir at denne gjelden vil reduseres i årene fremover. Dette har blant annet sammenheng med at befolkningen som tidligere nevnt får en mer gunstig sammensetning.

Kommunal styring

Kommunen har boligpolitiske virkemidler som kan styre boligbyggingen og dermed også til en viss grad også befolkningsutviklingen. For kommuneøkonomien er det mest gunstig med en demografisk utvikling hvor en størst mulig grad utnytter eksisterende infrastruktur. Gjennom *kommuneplanen* kan kommunestyret bestemme hvilke områder som *skal* utbygges og hvilke som *ikke* skal utbygges. Gjennom *reguleringsplaner* og *utbyggingsavtaler* har boligtyper innenfor et område og også rekkefølge for utbygging av boligene.

Utbygging kan føre til press på skolene fordi det ofte er barnefamilier som flytter inn i nye boliger. Bærum kommune har tradisjoner for håndtering av denne type press gjennom justering av skolegrenser ved at kapasiteten til naboskoler blir sett i sammenheng. Gjennom bruk av dette virkemiddelet ser det ut til at man kan unngå bygging av nye skoler.

Dersom antall barn i områder med press øker mer en forutsatt kan det utløse behov for nye skoler. En økning av antall barn kan skje som følge av økt boligbygging og dersom det flytter inn flere barn i området enn det som er lagt til grunn i prognosen. Ved en beskjeden ”sprekk” kan det bety bygging av dyre små skoler som heller ikke trenger å bli fullt utnyttet. Det er økonomisk mest gunstig å bygge relativt store skoler i områder hvor en kan sikre god utnyttelse av skolen. En mulig strategi kan være å søke å begrense boligbyggingen tilsvarende det som prognosen har forutsatt. En annen strategi kan være å gå inn for markert økt utbygging som gjør at det blir flere som drar nytte av kostnadene ved utbygging av nye skoler. De siste årene har det vært et økende marked for leiligheter for befolkningen som er over 50 år. Dette har betydning for byggingen av nye boliger og for frigjøring av eksisterende boliger som barnefamilier kan flytte inn i. Frigjøring av boliger i områder med reduksjon i antall barn kan bety bedre utnyttelse av kapasiteten på eksisterende skoler. På den annen side kan frigjøring av boliger i områder med økt antall barn utløse behov for nye skoler.

Kommunen har bestemt at Avtjerna skal bli et fremtidig boligområde, men det er ennå ikke tatt stilling til når utbyggingen skal skje. Utbyggingen vil utløse behov for bygging av skoler og trolig også andre deler av den sosiale infrastrukturen. En tilsvarende utbygging som på Fornebu vil kunne gi en betydelig kommunaløkonomisk utfordring. På Fornebu er det anslått investeringer i den sosiale infrastrukturen på mellom 200.000 og 250.000 kroner for hver ny innbygger. I tillegg kommer utbyggingen av den tekniske infrastrukturen som også kan utgjøre betydelige beløp. Det er grunn til å peke på at fremskrivingen av befolkningen ikke er en eksakt vitenskap og det er knyttet betydelig usikkerhet til hvilke befolkningsgrupper som faktisk vil flytte ut og inn av nye og eksisterende boliger. Det vil derfor også kunne være økonomisk lønnsomt med en kommunal politikk bør justeres til faktisk utvikling. Det vil være mulig å påvirke rammen for investeringene gjennom valg av standard for investeringene som gjennomføres og gjennom en kostnadseffektiv produksjon. Med årlige investeringer på rundt 600 millioner kroner, vil for eksempel en innsparing på 5 prosent kunne utgjøre 30 millioner kroner.

